

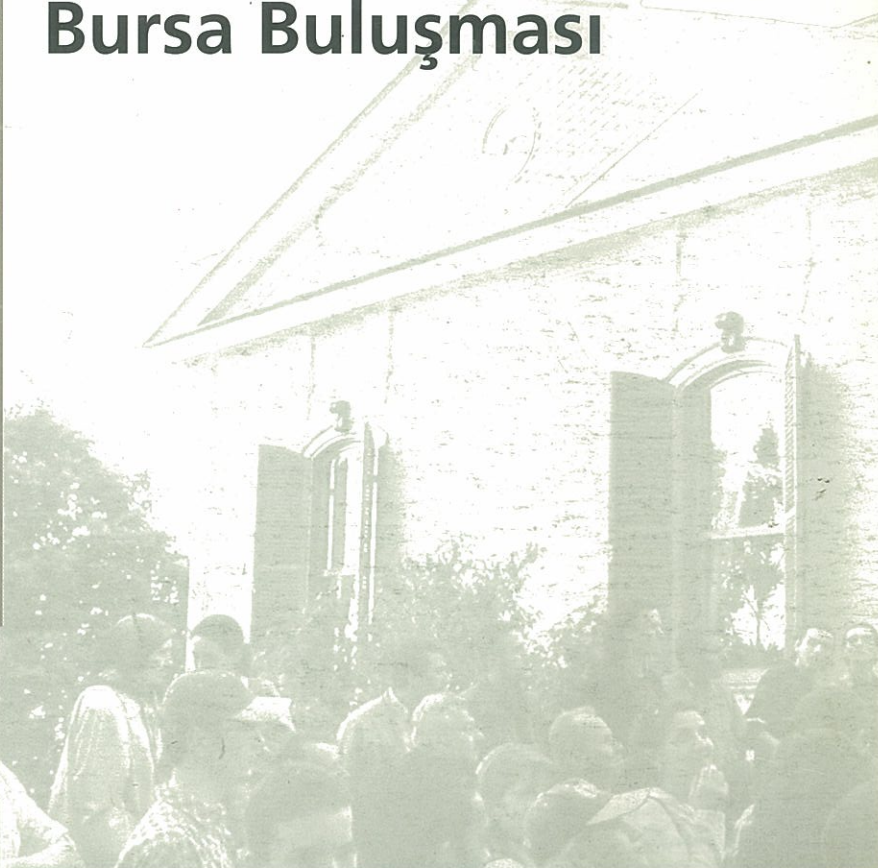
yerel kimlik

Van Buluşması

9.
Sayı

Uluslararası Bursa Buluşması

Tarihi kentler birliği Encümen üyeleri

Tarihi Kentler Birliği Üyesi Belediyeler

Not: 01.06.2003 Gün ve 04 sayılı meclis kararıyla kabul edilen üyelerle birlikte
115 Üye...

Başkan
ERDOĞAN BİLENSER (Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı)
Başkan Vekili
Dr. BEKİR KUMBUL (Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı)
Encümen üyeleri
CENGİZ VARNATOPU (Edirne Belediye Başkanı)
NAİF ALİBEYOĞLU (Kars Belediye Başkanı)
ORHAN SAY (Talas Belediye Başkanı)
AHMET BAHÇIVAN (Şanlıurfa Belediye Başkanı)
Genel Sekreter Saniye ÖZ
Birlik Saymanı CAVİT ÇALI

YEREL KİMLİK
Sayı 9
Temmuz - Ağustos - Eylül 2003

Tarihi Kentler Birliği adına
imtiyaz sahibi:

Erdoğan Bilenser (Başkan)

Yazı işleri müdürü:

Mithat Kırayoğlu

Yayın yönetmeni:

Oktay Ekinci (Genel Danışman)

Yayın sekreteri :

Ece Aksakoğlu

Yayın kurulu:

Oktay Ekinci
Mithat Kırayoğlu
Görkem Kızılkayak
Hasan Özgen
Avniye Tansuğ

Görsel yönetmen:

Ali Akdamar

Web editörü:

Avniye Tansuğ

İletişim ve yönetim:

ÇEKÜL Vakfı
Çevre ve Kültür Değerlerini
Koruma ve Tanıtma Vakfı
Tarihi Kentler Birliği Bürosu
Ekrem Tur Sokak No: 8 34435
Beyoğlu İstanbul
Tel/faks: 0212 249 64 64
tarihiKentler@cekulvakfi.org.tr
www.cekulvakfi.org.tr

Tarihi Kentler Birliği Merkez Bürosu
Ayşe Kaya
Büyükşehir Belediyesi Bursa
Tel: 0224 451 92 82
Faks: 0224 452 14 83
bursa@tarihiKentlerBirliği.org
www.tarihiKentlerBirliği.org

SUNUŞ	2
EDİTÖRÜN NOTU	2
GÜNCEL	4
ULUSLARARASI BURSA BULUŞMASI	
Kültürel Mirasın Korunması ve Geliştirilmesi İçin	
Yerel Yönetişim	8
Günümüzde Kültür Politikaları ve Kentsel Miras	12
Günümüzde Kültürel Mirasın Korunmasına ve	
Geliştirilmesine Yönelik Politikalar- Yerel Yönetişim	14
Kültürel Miras ve Kentsel Yaşam	15
Örnek Uygulamalar / Avrupa	16
Örnek Uygulamalar / Türkiye	16
Uluslararası Bursa Buluşması Sonuç Bildirgesi	20
DEĞERLENDİRME	21
YANSIMALAR	22
VAN BULUŞMASI	
Geçmişten Geleceğe Yaşama Kültürü	
Somut Olmayan Miras	26
Kültür Havzalarında Yaşamın Değerleri: Erbaa, Ödemiş,	
Edirne ve Avanos Belediyeleri	29
Tarihi Kentlerde Yaşamın Değerleri: Antakya, Midyat,	
Hasankeyf ve Yalvaç Belediyeleri	30
Aileye Yeni Katılanlar: Akçaabat, Çorum, Osmangazi	
ve Tire Belediyeleri	31
Van Gölü Havzası'nın Kültürel Zenginlikleri	32
Van Gölü ve İnci Kefali	34
Van Kedisi	36
Van'ın Yeraltı Su Kanalları (Kehrizler)	38
Van Buluşması Sonuç Bildirgesi	39
DEĞERLENDİRME	40
YANSIMALAR	42
AVRUPA'DAN TARİHİ KENTLER	46
KENTLER DÜŞÜNENİNİ YİTİRDİ	47
YAŞASIN KENTLER YARIŞMASINA DESTEK	48
MECLİS KARARLARI	49
TÜZÜK	52
ÜYELER	57

Tarihi Kentlerimizde "Siyaset"...

Türkiye'nin uygarlık değerlerine sahip çıkan tüm belediyece arkadaşlarımıza, valilerimize, kaymakamlarımıza, sivil toplum kuruluşlarına, meslek odalarımıza, çevre ve kültür gönüllülerine ve tüm dostlarımıza yeniden merhaba.

Yine dolu dolu etkinliklerimizi ve coşkulu beraberliklerimizi belgeleyen bu sayımızın sunuş yazısında "siyaset" sözcüğünü başlığa çıkartmam belki de yadırganmıştır. Çünkü Tarihi Kentler Birliği'nde herkesi hayran bırakan ve örnek olarak gösterilen "partiler üstü" kucaklaşmamız, bu sözcüğü neredeyse unutturdu gibi...

Ancak, buna rağmen siyasetten söz etmek istememin nedeni de işte bu partiler üstü birlikteliğimizin, yeni bir "siyaset" anlayışını da artık bizlere kazandırdığını vurgulamak...

Bu anlayış ise, Tarihi Kentler Birliği'nin kuruluş amacı ve çalışma ilkelerinden kaynaklanıyor. Hepimizin ve bu Birlik içinde bizlerle birlikte çalışmalar yapan tüm uzman ve aydın dostlarımızın tek bir hedefi var; o da ülkemiz kentlerindeki tüm kültür ve çevre mirasını koruyan ve gözeten bir yerel yönetim politikasını yaygınlaştırmak...

Tarih, kültür ve çevre, ne şu görüşe ne de bu görüşe ait değil, hepimize ve bu ülkenin tüm yurttaşlarıyla birlikte gelecek kuşaklara da ait en büyük ve en geniş ortak değerlerimiz olduğuna göre, bu değerlere bağlı kalmak da yine hepimizin "ortak ve tek siyaseti" oluyor...

Dahası, tüm insanlığın mirasına sahip çıkan bir beraberliği yaşadığımız için de bunun temelinde şu veya bu partiye hizmet değil, neredeyse tüm ülkelerdeki tüm partilerin üstünde bir "dünya görevi" bulunduğu gerçeği, yine hepimiz için "kendi siyasetimizi" bir kenara bırakmamızı sağlıyor. Nitekim 01 Haziran 2003 günü Bursa'da yaptığımız ve

Editörün notu

Bursa'dan Van'a...

Merhaba,

Tarihi Kentler Birliği'nin 2. kuruluş yılı nedeniyle uluslararası katılımı ile düzenlenen 29 Haziran- 1 Mayıs 2003 günlerindeki Bursa toplantıları bu sayımızın temel konusu "Kültürel Mirasın Korunması ve Geliştirilmesi İçin Yerel Yönetişim" ve ardından 10-13 Temmuz 2003 günlerinde yapılan Van toplantıları da dergimizin sayfalarında yine zengin bir "Anadolu Buluşması" olarak belgeleniyor; aynı etkinliklere katılmayanlar için de bilgilenmeleri ve yararlanmaları için kaynak oluşturuyor.

Bursa buluşması, Avrupa Birliği'nin çevreye duyarlı belediyece politikalarıyla da ilişkili olarak; "Kültürel Mirasın Korunması" ile "Katılımcı ve Çok Ortaklı Kent Yönetimi" arasındaki yakın ve zorunlu bağların irdelendiği uluslararası bir seminer gibiydi...

Son günü, Tarihi Kentler Birliği'ne yeni üyelik katılımlarının de karara bağlandığı Meclis toplantısına ayrılan bu büyük buluşmanın hemen tüm değerlendirmeleri, belirli bölümleriyle bu sayımızda yer alıyor. Okunduğunda da görüleceği üzere, Tarihi Kentler Birliği'mizin 2000 yılında başlatıp, sürekli artan bir katılım ve heyecanla sürdürdüğü "kültürel kimlik değerlerinin yaşatılmasında belediyelerin etkinliklerini yükseltmesi" yönündeki çalışmalar, artık dünyanın ve Avrupa'nın da ilgiyle izledikleri bir yarıya dönüştü.

gündeminde "*seçimler*" de bulunan meclis toplantımızda siyasetin dışında ve siyasi parti söylemlerinden uzak bir çalışma ortamının yarattığı heyecan da herkesin takdirini kazandı.

Aynı meclis toplantısında, Birliğimizi kuruluşundan bugüne getiren yönetimin ve encümenin yeniden ve hiç değişiklik yapılmadan göreve seçilmiş olması da "*partiler üstü dayanışma*" ilkesinin sonucu olduğu gibi, bizlere bir kez daha aynı anlayış içinde sorumluluklar yüklenmiş oldu. Encümenimiz adına da çok teşekkür ediyorum.

Denebilir ki "*Tarihi Kentler Birliğimizin siyaseti*" olan işte bu etik anlayışımızın, tüm çalışmalarımızda yarattığı başarı ve verimliliğin olumlu sonuçlarını da almaya başladık. Bu sayıda ayrıntılı bilgileri yer alan, Mayıs-2003 sonlarındaki Uluslararası Bursa buluşmasına katılan UNESCO Dünya Mirası Merkezi Direktör Yardımcısı Bayan Minja YANG, bu listedeki anıtlarımızın ve yerleşmelerimizin bulunduğu belediyelerimiz ile aynı listeye aday olan Mardin'imizin yerel yöneticileriyle daha yakın ve etkin bir ilişki içersine gireceklerini belirtti...

Aynı buluşmada konuklarımız olan Avrupa Tarihi Kentler Birliği Başkanı Dr. Louis ROPPE ile Genel Sekreteri Brian SMITH ve yine UNESCO temsilcileri Pulat TACAR ve Bozkurt ARAN da Türkiye'deki bu etkin çalışmaların ve coşkunun, Avrupa tarihi kentlerine de örnek olacağını belirterek, bizi Avrupa Tarihi Kentler Birliği yönetiminde görmek istediklerini belirttiler...

Nitekim, aynı heyecanla Temmuz 2003 ayında gerçekleşen Van Buluşmamızın içerikli toplantıları ve sonuçları da bu başarının yeni bir halkası olarak elinizdeki 9. sayımızda geniş olarak yer alıyor...

Tüm bu çalışmalardan ötürü Tarihi Kentler Birliği'ni ve "*ortak siyasetimizi*" giderek yaygınlaştırıp güçlendiren tüm dostlarımıza, hepimiz adına da teşekkür ediyorum...

Geçtiğimiz günlerde aramızdan ayrılan ve kent kültürüne önemli katkılarda bulunan Denizli Valimiz Recep Yazıcıoğlu ile Birlik çalışmalarımıza her zaman gönülden katılan Prof. Dr. Raci Bademli'ye rahmet, tüm dostlarına da başsağlığı diliyorum.

Erdoğan BİLENSER
Tarihi Kentler Birliği Başkanı
Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı

Aynı yarışın Van'da gerçekleşen maratonu ise geçen yıldan bu yana gündemimizde olan önemli bir yeni başlığın irdelenmesiyle yaşandı... UNESCO ve Avrupa Konseyi kültürel gündemindeki "*somut olmayan miras*" konusunun ele alındığı Van toplantılarında, bu kez "*sahne egemenliği*" uzmanlarda değil, "*bu konunun da yerel sahipleri*" olan belediye başkanlarımızdaydı.

Nitekim, değişik bölgelerden başkanlarımız, kendi kentlerindeki ve yörelerindeki somut olmayan miras örneklerini, yani geleneklerden yeme-içme kültürüne, sosyal davranış birikimlerinden oyunlarına ve özgün hünerlerine kadar tüm "*yaşama zenginliği*" kazanımlarını anlattılar... Hatta kimilerinin de "*yöresel dil ve lehçelerle*" yaptığı bu sunuşları, keşke aynı "*aksanla*" sizlere de aktarma tecrügemiz olabilseydi...

Van toplantılarındaki özellikle 100.Yıl Üniversitesi ve Mimarlar Odası uzmanlarının "*Van Gölü Havzası*" ndaki çevre ve kültür zenginlikleriyle ilgili katkılarını da dergimizde ilgi duyanların değerlendirmesine sunuyoruz. Bütün bu çalışmaları, güncel gelişmeler, yine tarih ve doğayla ilgili son yasal düzenlemeler ve Tarihi Kentler Birliği etkinliklerinin değişik yansımalarına ilişkin değerlendirmeleri yapan Danışma Kurulu üyelerimizin yazılarıyla da birlikte, yine "*seyir defterimiz*" olarak sunuyoruz...

İyi dileklerimizle,

Oktay EKİNCİ
Yük. Mimar

Kentleri ve Turizm Alanlarını Koruyalım

Dr. Bekir KUMBUL

Tarihi Kentler Birliği Başkan Vekili
Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı

2634 Sayılı Turizm Teşvik Kanunu'nda değişiklik öngören ve yerel yönetimleri çok yakından ilgilendiren yasa, kamuoyunun bilgisine sunulmadan ve tartışmadan 24 Temmuz 2003'te Büyük Millet Meclisi'nden geçerek yasalaştı. Yerel yönetim reformu ile yetkilerinin ve kaynaklarının artırılmasını bekleyen yerel yönetimlerin yetkileri yasa değişikliği ile bir kez daha ellerinden alındı.

Yasa değişikliği ile Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın önerisi, Bakanlar Kurulu'nun kararı ile "*Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri*" ve "*Alt Bölgeleri*" ilan yetkisi verilmekte, bu alanlardaki imar yetkileri belediyelerden ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'ndan alınarak tümü ile Kültür ve Turizm Bakanlığı'na verilmektedir. Bakanlık bu bölgelerin tamamını veya bölgelerini plan ve projelerine göre "*ana yatırımcı*" tarafından başka başka yatırımcılara da tahsis edebilmekte, yatırımcı tarafından hazırlanan plan ve projelere göre "*ana yatırımcı*" tarafından başka yatırımcılara da tahsis yapma yetkisi verilmektedir. Bölge içindeki ormanların ve meraların imar planı dışında hiçbir koşula bağlı olmaksızın kullanıma açılması söz konusu olacak, yine getirilen değişikliklerle bölge içindeki özel mülkiyete ait parsellerin acele kamulaştırılması yapılabilecektir.

Tarih, kültür ve turizm kentleri ve kent parçaları bundan böyle Bakanlar Kurulu kararı ile "*Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri*" ilan edilebilecek, planlama ve imar yetkileri Kültür ve Turizm Bakanlığı'na devredilerek bu bölgelerin tamamı yerel yönetimler devre dışı bırakılarak yerli ve yabancı "*bir yatırımcıya*" tahsis edilebilecektir.

Bu yasa, iktidarın yerel yönetimler reformu ile ilgili verdiği sözlerle "*tutarlı*" olmadığı gibi, kamu yönetimin temel ilkelerine de aykırıdır.

Bilindiği gibi, bugüne kadarki uygulamada Bakanlar Kurulu'nca ilan edilen "*turizm merkezlerinin*" birçoğu, yerel yönetimlerin yetkilerini kısıtladığı gerekçesiyle yargı tarafından iptal edilmiştir. AKP iktidarı hukukun eğilimlerini göz önüne almadığı gibi, kentleri ve kent parçalarını da kapsayacak biçimde bölgeler saptayarak, bu alandaki yerel yönetimlerin tüm yetkilerini merkeze almaktadır.

Bununla da yetinmeyip tarihi ve kültürel birikimlerin yaygınlaştığı bu alanların bir anlamda "*yönetimini*" de bir yatırımcıya "*tahsis*" etmektedir. Toplumun ortak değerlerini oluşturan tarihi ve kültürel varlıkların kar güdüsü ile davranan yatırımcıya tesliminden kamu ve toplum yararına sonuç beklemek aşırı iyimserlik olur. Bu durum, anayasamıza da aykırıdır. Yasa ile "*yerel yönetimler*" turizm sektörlerinden tümüyle dışlanmaktadır. Bu, iktidarın kamuoyuna verdiği yerel yönetim reformu sözüne taban tabana zıttır. Avrupa yerel yönetimler özerklik şartına da aykırıdır.

Yasanın uygulanması ile başta İstanbul olmak üzere Bursa, Antalya, Muğla, İzmir gibi tarih, kültür ve turizmin yoğunlaştığı yörelerimizde, turizm adına tarihin ve kültürün feda edilmesinin "*geri dönülmez ve yıllarca sürecek*" etkileri olacaktır.

Bu kentlerimizde, ne plan ne de uygulama bütünlüğü kalmayacaktır. Ülkemizde turizmin başkenti olarak bilinen Antalya'nın tarihini, kültürünü, turizme feda etmeden, "*turizmi*" merkezi ve "*yerel yönetim*" gerilimi yaratmadan, merkezi ve yerel yönetim yatırımcının, sivil toplumun ve halkın katılımına, işbirliğine ve ortaklığına dayalı çağdaş modellerle geliştirmenin yolları aranması gerekirken bu yaklaşım bu yasa ile büyük bir darbe almıştır. Bu karar yanlıştır, ancak dönülmede henüz geç kalınmamıştır.

Bu yasanın yeniden ele alınması bizlerle birlikte ilgili tüm kesimlerin görüşleriyle yeniden düzenlenerek; çevreyi ve kültürün turizmin kurbanı değil varlık ve süreklilik kaynağı kılacak bir anlayışa kavuşturulması, Hükümet ve TBMM için hiçte zor olmasa gerek.

Kültür ve Doğa

"Yasama" Gündeminde...

Av. Derviş PARLAK

Tarihi Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi, geçtiğimiz Temmuz ayı içinde tam 57 adet yasaı kabul etti. Bunlardan 22 tanesi bazı uluslararası sözleşmelerin onaylanmasına ilişkin. Geriye kalan 35 yasadın 27 adedinin başlığında "...nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" veya "...'na Ek Madde Eklenmesine Dair Kanun" gibi ibareler var. Bunlar arasındaki tam 8 yasanın adı ise doğrudan "*Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun*" veya "*Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun*" gibi adlardan oluşuyor. Dolayısıyla bir çok yasanın adından veya başlığından, hangi yasalarda değişiklik yapıldığını veya konusunun ne olduğunu anlamamız mümkün olmadığı için, bu tür yasalar duyarlı yurttaşların ve hatta hukukçuların bile artık ilgi ve dikkatini çekmeyebiliyor.

Vasıf Yitiren Orman Alanlarının Satışı

Temmuz ayında kabul edilen değişiklikler arasında en önemlisi, hiç kuşkusuz Anayasa'nın 76'ncı ve 170'nci maddelerinde değişiklik yapmayı öngören ve üç maddeden oluşan 4960 sayılı kanundu. Ancak bu kanun, Sayın Cumhurbaşkanı tarafından veto edilerek TBMM'ye iade edildi. Bunun üzerine hükümet kanadından ilk açıklama Çevre ve Orman Bakanı'ndan geldi ve değişikliğin Meclis'te aynen kabul edilerek tekrar Cumhurbaşkanı'na gönderileceğini söyledi.

Bilindiği üzere, bu kanun ile bir yandan milletvekili seçilme yaşı 30'dan 25'e indirilirken, diğer yandan da 31.12.1981 tarihinden önce orman niteliğini kaybetmiş yerlerin satışına olanak sağlaması öngörülüyor. Hukukçular, birbiriyle tamamen ayrı konuları oluşturan bu iki değişikliğin tek bir yasa ile yapılmasını teknik açıdan mümkün görmeye birlikte, bunun siyasal etik ve demokrasi kültürü açısından doğru olmayacağını çeşitli platformlarda ifade ettiler. Çünkü iki maddede değişiklik içeren bu yasanın, yürürlüğe ilişkin üçüncü maddesine monte edilen öyle bir hüküm var ki, buna göre yayımı tarihinde yürürlüğe girecek olan kanun, "*...halkoyulmasına sunulması halinde tümüyle oylanır*" olacak. Yani bir halkoyulması halinde oyunu kullanacak olan yurttaşlar bu iki maddeye birlikte ya evet ya da hayır diyecekler. Dolayısıyla milletvekili seçilme yaşının 25'e indirilmesini isteyenler, ormanların satışını da istemek zorunda; ormanların satışına karşı çıkmak isteyenlerse, aynı zamanda 25 yaşını bitirmiş gençlerin milletvekili seçilmesine de karşı çıkmak zorunda kalacaklar. Kısacası ya kadim orman alanlarını sattırarak "*gençlik*"ten yana olmak, ya da orman alanlarını korumak adına gençliğe hayır diyen "*dinozorlar*" durumuna düşmek; bu düzenlemeye karar vereceklerin karşılaşacağı ikilem...

Aslında, milletvekili seçilme yaşının 25'e indirilmesini öngören bir anayasa değişikliğine Türkiye'de herkesin "evet" demesinden öte, böyle bir değişikliği yine hepimizin coşkusuyla karşılaması doğaldır. Bu anlamda böyle bir değişikliğin halkoylamasına götürülmesi ve bunun için trilyonlarca liranın harcanması gereksiz ve akla aykırıdır. Ama bu değişikliği gerçekleştirmek için orman alanlarının satışının dayatılması demokrasi kültürünün gelişmesine nasıl hizmet edebilir ki?...

Neden gençlere milletvekili olma yolunu açmak için orman alanlarının satışına da kabul diyeceğiz? Bu konuda zorlanmak gerçekten bir talihsizlik... Evet, bazı orman alanları vasıf yitirmiş olabilirler. Ama bu vasıf kendiliklerinden yitirmediler ki... "Nasıl olsa bir gün bir af çıkar" veya "Nasıl olsa bir gün buraları bize satarlar" diye düşünerek, ormanları kesen, yakan ve yıkanların; yetmemiş gibi üzerine kaçak binalar yapan işgalcilerin; veya "ben buranın zilyediyim" diyerek tüm halkın malı olan orman alanlarını sözde satanların ve gerçekte yasadışı olan bu zilyetlikleri spekülasyon amacıyla satın alıp köşe dönmeyi amaçlayan vurguncuların hayallerini mi gerçekleştireceğiz?

Baklava çalan çocukları bile yıllar boyu hapse mahkum ederken, koca koca orman alanlarını toplumun ve devletin gözü önünde işgal edenlere ses çıkarmamak, buralara yapılan kaçak yapılara dokunmayıp onların bu haksız yararlanmalarına yıllarca izin vermek, üstelik şimdi de onlara halka ait olan bu tabii servetlerin yasal sahipleri olma imkanını tanımak, adaletle, hukukla nasıl bağdaştırılabilir? Bunu yaparsak, biz insanlarımızı dönüp gönül rahatlığıyla ve kararlılıkla "Ormanları işgal etmeyin; buralara kaçak yapı yapmayın; yaparsanız ceza alırsınız; yapılarınız yıkılır!" diyebilir miyiz? Bu konuda bir halkoylaması halinde sonuç ne olur bilinmez ama aynı halkoylamasının yaratacağı olumsuz çekişmeleri daha şimdiden görmemek de olanaksız.

Kızılağaç ve Kestane Ormanları Yokedilmek İsteniyor

Temmuz ayında kabul edilen yasa değişiklikleri içinde, orman alanlarıyla ilgili bir başka değişiklik daha yapıldı. T.B.M.M.'de 31.7.2003 günü kabul edilen 4965 sayılı Kanunla, kızılağaçlıklar ve aşılı kestanelikler orman rejimi dışına çıkarılmak ve buralardan yapılacak kesimler köy muhtarının iznine bağlanmak istendi.

Fakat Sayın Cumhurbaşkanı bu yasa da 15.8.2003 tarihinde veto ederek Meclis'e geri gönderdi. Cumhurbaşkanlığı'nın veto gerekçesinde, "...ülkemizde 100 bin hektar kestane ve kızılağaç ormanı bulunduğu; kızılağaç ve kestane ağaçlarının daha çok Doğu Karadeniz yöresinde bulunduğu ve yöredeki bu ağaç örtüsünün kaldırılmasının sel ve toprak kayması gibi doğal felaketlerin artması anlamına geleceği; son yıllarda bu yöredeki sel ve toprak kaymalarının verdiği büyük zararların nedeninin, yüksek açılı bir eğime sahip arazinin ağaçlardan arındırılıp tarımsal amaçlarla kullanılması sonucunda yöredeki su ve toprak dengesinin bozulması olduğu; yasanın bu durumuyla kestane ve kızılağaç ormanlarını korumasız bıraktığı ve özellikle Doğu Karadeniz ormanlarının yok edilmesine neden olabilecek bir nitelik taşıdığı..." belirtilmektedir.

Bu gerekçelere karşın yasa savunular, aynı düzenlemenin T.B.M.M.'de tekrar kabul edileceğine inandıklarını açıkladılar. Anlaşılan, Doğu Karadeniz ormanlarına karşı, Sezer'in gösterdiği hassasiyeti göstermemekte kararlı gibiler...

Hazine Arazilerinin Satışı ve Örtülü İmar Affı

T.B.M.M.'de 3.7.2003 tarihinde kabul edilen ve Cumhurbaşkanlığı tarafından da onaylanarak 19.7.2003 tarihli Resmi Gazete ile yürürlüğe giren "Çeşitli Kanunlarda ve Maliye Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ise, hazine arazilerinin satışıyla birlikte imar hukuku açısından da ilginç hükümler taşıyor. Yasaya

göre belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazine arazilerinden, üzerinde 31.12.2000 tarihinden önce yapılanma olanlar, öncelikle yapı sahiplerine satılmak ya da "genel hükümlere göre değerlendirilmek" üzere ilgili belediyelere bedelsiz olarak devredilecek. Belediyeler bu arazileri yapı sahiplerine rayiç bedel üzerinden satacak ve bu taşınmazların imar planları ile imar uygulamasını yapacak.

Yasadaki bu hükümler, aynı zamanda hazine arazilerini işgal edenlere yönelik bir imar affı niteliğindedir. Zira, işgale dayalı ve kaçak olarak yapılan yapı sahiplerine yapılacak satışın, doğal olarak o kaçak yapıları meşrulaştıracağı, bu satışlar doğrultusunda yapılacak imar planı ve uygulamalarının imar hukukuna, şehircilik bilimi ve planlama ilkelerine uyarlık taşımasının olanaksız olacağı ortada. Dolayısıyla bu yasa, 31.12.2000 tarihinden önce mülkiyet ve imar mevzuatına aykırı olan fiili durumları yasalılaştırmayı hedefleyen örtülü bir af yasası olarak değerlendirmek yanlış olmaz.

Turizm Bölge ve Merkezlerinde, Bakanlığa Her Ölçekte Planlama Yetkisi

Geçtiğimiz Temmuz ayında kabul edilen yasalar arasında değinmek istediğimiz son yasa ise 4957 sayılı "Turizmi Teşvik Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"dur. Bu yasa ile turizm bölgeleri ve turizm alanları kavramları yerine "kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri" kavramı getiriliyor ve bu bölgelerin tanımına "tarihi ve kültürel değerlerin yoğun olarak yer aldığı yöreler" de ekleniyor.

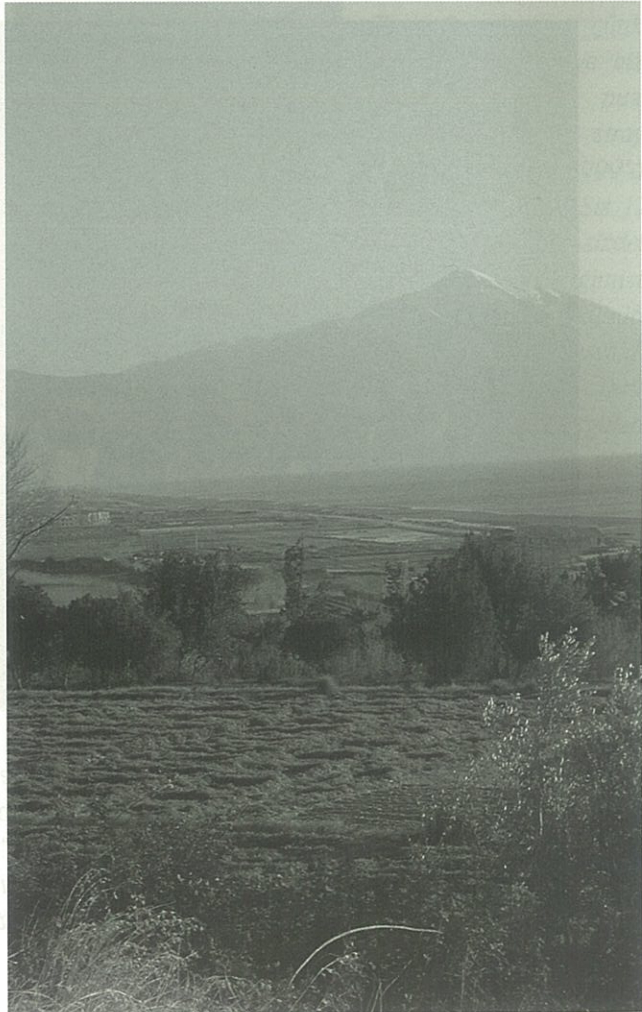
Ayrıca bu bölgelerde, daha önceki yasada yer alan Bayındırlık ve İskan Bakanlığının 1/5000 ölçekli nazım imar planlarını onama yetkisi de kaldırılarak, nazım planlar ve çevre düzeni planları dahil olmak üzere her ölçekte plan yapma yetkisi bütünüyle Kültür ve Turizm Bakanlığı'na veriliyor.

Yasa, her ne kadar kültür ve turizm bölge planları içinde yer alacak sit alanları ile kültür ve doğa varlıkları üzerindeki kültür ve tabiat varlıklarını koruma kurullarının yetkilerine dokunmuyorsa da, bu kurul üyelerinin göreve başlama ve görevden alma işlemleri açısından Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlılıkları gözetildiğinde, kültür ve doğa varlıklarını koruma uygulamalarında ciddi sıkıntılar yaşanması kaçınılmaz olacaktır.

Sonsöz

Ülkemizin ormanları, doğal sit alanları, tarihsel/kültürel değerleri ve hazine arazileri konusundaki bu politikalar, yurt topraklarına bakışı gösteriyor.

Gerek bizim için gerekse gelecek kuşaklar için son derecede tehlikeli olduğunu düşündüğümüz, "yasadışıllıkları yasalılaştır - topraklarını sat - borç öde" anlayışının bizi ve ülkemizi geri dönülmez bir çıkmaza sürükleyeceğini; hızla devam eden büyük kentlerdeki yasadışı-kaçak yapılaşmaya karşı yönetimlerin takındığı geleneksel vurdumduymaz ve affedici tavrın, yalnız hukuk dışı değil, aynı zamanda kültürümüzü ve uygarlığımızı da her geçen gün biraz daha geriletken bir tavır olduğunu görmezlikten gelemeyiz. Bu tür politikaların sonuçlarından geri dönüş yoktur. Bu sonuçlar çoğaldıkça, gelecekte bu topraklar ve bu kentler üzerinde yaşayacak olan insanların hakkımızda yazacakları tarihi düşünüp ürpermemek elde değil.

Uluslararası Bursa Buluşması

Yaşgünü Kucaklaşması

Derleyen: Avniye Tansuğ

Fotoğraflar: Görkem Kızılkayak

"Kültürel Mirasın Korunması ve Geliştirilmesi İçin Yerel Yönetişim"

3 yıl önce ÇEKÜL Vakfı öncülüğünde; "doğal ve kültürel varlıkları doğru korumaya kararlılığını kanıtlamış" yerel yönetimlerin, İçişleri, Kültür, Orman Bakanlıkları, Mimarlar Odası ve üniversiteler desteğinde örgütlenmesiyle oluşan; Avrupa Tarihi Kentler Birliği'nin 12. üyesi "Tarihi Kentler Birliği" nin, 29 Mayıs-1 Haziran 2003 tarihlerinde Bursa'da yapılan ve öncekilerden farklı "uluslararası" düzeyde katılım olan "Tarihi Kentler Birliği Uluslararası Bursa Buluşması" nın alt başlığı, "Kültürel Mirasın Korunması ve Geliştirilmesi İçin Yerel Yönetişim" idi.

ÖNCE İLKELER...

Bursa Tayyare Kültür Merkezi'nde yapılan iki günlük toplantıya ev sahipliği yapan Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı ve TKB Başkanı Erdoğan BİLENER toplantının açılış konuşmasını yaptı.

Başkan konuşmasına "Tarihi kentlerin korunmasının daha çok yerel yönetimlerin sorumluluğunda olduğunu belirten 3 yıl önceki kuruluş toplantımızdan bugünlere çok yol alındı... Bu sonuçlar, bu toplantıda da şimdi yine kuruluşta gibi Bursa'da değerlendiriliyor... Koruma için temel koşul, etkinliklerin tüm sahipleriyle işbirliği içinde ve güçlerin birleştirilmesi yoluyla olmasıdır. Bu da yetmez, sorumluluk ve yeteneklerin de birleştirilmesi gerekir... Yönetişim denen şeyin Anadolu kültüründe de yeri var o da 'İMECE'..." diyerek başladı.

Sözlerine Tarihi Kentler Birliği'nin ilkelerinden bahsederek devam etti: "...Birinci ilkemiz; 'TARAFSIZLIKTIR' Tarihi Kentler Birliği kuruluşundan bu yana hiçbir şekilde herhangi bir siyasi partiye özellikle yakın olmamayı temel ilke edinmiştir. Amaç ve hedeflerine ulaşmak için toplumun her kesimini eşit bir şekilde kucaklayarak ortak amaçta güç birliği yapmaya çalışmaktadır. Buna bağlı ikinci ilkemiz ise 'İŞBİRLİĞİ'dir: Çalışmalar, bütüncül bir yaklaşımla aynı amaçla çalışan kamu kurumu, oda, sivil toplum kuruluşları ve ilgili tüm taraflarla işbirliği içinde koordineli olarak yürütülmektedir..." BİLENER tüm katılımcılara teşekkür ederek sözlerini tamamladı.

"BULUŞMA"...

Daha sonra sözü alan ÇEKÜL Vakfı Başkanı ve Tarihi Kentler Birliği Danışma Kurulu Başkanı Prof. Dr. Metin SÖZEN şöyle konuştu: "...Bu bina Bursa tarihinde olduğu kadar, koruma ve TKB tarihinde de önemli bir yer tutar. İnsanlar gibi toplumlar ve mekanların da bir yaşam

süreci vardır. Günün süpürücü ortamından sıyrılan binalar tarihin tanığıdır. 2,5 yıl önce Birliği kurarken de bu binada idik. Bu toplantı bir başlangıcın ikinci evresidir. Adına 'Buluşma' dedik çünkü, 'Buluşma' kuru kuruya ve gözünü kaçırarak el sıkışma değildir, daha fazla bir şeydir... Önce 'Buluşma'dır, sonra 'Sağlıklı Yürüyüş' ve yürürken 'İçeriği Doğru Oluşturma'dır. Dün güçlü bir şekilde

kurduğumuz bu işi bugün farklı anlatmak zorundayız. Türkiye'nin ekonomik sıkıntıları bir gün düzelecektir ama esas olan korumak için kurduğumuz kültürün UNESCO tarafından da gereğince farkedilmesidir. Biz bu bağlamda güçlüyüz...."

Prof. Dr. SÖZEN, sözlerini şöyle tamamladı:

"...UNESCO'cular! Önünüze konan dosyaların içeriği önemlidir. Zaten Avrupa Konseyi 'Geleceğimiz İçin Geçmişimiz'dir dediği için UNESCO, ICOMOS, BM buraya geliyor... Biz o yıl (1975) Safranbolu'yu Dünya Mirası Listesi'ne aldık. Orada yanan ateş önemlidir. 1985'te bu salonda 'Tarih İçinde Bursa '85'i konuştuk. Şimdi bu toplantı için buradayız. Sonuçta buraya, bu büyüklüğe 50 yıllık mücadelenin sonunda gelindi. Yarın üye sayımızı 115'e çıkaracağız. 2,5 yıl çok önemli çünkü onun arkası 50 yıllık özveriden geliyor, bir sürü yanlış yapılarak da gelirse, 50. yıla emek verenleri kutluyorum..."

PROFESYONELCE BİR ÇALIŞMA...

Bir sonraki konuşmacı Avrupa Tarihi Kentler Birliği Başkanı Louis ROPPE sözlerine teşekkür ederek başladı: "... 1- Teşekkür ediyorum çünkü ben Belçikalı'yım ve bize Eurovision'da puan vermenizle 2. sıraya çıktık... 2- Biz 1999'da

Avrupa Konseyi tarafından kurulduk, daha genciz. Siz 12. üyemizsiniz ve toplam 13 ulusal birlik bize üye, ama sizdeki güçlü gelişme ile, şimdi 1000 tarihi şehir var birliğimizin çatısı altında... Avrupa Tarihi Kentler Birliği (EAHT) kültürel çeşitlilik hakkında birkaç araştırma yaptırdı, biri Rusya'da, Kazan'da, diğeri İngiltere'de. Kazan Bildirgesi tarihi kentlerin sürekli ve dengeli yönetiminin önemini vurguladı. Kentlerin gelişerek kendini yenilemesinin de. Sonuç olarak kültürel mirası farklı alanlarda ve özellikle sosyal-ekonomik-çevresel bakımdan koruma çok önemli. Ama burada gördüklerimin çok profesyonelce olduğunu söyleyebilirim..." ROPPE, tüm bu deneyimleri bizlerle paylaşmaktan büyük bir mutluluk duyduğunu belirtti ve başarılı bir toplantı olmasını dileyerek sözlerini sonlandırdı.

ULUSLARARASI PLATFORMLAR...

Elçi ve Çok Taraflı Kültür İşleri Genel Müdür Yardımcısı olan Dr. Şander GÜRBÜZ de açılış konuşmalarında söz alarak şu konulara değindi: "...Kültür mirasının korunmasının uluslararası platformlara taşınması önemli. Çünkü mirasa artık tüm dünyanın evrensel bir bakış açısıyla, evrensel ölçütlerle bakılıyor. Şu anda dünyada 730 adet, Türkiye'de 9

Uluslararası Bursa Buluşması

adet kültürel varlık, dünya mirası listesinde bulunuyor. Oysa Türkiye'de 6400 sit alanı var, İstanbul hariç. İstanbul dahil, 20.000 tescilli varlık var.." Dr. GÜRBÜZ, Türkiye'nin de imzaladığı uluslararası antlaşmalara gönderme yaptı ve TKB'yi kutlayarak, "Dışişleri olarak her türlü işbirliğine hazırız!" dedi.

BARIŞ ve SEVGİ...

TKB Uluslararası Bursa Toplantısı'nın evsahiplerinden biri de Bursa Valisi Oğuz Kağan KÖKSAL konuşmasında "TKB ve Barış" temasını

işledi: "...Bu toplantı bir milat oluşturacak. Aslında tarihi kentlerin korunması Türkiye'den başlamalıydı ve de dalga dalga buradan yayılmalıydı. Yola çıkmak önemli aslında, sivil toplum örgütleri de o yola çıkış işini halletmişler, ben de onlara izninizle teşekkür edeyim... Baksanıza salonlar nasıl doluyor! Kuru koruma olmaz! TKB birtakım projeler geliştirip yerel yönetimleri harekete geçirmiş... Artık savaş da olmasın, insanlar bu dünyadan geçerken kültürlerini bırakıyorlar sonra onlar birleşip milletlerin kültürel mirası oluyor zaten... Bu olurken barışın sevgi yumağı içinde olsun..."

ÖNEMLİ OLAN NE YAPILDIĞIDIR, NE KONUŞULDUĞU DEĞİL...

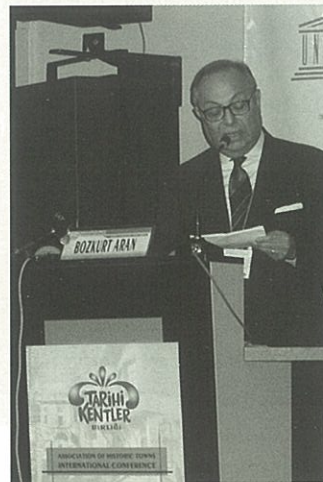
Avrupa Konseyi Kültürel Politikalar-Politik Hizmetler ve Faaliyetler Dairesi Başkan Yardımcısı Wolfdieterich ELBERT de Bursa Buluşması'nda bizlerle. Bu toplantıya katılmaktan mutluluk duyduğunu belirten ELBERT "Bursa evrensel kültürel uygarlığımızı yaratanlardan biri" diyerek sözlerine başladı ve şöyle devam etti: "...Avrupa mirası Türk mimarisine katkıda bulunmuştur.

Bugünü ve geleceği biçimlendiren bir kültür politikası pratik olmalıdır. Etkin olmak içinse somut olması gerekir... Bu bağlamda, 1-turizm 2- kent iyileştirilmesi 3- ileriye dönük kalkınma stratejilerinde öncelikler doğru belirlenmelidir. Kültürel mirasın korunması konusunda imzalanan 6. Çerçeve Anlaşması'nın amacı, koruma yöntemleri konusunda üzerinde bir uzlaşmaya varılan bir ortak yöntem belirlenmesidir. Kültür mirasını herkes tarafından erişilebilir kılmak, kültürler arası iletişim çatışmalarının kaldırılması da amaçlardan bazılarıdır.

Ancak bu anlaşmaların işe yaraması için devletlerin toplumdaki tüm ilgili tarafları işin içine katarak sözlerini sonuna kadar tutması önemlidir. Avrupa Konseyi 25 yıldan fazladır bir şeyler yapmak istiyor ama önemli olan ne yapıldığıdır, ne konuşulduğu değil... Bu forum harekete geçme yetkisine sahiptir bence... Bu arada 'evrim', 'uygulama' deyimleri moda deyimler, oysa somut adımlara gerçekten ihtiyacımız olduğunu eklemeliyim. Yetkilileri harekete geçirmek gerek. Seçimden sonra yöneticilerin yardıma ihtiyacı var ve bu kuruluş da bunu yapmak için sonsuz imkana sahip..." diyerek sözlerini tamamladı.

YARATICILIK ve TEKDÜZELİK...

UNESCO nezdindeki Türkiye Daimi Temsilcisi Büyükelçi Bozkurt ARAN yaptığı konuşmada sürdürülebilirliğin öneminden bahsetti ve şöyle dedi: "...Türkiye tarihin ilk dönemlerinden beri birçok ulusa kucak açmıştır. Birliği meydana getiren belediyeler ve STK'lar, kentlerin şahsiyetinin korunması, koruma bilincinin yaygınlaştırması ve bütün bunların sürdürülebilirliğini amaçlamaktadır..." ARAN, sözlerine devam ederken tekdüzeliğin insan yaratıcılığını nasıl zayıflatacağını belirtti. Yaratıcılığın tarihi

miras açısından önemini anlatarak sözlerine son verdi: "...Tarihi mirasın önemsenmesi ve ileriye aktarılması yaratıcılığı artırır ve toplumlar için yaşamsaldır. Bu yüzden TKB'ye takdirlerimi bir kez daha sunmak istiyorum: UNESCO insanların zihninde barışı oluşturmak için savaş sonrası Türkiye'nin de katılımıyla kurulmuştur. Türkiye'de UNESCO'nun Dünya Mirası Listesi'nden 9 eser vardır. Bu eserlerin korunması gelecek kuşaklara aktarılması UNESCO'nun sorumluluğu altında geliştirilecek programlarla olacaktır..."

TARİHİ
KENTLER
BİRLİĞİ

TARİHİ KENTLER BİRLİĞİ
ASSOCIATION OF HISTORIC TOWNS
TEMMUZ, AĞUSTOS, EYLÜL 2003 • ÜÇ AYDA

yerel ki

Van Buluşma

Uluslararası Bursa Buluşması

adet kültürel varlık, dünya mirası listesinde bulunuyor. Oysa Türkiye'de 6400 sit alanı var, İstanbul hariç. İstanbul dahil, 20.000 tescilli varlık var..." Dr. GÜRBÜZ, Türkiye'nin de imzaladığı uluslararası antlaşmalara gönderme yaptı ve TKB'yi kutlayarak, "Dışişleri olarak her türlü işbirliğine hazırız!" dedi.

BARIŞ ve SEVGİ...

TKB Uluslararası Bursa Toplantısı'nın evsahiplerinden biri de Bursa Valisi Oğuz Kağan KÖKSAL konuşmasında "TKB ve Barış" temasını

ışledi: "...Bu toplantı bir milat oluşturacak. Aslında tarihi kentlerin korunması Türkiye'den başlamalıydı ve de dalga dalga buradan yayılmalıydı. Yola çıkmak önemli aslında, sivil toplum örgütleri de o yola çıkış işini halletmişler, ben de onlara izninize teşekkür edeyim... Baksanıza salonlar nasıl doluyor! Kuru koruma olmaz! TKB birtakım projeler geliştirip yerel yönetimleri harekete geçirmiş... Artık savaş da olmasın, insanlar bu dünyadan geçerken kültürlerini bırakıyorlar sonra onlar birleşip milletlerin kültürel mirası oluyor zaten... Bu olurken barışın sevgi yumağı içinde olsun..."

ÖNEMLİ OLAN NE YAPILDIĞIDIR, NE KONUŞULDUĞU DEĞİL...

Avrupa Konseyi Kültürel Politikalar-Politik Hizmetler ve Faaliyetler Dairesi Başkan Yardımcısı Wolfdietrich ELBERT de Bursa Buluşması'nda bizlerle idi. Bu toplantıya katılmaktan mutluluk duyduğunu belirten ELBERT "Bursa evrensel kültürel uygarlığımızı yaratanlardan biri" diyerek sözlerine başladı ve şöyle devam etti: "...Avrupa mirası Türk mimarisine katkıda bulunmuştur.

Bugünü ve geleceği biçimlendiren bir kültür politikası pratik olmalıdır. Etkin olmak içinse somut olması gerekir... Bu bağlamda, 1-turizm 2- kent iyileştirilmesi 3- ileriye dönük kalkınma stratejilerinde öncelikler doğru belirlenmelidir. Kültürel mirasın korunması konusunda imzalanan 6. Çerçeve Anlaşması'nın amacı, koruma yöntemleri konusunda üzerinde bir uzlaşmaya varılan bir ortak yöntem belirlenmesidir. Kültür mirasını herkes tarafından erişilebilir kılmak, kültürler arası iletişim çatışmalarının kaldırılması da amaçlardan bazılarıdır.

Ancak bu anlaşmaların işe yaraması için devletlerin toplumdaki tüm ilgili tarafları işin içine katarak sözlerini sonuna kadar tutması önemlidir. Avrupa Konseyi 25 yıldan fazladır bir şeyler yapmak istiyor ama önemli olan ne yapıldığıdır, ne konuşulduğu değil... Bu forum harekete geçme yetkisine sahiptir bence... Bu arada 'evrim' , 'uygulama' deyimleri moda deyimler, oysa somut adımlara gerçekten ihtiyacımız olduğunu eklemeliyim. Yetkilileri harekete geçirmek gerek. Seçimden sonra yöneticilerin yardıma ihtiyacı var ve bu kuruluş da bunu yapmak için sonsuz imkana sahip..." diyerek sözlerini tamamladı.

YARATICILIK ve TEKDÜZELİK...

UNESCO nezdindeki Türkiye Daimi Temsilcisi Büyükelçi Bozkurt ARAN yaptığı konuşmada sürdürülebilirliğin öneminden bahsetti ve şöyle dedi: "...Türkiye tarihin ilk dönemlerinden beri birçok ulusa kucak açmıştır. Birliği meydana getiren belediyeler ve STK'lar, kentlerin şahsiyetinin korunması, koruma bilincinin yaygınlaştırması ve bütün bunların sürdürülebilirliğini amaçlamaktadır..." ARAN, sözlerine devam ederken tekdüzeliğin insan yaratıcılığını nasıl zayıflatacağını belirtti. Yaratıcılığın tarihi

miras açısından önemini anlatarak sözlerine son verdi: "...Tarihi mirasın önemsenmesi ve ileriye aktarılması yaratıcılığı arttırır ve toplumlar için yaşamsaldır. Bu yüzden TKB'ye takdirlerimi bir kez daha sunmak istiyorum: UNESCO insanların zihninde barışı oluşturmak için savaş sonrası Türkiye'nin de katılımıyla kurulmuştur. Türkiye'de

UNESCO'nun Dünya Mirası Listesi'nden 9 eser vardır. Bu eserlerin korunması gelecek kuşaklara aktarılması UNESCO'nun sorumluluğu altında geliştirilecek programlarla olacaktır..."

GIPTA İLE BAKILAN STK...

İçişleri Bakanı Abdülkadir AKSU'da Bursa Buluşması'nda bizlerle. Konuşmasında Tarihi Kentler Birliği'nin artık gıpta ile bakılan bir sivil toplum kuruluşu haline geldiğini özellikle vurguladı: "...Tarihi kentlerin önünde gelen yeşil Bursa'mızda bu toplantıya katılmaktan büyük mutluluk duyuyorum. Toplumsal hoşgörünün en büyük göstergesi hangi milletin eseri olduğuna bakılmaksızın tarihi mirasa sahip çıkılmasıdır. İnsanlar artık birbirlerinin heyecanlarından, duygularından habersiz değildir. İnsanlar artık birbirlerini daha yakından tanımakta, ülkeler arasındaki ilişkiler daha sağlamlaşmaktadır.

Eski dünya denilen üstünde yaşadığımız Anadolu toprakları bu anlamda ender değerlere sahip bir yerdir. Uluslararası koruma ve sahiplenme bilinci artarak gelişmektedir. Nasıl ülkemizdeki değerlere sahip çıkıyorsak Mısır'daki, Hindistan'daki ve diğer coğrafyalardaki kültürel mirasa da sahip çıkılmalıdır. İşte bu yüzden kurulan TKB, artık gıpta ile bakılan bir STK durumuna gelmiştir. Birliğin 3. yılının kutlandığı bu toplantıda uluslararası katılımcıların varlığı ve bu kurumların desteği çok büyük önem arz etmektedir. Mirasın korunmasında STK'lara yerel yönetimlere ve halka büyük görevler düşmektedir. Şimdiye kadar merkezîyetçi bir bakış açısıyla bu görevleri Ankara'dan yürütmeye çalıştık. Ama hep birlikte gördük ki, yerele dayanmayan, halkın ve STK'ların katılmadığı karar ve uygulamalar sonuç vermiyor. Hükümetimizce hazırlanan Mahalli İdareler Yasası'yla yukarıda bahsettiğim görev ve yetkiler mahalli yönetimlere aktarılacaktır. Böylece yerel demokrasi gelişecektir..." Bakan AKSU, turizm potansiyelimizin temel kaynağının kültür ve doğal mirasımız olduğunu ve bu değere sahip çıkarak gelecek kuşaklara bırakmamızın önemini aktararak sözlerini tamamladı.

ÖZEL SEKTÖR DESTEĞİ

Bursa Buluşması'na katılmaktan duyduğu mutluluğu aktaran TBMM Başkanı Bülent ARINÇ TKB'de 3 yılda ne kadar hızlı ve büyük bir gelişme yaşandığını anlatarak sözlerine başladı: "...Tarih ve kültür mirasımızın korunması ve tanıtılması çok önemlidir. İbni Haldun'un söylediği gibi 'kentler de insanlar kadar önemlidir'. Şehir hayatını iyi

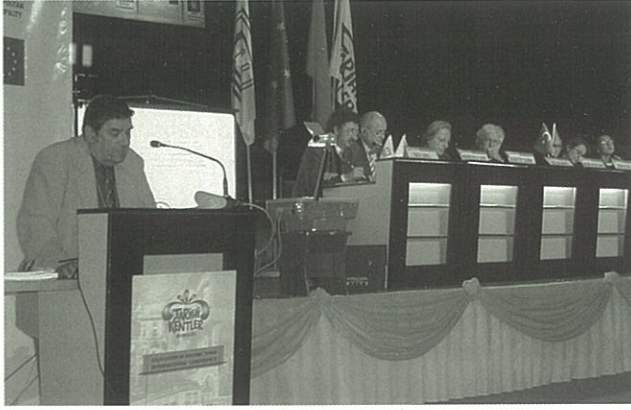
bilenler, o şehirlerin nefes alışlarını hissedebilirler. Safranbolu evleri ne kadar güzelse Anadolu'nun diğer yörelerindeki evler ve kentlerde en az Safranbolu'daki kadar güzeldir, farklı özellikler taşırlar... Prof. Dr. Metin SÖZEN'in danışmanlığı döneminde TBMM Milli Saraylar yönetimi korumada etkin rol üstlenmişti. TBMM kaynak yaratabildiğine göre, varlıklı kesimin de bu konuya somut destek vermesi gerekir. Nitekim, TBMM 1 trilyon kaynak yaratmıştır. Böylece Bursa'da bugün TBMM tarafından onarılan Hünkar Köşkü'nün de açılışını yapacağız..." Konuşmasını tamamlarken tarih ve kültür mirasımızın korunmasında devletin haricinde STK'ların ve özel sektörün önemini de vurguladı: "...Türkiye vakıf medeniyetinin yaşadığı bir ülke. Ama o kadar çok tamire muhtaç eser var ki, Türkiye'nin bunları onarmaya bütçesi yetmez. Bu yüzden STK'ların, zenginlerin katkısı şart. Bu güzide topluluktan da önemli kararlar çıkmasını bekliyorum, ama önemli olan elbette bu kararların uygulamaya dönüşmesidir..."

Uluslararası Bursa Buluşması

"Günümüzde Kültür Politikaları ve Kentsel Miras"

Uluslararası Bursa Toplantısının ilk oturumunun başkanlığını UNESCO Dünya Mirası Merkezi Yardımcısı, Minja YANG yaparken, raportörlüğünü de Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü öğretim üyelerinden Doç Dr. Zeynep Meray ENLİL yaptı.

TAVSİYELER UYGULAMAYA DÖNÜŞMELİ...

Bu oturumun ilk konuşmacısı ICOMOS Türkiye Temsilcisi Doç. Dr. Nevzat İLHAN oldu. İLHAN, "Tarihi Kentlerde Koruma Politikalarının Gelişme Süreci" başlıklı konuşmasında insan kaynakları, bilgi birikimi ve ICCROM ve ICOMOS gibi kuruluşların dünya mirası için öneminden bahsetti. "...1-Neyi, 2- Niçin, 3- Nasıl korumak lazım? sorularını yanıtlayacağız... Artık işlevini sürdüren yapıyı onarma sürecinden kalkıp, işlevini yitirmiş kültür varlığını koruma aşamasına geldik. UNESCO ve ICCROM'un danışmanlar ağı ve temel insan malzemesi TKB'ye formüller halinde dağıtılabılır. UNESCO-UNDP projeleri, 'Yönetişim' kavramı geliştiğinde ICOMOS, Uluslararası Doğal Varlıkları Koruma Teşkilatı ve diğer Uluslararası kuruluşlar Türkiye'de de kurulmalıdır. Bu tür kuruluşlar 'tavsiye ediyorum' der. Eğer bu mesaj alınmıyorsa, bir şeye dönüştürülmüyorsa ve kurumsallaştırılmıyorsa işe yaramaz. Dünyada 6000 sit alanı var ama bizim sit mekanizmamız yok..." Bu 3 kuruluşun yazdığı "SİT Alanı Yönetim El Kitabı"nın ve bu tür kaynakların öneminden bahsederek bunlardan yararlanılması gerektiğini belirtti ve ekledi: "...Yaratıcı Çeşitliliğimiz Kitabı' / 'Stockholm Deklarasyonu', 'Kültürel Politikalar ve Gelişmeler İçin El Kitabı'... Sonra 5 kitap daha yazıldı. 1975'te Avrupa Mimari Miras Yılı -'Geçmişimiz İçin Gelecek' hedefi kondu..." İLHAN önerilerini de sunarak sözlerini tamamladı:

- 1- Tarihsel SİT'in kültürel önemi (cultural significance)
- 2- Başarılı iletişimin '5N- 1K' kuralının 6 sorusu her planda uygulanmalı
- 3- SİT Yönetim planı
- 4- El kitapları ve referans malzeme koruma ile kullanma kültür ile turizm arasındaki ince çizginin 'kitsch'leşmeden sürmesi
- 5- Avrupa topluluğu ile teması öğrenme
- 6- Yerel yönetimler uluslararası yılı gibi bir uygulama başlatılması..."

KÜRESELLEŞTİKÇE YERELLEŞMELİYİZ...

Bir sonraki sözü alan Avrupa Tarihi Kentler Birliği Başkanı Dr. Louis ROPPE, "Tarihi Kentlerde Koruma Politikaları" başlıklı konuşmasında küreselleşmenin yerelleşmeyle olan dengesinden bahsetti ve şöyle dedi: "...Burada İçişleri Bakanı'ndan küreselleşmenin iyi dengelenmesi konusundaki görüşlerini dinlemekten memnunluk duydum. Küreselleştikçe, yerelleşmeliyiz. Tabii, İçişleri Bakanlığınız var, ama onu işler kılmak için de yerel yönetimlere ihtiyaç var. Ulusal hükümetler bugün yerel yönetimlerle gittikçe daha sık işbirliği yapıyorlarsa da yasal bir çerçeveye ihtiyaçları vardır her şeyden önce..."

BU DÜNYA HERKESİN KÜÇÜK HIRSLARINA YETECEK KADAR BÜYÜK DEĞİL...

IULA Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği Genel Sekreteri Selahattin YILDIRIM "Kentsel Kültürel Miras İçin Dünya Perspektifleri" başlıklı konuşmasına "En büyük genellemeci benim..." diyerek başladı ve makro yaklaşımlarda bulunarak "Meşruiyet, yetersizlik, dayanışma, siyasal eksiklik" kavramlarının üzerinde durdu: "...Dünya pek parlak durumda değil. Hepimiz bu durumdan sorumluyuz. Avrupa en şanslı bölgelerden biri ama acaba kendini güvende hissediyor mu? Kentler ve yerel yönetimler stratejik bir konuma geldi. Tüm aktörler siyasî, ekonomik, kültürel kararlarda yer almalılar. Mevcut düzene alternatifler yerelin güçlenmesiyle geliştirilmesiyle mümkündür. Bu projeler gerçekleşmezse ekonomik amaç da olamaz, ikinci bir global pazar olmaya itilir. Oysa kentlerin yeri, küresel ve yerel arasındadır. Miro, 'birşey ne kadar yerel ise o kadar evrenseldir' der.

Tabii, yerel yönetimlere neler yapacağını söyleyen çok. Ama bunu nasıl yapacaklarını söyleyen yok. Dünya Sosyal Forumu, Sosyal Dışlamaya Karşı Yerel Yönetimler Forumu, BM'nin Yerel Gündem 21 projeleri bu bağlamda iyi çözümler sunmaktadır. Yoksulluğa karşı küresel ve yerel güçler arasında yeni bir denge bağlamında 'glokalizasyon' çalışmalarına ve Avrupa Konvansiyonu'na yerel yönetimler olarak katkıda bulunduk. Uyum projesi iyi gidiyor. Kültür mirasının böyle bir dünyada anlam taşımaya için, eleştirel bakmayı, tutku duyabilmeyi, sezgilerimizi güçlendirmeyi, iktidara esir olmayıp, ahlaka bekçi olabilmeyi becermemiz gerek!..."

YILDIRIM, Gandhi'nin bir sözüyle konuşmasını tamamladı: "Bu dünya herkesin küçük hırslarına yetecek kadar büyük değil!"

Kenti iyileştirme başlığı altında yapılan olumsuzlukları durdurun. Burada hepimiz 'kurban'ız çünkü! Durumsal yönetim, çerçeve yaratılması, kurallar, teşviklere ağırlık verin ve esnekliğe sınırsız yapışın! Çok taraflı yönetim konusunda yurttaşları eğitin, koruma kapsamını da anıtlardan insan haklarına yayın. Gerekirse bizi arayın, Avrupa Konseyi'nin bu ilk söylemi değil gerçi ama artık zaman değişti, hükümetleri izleyin ve yaşlılar için kültür, gençlik için kültür isteyin, bunun için son-tarihler koyun, gönüllü kuruluşlarla işbirliğini ihmal etmeyin..." ELBERT, Oslo'da sivil toplum kuruluşlarının da katıldığı bir toplantıda söz isteyen bir Türk kızının şu sözleriyle konuşmasını bitirdi: "-Sizinle bizim aramızdaki farkın ne olduğunu biliyor musunuz? Biz yaptığımız işi seviyoruz!"

AYDINLANMA ANADOLU'DA BAŞLAMIŞTIR...

Son sözü alan TKB Genel Danışmanı Yük. Mimar Oktay EKİNCİ "Kentsel Kültürel Miras İçin Avrupa Perspektifleri" konulu konuşmasına Sargırme Antik Phaselis'ten bir çelişki örneği vererek başladı: "...Sargırme'de antik Phaselis kentinin üzerine otel yaptılar ve bu otel, pet şişe kullanmıyor diye çevre ödülü aldı! Yasalarla, imar plan ve politikalarıyla yıkılanların yerine yenisini yapmak için önce bunların değiştirilmesi gerek!..." EKİNCİ, TKB sergisinin tüm Türkiye'yi gezmesi gerektiğini belirtti ve "Doğal ve Kültürel Mirasın Korunması" na yönelik önerilerde bulunarak sözlerini tamamladı. "...Ülkeyi yönetenlerin bu tür toplantıları daha fazla süre izledikleri bir kültüre ihtiyacımız var, 'Doğal Sit Kanun Tasarısı' da geri çekilmelidir. Kültür mozaiği deyiminin yerine 'alaşım' kullanılmalıdır, coğrafyamızda 12 bin yıllık kentler var! 3600 kent var ki bunlardan 1200'ünün yaşı 2500! St. Petersburg sadece 300 yaşında oysa! Bütün bu durum da aydınlanmanın Anadolu'da başladığını gösteriyor. Kibele'den tek tanrı düşüncesine geçişin coğrafyasında ilk STK'lar Kurtuluş Savaşı yıllarında burada kurulmuş, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu gibi ve en önemlisi müzeler olmuş..."

TURİZM EVDEKİ ATEŞE BENZER...

I. oturumun bir diğer konuşmacısı olan Avrupa Konseyi Kültürel Politika ve Politik Hizmetler ve Faaliyetler Dairesi Başkan Yardımcısı Wolfdietrich ELBERT yaptığı "Kentsel Kültürel Miras İçin Avrupa Perspektifleri" başlıklı konuşmasında kitle turizminin, kültür mirası üzerindeki onarılması mümkün olmayan zararlarına değindi. Turizmi evdeki ateşe benzetti ve "Yemek pişirebilirsiniz ama evi de yakabilirsiniz" dedi. ELBERT şöyle devam etti: "...Böyle hallerde Dünya Turizm Örgütü (WTO) Etik Komitesi'ne başvurun. Diğer uluslararası kurumları kullanın. Bunlar başarılarınızı çoğaltır.

Uluslararası Bursa Buluşması

"Günümüzde Kültürel Mirasın Korunmasına ve Geliştirilmesine Yönelik Politikalar - Yerel Yönetişim"

Öğle yemeğinden sonra "Günümüzde Kültürel Mirasın Korunmasına ve Geliştirilmesine Yönelik Politikalar- Yerel Yönetişim" başlıklı II. oturuma geçildi. Bu oturumun başkanlığını TKB Danışma Kurulu Üyesi Mimar Mithat KIRAYOĞLU ve raportörlüğünü ise TKB Meclisi Mimarlar Odası Temsilcisi Yük. Mimar Selim LUMALI yaptı. KIRAYOĞLU, yönetim ile dikey hiyerarşinin giderek yatay hale geldiğini söyleyerek ve "yönetişim" kavramının olumlu yanlarının altını çizerek oturumu açtı.

ÖZEKSEL YÖNETİM...

İlk sözü alan TKB Danışma Kurulu Üyesi Prof. Dr. Cevat GERAY, "Kamu Yönetimi Açısından" değerlendirme yaptı ve konuya "Bu yönetim lafını ben pek benimseyemiyorum.." diyerek başladı. "...Türkiye'de yönetim sistemi iyi işlemiyor. İyi işlemeyeni işler hale getirmek için yeniden yapılandırma konusunda reform yapmak gerekir. Ama bu ilişkileri düzenlerken ülkenin siyasal yapısını da göz önünde bulundurulmalıdır. Yerel yönetimlerin kentsel işlevlerini yerine getirmeleri bunu yaparken de kültürel değerleri korumaları gerekir. İşte tüm bunlar gerçekleştirilirken iyi yönetim ilkelerini yaşama geçirecek düzenlemeler yapılmalı. Burada, merkez ve yerel arasında iyi bir görev

bölüşümü olmalı. TKB bu konuda yeni bir model oluşturmaktadır. İyi işleyemeyen yerel yönetimlerin yeniden yapılanması sırasında merkezle özeksizleştirme, (=desantralizasyon) bağlamında ortaya çıkan bu kavram da iyi yönetim arayışının bir sonucudur..." Prof. GERAY, "Yerinden yönetim, özeysel yönetim, yurttaşın hesap sorma hakkı, saydamlık ve bilgiye erişim haklarının gözetilmesi" nin önemini vurgulayarak sözlerini tamamladı.

ÖVÜNÇ KAYNAĞIMIZ; ANADOLU...

Şanlıurfa Belediye Başkanı ve TKB Encümen Üyesi Ahmet BAHÇIVAN, "Yerel Yönetimler Açısından" değerlendirdiği yönetim konusuyla ilgili Şanlıurfa'da Valilik, Belediye ve halk katılımı ile kurdukları ŞURKAV'ın işlerliğinden örnek verdi ve sözlerine şöyle devam etti: "TKB toplantılarından çok şeyler öğrendik. Anadolu övünç kaynağı ama biz bu mirasa sahip çıkamadık. Şanlıurfa'da korumacılık adına ŞURKAV ile 7 yıldır bir şeyler yapılıyor..." BAHÇIVAN, "...Tarihi çevreyi korumak turist gelsin diye değil, geleceğimiz içindir. 'Sıra' gecelerimiz yalnız bir müzik türü sanılıyor; oysa öyle değil, bir iletişim biçimidir..." diyerek sözlerini tamamladı.

ERKİ PAYLAŞMAK...

Bir sonraki konuşmacı olan TKB Danışma Kurulu Üyesi Fikret TOKSÖZ "Katılımcı Politikalar Açısından" yaptığı değerlendirmede "yönetim" in de evrim geçirdiğini, "sivil" in farklı algılanışlarından bahsetti ve "Erki paylaşmaya ne kadar hazırız?" sorusunu sorarak, çağdaş toplum kavramlarının farklı kültürlerde farklı algılandığını, bunun da bir "yaşam kültürü meselesi" olduğunu vurguladı: "...Uluslararası alanda alınmış kararları TKB'ye aktarmalıyız. Demokratik bir kültür politikası olmalı. 'Elit'in yarattığı, tepeden inme bir kültür politikası olmamalı. Karar mekanizmasında ortaklık yani erki paylaşma gerçekleşmeli. Türkiye'de kararları onaylayacaksınız size danışılıyor..."

PLANLAMADA KENTLERİN ÇOĞULCU KİMLİĞİ...

TKB Danışma Kurulu Üyesi Prof. Dr. Zekai GÖRGÜLÜ "Planlama Açısından" yönetişime deyinerek şunları söyledi: "...Türkiye'de yerel yönetimlerde kurum ve yapılanma '80 öncesinde ortaya çıkar', 80 sonrasında ise kentlerin çoğulcu kimliği öne çıkmaya başlamıştır. Artık önümüzdeki tek aktörlü, tek özneye mahkum olmayan bir yerel yönetim biçimidir. Ne var ki, planlamanın içine bu kavramları sokmak çok zor. Çünkü Türkiye'de plandan vazgeçmeksizin çok yanlışlar yapıldı. Bu yanlışlardan vazgeçmeden bu yeni kavramlara ısınmak çok zor. Elbette bu kavramların çok konuşulabilir olmasının arkasında sivilleşmenin önemli bir katkısı var. Peki devletin rolü ne olmalı? Aslında bu kavramların arkasında olduğunu söylemesi lazım. Ama malesef devlet tercihinin şimdilik bu fikirden yana kullanmıyor. O zaman sivil örgütler ve yerel yönetimler gündem belirlemek ve daha fazla sorumluluk almak zorundalar..."

Çay molası verildi ve ardından belediye binasının önünde kurulmuş olan sergi gezildi. Ardından III. oturum başladı.

Hünkar Köşkü, Bursa

"Kültürel Miras ve Kentsel Yaşam"

"Kültürel Miras ve Kentsel Yaşam" konulu bu oturumun başkanı TKB Danışma Kurulu Üyesi Prof. Dr. Cevat GERAY, rapörtörü ise ÇEKÜL Vakfı İletişim Danışmanı Hukukçu Avniye TANSUĞ.

BASİT AMA İŞLEVSEL ÖNLEMLER...

İlk sözü alan Bursa Büyükşehir Belediyesi Güvenli Kent Projesi Danışmanı Prof. Dr. Ahmet IŞIKARA, kültür mirasının depremde korunması konusunda alınacak basit önlemlerin bile ne kadar işe yarayacağını iyice anlaşılır kılmak için önce bir "bardak-şov" yaptı. Ambalajı iç bölmelere ayrılmış bulunan çay bardaklarını hızla sallayarak, bardaklara bir şey olmadığı gösteren IŞIKARA, sonra da iç bölmeleri çıkarılmış kutuyu sallayarak bardakların nasılda çabuk kırıldığını kanıtladı. IŞIKARA, Kobe depreminden, Paul Getty Müzesi'nden, Topkapı Sarayı Deposu'ndan, Sabancı ve Rahmi Koç Müzeleri'nden deprem önlemleri göstererek sunuşunu bitirdi.

ÖLÇEK İLİŞKİSİ...

Bir sonraki sözü Mimarlar Odası Başkanı Yücel GÜRSEL aldı ve Ankara Toplantısı'na gönderme yaparak kentsel yaşamla, kültürel miras arasındaki ilişkiyi kavramanın ilkelerini sıraladı: "...Bu arada, kentsel yenileme zaten bir gereklilik haline gelmişken, öyle bir yenileme yapalım ki, hem çağdaş yaşamın gerekliliklerine cevap versin, hem de kültürel doküman ile doğru iletişim ve ilişkiyi kuralım. İşte bu da bir ölçek meselesidir..." GÜRSEL "...TKB, üyelerine bu tartışmayı doğru manivelalarla tartışma ortamı sağlıyor..." diyerek sözlerini tamamladı.

BAŞARILI KORUMA NEDİR...?

Sıradaki sözü Avrupa Tarihi Kentler Birliği Genel Sekreteri Brian SMITH aldı. Bu ziyaretinin Türkiye'ye 3. ziyareti olduğunu ve TKB'nin olması gerekene doğru gün geçtikçe hızla ilerlediğini söyleyerek ekledi: "...Avrupa'daki tarihi kentlerin sürekli ve dengeli yönetimi, mirasın değerlendirilmesi ve korunmasına bağlıdır. Kültür mirasının kimliği ve çeşitliliği önemlidir..." SMITH konuşmasına başarılı korumanın 4 etkenini anlatarak devam etti:

Uluslararası Bursa Buluşması

"...Avrupa Tarihi Kentler Birliği'nde başarılı korumanın ne olduğu konusunda sürekli araştırma yapıyoruz; İçeriğin önemi (uzlaşma), sosyo-ekonomik yararlar (turistik ve ekonomik açıdan yatırımın geri dönüşü, katılımcı paydaşlar

ve iş dünyası), kimlik, temel kaliteler..." SMITH Finlandiya'dan bir örnek verdi: "...Finlandiya'da tarihi bir yapıda oturma izni alanlar, o yapıda 1 yıl boyunca hiçbir değişiklik yapamıyorlar..." Ve sözlerini şöyle tamamladı: "...Kimliğin korunması böyle gerçekleşiyor ve unutulmamalı ki kültürel miras ve kentsel yaşam bir bütündür..."

GENÇLİK VE KORUMA...

Oturumun bir sonraki konuşmacısı UNESCO Türkiye Milli Komisyonu Başkan Vekili Pulat TACAR, UNESCO'nun yayınladığı 4. tavsiye kararından söz ettikten sonra Nevzat İLHAN'ın da değindiği, var olan bilgi-belge-deney-kurum ve insanlardan yararlanmak gereğine dikkat çekti. TACAR, bahsi geçen kararları Türkçe'ye çevirip ilgili kurumlara yolladıklarını, "buna rağmen pek de farkedilmeyen bu düzenlemelerin gerekiyorsa yasal düzenlemeye dönüştürülmesi" nin pratik yarar sağlayabileceğini söyledi. Bursa organizasyonunda görev alan çok sayıda gönüllü gencin varlığının "memnuniyet verici" olduğunu belirtirken, korumada da benzer bir yaklaşımla gençlik örgütlenmelerine ağırlık verilmesinden yana olduğunu belirtti.

AVRUPA KONSEYİ TARAFIDAN DESTEKLENEN PROJELER...

Oturumun son konuşmacısı Avrupa Komisyonu Türkiye Temsilciliği Çevre ve Sürdürülebilir Kalkınma Sektör Yöneticisi Gürdoğar SARIGÜL sunumunda, Türkiye'de Avrupa Konseyi tarafından desteklenen projelerin neler olduğu ve daha hangi projelerin nasıl desteklenebileceği konusunda çok önemli bilgileri özetledi.

Ardından 30 Mayıs tarihli toplantı son buldu. T.B.M.M. ve Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin müşterek girişimleriyle restorasyonu tamamlanan Hünkar Köşkü'ne hareket edildi ve köşkün açılışı yapıldı. Daha sonra Kent Gezisi (İrgandı Köprüsü, Yeşil Külliye, Emir Sultan, Yıldırım Külliyesi) için tekrar otobüslerle yola çıkıldı.

"Örnek Uygulamalar / Avrupa"

31 Mayıs gününün ilk oturumu, "Örnek Uygulamalar / Avrupa" başlığı altında Saray Bosna (Sarajevo) Belediye Başkanı Dr. Muhiddin HAMAMDZİC, Filibe (Plovdiv, Bulgaristan) Belediye Başkanı Dr. İvan CHOMAKOV, Manastır (Bitola, Makedonya) Belediye Başkanı Zlatko VRSKOVSKI ve Lizbon (Portekiz) deneyimlerini aktaran Prof. Manuel da COSTA LOBO'nun sunumlarıyla yapıldı. Bu oturumun başkanlığını Avrupa Tarihi Kentler Birliği Genel Sekreteri Brian SMITH, raportörlüğünü de ÇEKÜL Vakfı'ndan yönetmen ve yapımcı Hasan ÖZGEN yaptı. Konukların uluslararası deneyimleri de paylaşması açısından buluşmanın en işlevsel oturumlarından biriydi. Ardından günün II. oturumuna geçildi.

"Örnek Uygulamalar / Türkiye"

"Örnek Uygulamalar / Türkiye" başlığı altındaki oturumun başkanlığını Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Bekir KUMBUL, raportörlüğünü de ÇEKÜL Vakfı İletişim Danışmanı Hukukçu Avniye TANSUĞ yaptı.

SAFRANBOLU ÖRNEĞİ...

Buluşmanın son oturumunda ilk sözü alan Safranbolu (Karabük) Belediye Başkanı Nihat CEBECİ: "...12.06.1975'de Belediye Meclisi'nin aldığı koruma kararı bugüne kadar sadakatle uygulanmıştır ve bu da semeresini vermiştir. Koruma çalışmalarımız aynı zamanda barış için çalışmak demektir..." dedikten sonra, içinde "kent tasarımında yapı ve fizik çevreyi çözümlemenin ve kent-insan ilişkisinin önemi, akıllı kentler, yaşamı soylu kılan ayrıntılar-öğeler"e yer verilmiş, Safranbolu filmi gösterdi. Film; "Türkiye dünyaya Safranbolu'dan bakacaktır, Safranbolu içinden Türkiye'nin aktığı bir kültür nehridir" cümleleriyle son buldu.

Dr. KUMBUL, "ÇEKÜL'ün 1975'lerde Safranbolu'ya ektiği tohumlar işi nerelere getirdi, bunun da altını çizmeliyiz" diyerek, soruları aldı. İlk soru Minja YANG tarafından yöneltildi: "Restorasyonlara nasıl katkıda bulunuluyor? Bağışlar için vergi muafiyeti var mı?" Nihat CEBECİ, "Bazen devlet katkıda bulunuyor ve evini onaranlardan emlak vergisi alınmıyor" diyerek yanıtladı.

Oktay EKİNCİ tarafından bazı saptama ve önerilerle katkı yapıldı. "...Mardin'in UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yerini artık alması gerekir. Belediye Başkanı da Safranbolu'da olduğu gibi belediye binasını kimlikli bir yere taşımalıdır..." Ardından Nevzat İLHAN ekleme yaptı ve "Bir yerin Dünya Mirası Listesi'nde olmasının koşulları belli, niçin dünya çapında önemli? Bunun için bir karşılaştırılmalı rapor vardır,

MARDİN ÖRNEĞİ...

Bir sonraki sözü, Mardin Belediyesi'nin bu yoldaki vekaletini kabul ederek alan ÇEKÜL Vakfı Başkanı ve TKB Danışma Kurulu Başkanı Prof. Dr. Metin SÖZEN, Mardin görseli oynatılmadan önce şunları söyledi: "...Mardin Anadolu coğrafyasının tanımladığı bir merkezdir. Uygarlık tarihinin en erken evrelerini aradığımız zaman, son kazıların da gösterdiği gibi, bu coğrafyaya gidilir. Mardin, salt bir yerleşme yeri değil, farklı inanç, farklı düşüncelerin ortak paydasının uygarlığa dönüştüğü yerdir. Nusaybin, Midyat ve diğer yerler de Hıristiyanlık kültürü tarihinin yazıldığı kentlerdir. Uluslararası kuruluşlar, bu yöreye nasıl yardımcı olunacağı konusuna bu açıdan bakmalıdırlar... Uygarlık tarihinin yazıldığı coğrafyanın bugünkü çocukları, bir süre yanlış yapmışsa ve bugün yanlışını doğruya dönüştürüyorsa, bütün yanlışlıklara rağmen bu cehdin altı çizilmelidir... Çizilmelidir çünkü; uygarlık tarihinin en eski izleri buradadır, UNESCO uzmanlarının karar için sundukları dosyalar soyut somut kültürel varlıkların tüm sıcaklığını içerecek, yaşam sevincini sürekli nitelikte olmalıdır; mimari ile geleneksel sanatlar arasındaki ilişkinin sürdürülebilmesi gerekir; kamu- yerel- özel- sivil birlikteliğine dayalı çalışmalar çoktan başlamıştır... Mardin bir ortak dünya mirasıdır. Burada tutuk durulmamalıdır. 'Küreselleşme ve kültürel çeşitlilik' belki bunlar güzel sözcükler ama bunların yanlışlıkları Mardin'le buluştuğu zaman ancak bizim halkımız dünyayı anlayacaktır..." Prof. Dr. SÖZEN'in konuşmasının ardından Mardin görselinin gösterimi başladı.

("comparative report") o doldurulur; 'SİT Alanı Yönetim Planı' ve 'Yönetim Komitesi' olmalıdır, gerçekten özgün olması da önemlidir, yoksa bize göre özgünlüğü başka türlü anlatamayız" diyerek sözü bir sonraki deneyim aktarımını yapacak belediyenin başkanına bıraktı.

ALTINDAĞ (ANKARA) ÖRNEĞİ...

Bu oturumun bir sonraki katılımcısı Altındağ (Ankara) Belediye Başkanı Ziya KAHRAMAN, "...Selçuklu'lardan sonra Ahiler bir cumhuriyet kurup, Ankara'yı öyle yönetmişlerdir. Biz, Hacı Bayram Veli'nin doğduğu Solfasol Köyü'nü de kapsayan bir ilçenin yöneticisiyiz..." diyerek başladığı konuşmasını, Altındağ'ın Türkiye Cumhuriyeti'nin de kuruluşuna nasıl tanıklık ettiği ile bütünledikten sonra, Ankara ve Altındağ'ı Augustus Tapınağı, Jülien Sütunu, 1073'de Türklerin eline geçiş, 1255'te ilk Ankara keçisi yünüyle kurulan dokuma tezgahları, Ahilik, Ahi Evran Camii, ile yüklü bir filmle tanıttı.

DIYARBAKIR ÖRNEĞİ...

Diyarbakır Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı Abdullah SEVİNÇ, "...Mezopotamya ve Anadolu kültürünün beşiği bizim Diyarbakır'dır. Diyarbakır Surları ise dünyada eş bulunmayan tek örnektir..." diyerek başladı ve M.S. 349 yılında yapılmaya başlanan 4 kapılı surların, bugün bir bölümünün yıkık olduğunu vurgulayan SEVİNÇ,

Uluslararası Bursa Buluşması

"...Tarihinde ilk defa, ÇEKÜL, Diyarbakır Valiliği ve Diyarbakır Belediyesi işbirliği ile surların rölövesi çıkarıldı, iyi iletişim ve hakkaniyet gözetildiğinde, Urfakapı, Darkapı özelinde olduğu gibi, örneğin kötü yerleşim örneği dükkan sahiplerinin kendi dükkanlarını, kendi elleriyle yıkabilmelerinin nasıl da mümkün olduğunu gösteriyor..." dedi. SEVİNÇ, sur içinde içme suyu-yağmur-kanalizasyon ağının temizlenmiş olduğunu, sokakların parke taşı kaplandığını, bir evi Yerel Gündem 21'e tahsis ettiklerini de ekledi. SEVİNÇ "...halk ile işbirliği çok önemli, ama aslolan kamu- yerel- sivil- özel işbirliğidir. Kültür halkın ürünü, siyaset-üstü ve yereldir..." diyerek sözlerini tamamladı.

İZMİR ÖRNEĞİ...

İzmir Büyükşehir Belediyesi İmar Müdürü Hasan TOPAL, İzmir Büyükşehir Belediyesi Kültür İşleri Müdürü'ne de mikrofon uzatarak yaptığı konuşmasında "Arkeoloji ve Kent" ilişkisi üzerinde durulduğundan, üç dinin uyum içinde yaşadığı "Yahudihane, Türk Evleri, Levanten Evleri"nin de buna göre ele alınacağından, özellikle Konak çevresinde yoğunlaşan Kadifekale- Agora'nın planda özel çalışma bölgesi olarak ayrıldığından, Agora Kazı Alanı ve Kemeraltı'nın "Arkeoloji ve Tarih Parkı" olarak ayrıldığından, 2002 kazılarıyla kuzey kanatın açılmasından, doğu kanadının da buna göre ele alınacağından ve örgütlenme modelinden bahsetti. Tüm katılımcıları "...Eylül'de sizleri 5000 yaşındaki İzmir'e bekliyoruz..." diyerek sözlerini tamamladı.

AĞIRNAS (KAYSERİ) ÖRNEĞİ...

Ağırnas (Kayseri) Belediye Başkanı Mehmet OSMANBAŞOĞLU konuşmasına "TKB sayesinde tarihe geçtik! Mimar Sinan'dan dolayı bize Kültür Bakanlığı ve iş adamları para veriyor..." diyerek başladı. Ardından film gösterimine geçildi. Filmde ise şimdiye kadar Ağırnas'tan 6 belediye başkanının geçtiği, Avrupa'ya halı ihraç eden Ağırnas'ın, Sinan'ı ve o coğrafyadaki farklı dinleri keşfettikten sonra dünya ile iletişimini nasıl kurup geliştirdiği, "baba dostu düşman olmaz" yaklaşımıyla nasıl dünya ile bütünleştiği görülüyordu.

BURSA ÖRNEĞİ...

Bursa Büyükşehir Belediyesi Başkan Yardımcısı Mehmet Aziz ERMER konuşmasında, Hanlar Bölgesi Projeleri, Bursa Kent Müzesi ve Arşivi (Adliye Binası), Hünkar Köşkü, Mezar Kitabeleri Çalışması (1 cilt kitap haline getirilmiş), Araba Müzesi, Irgandı Köprüsü, Tarihi Yaya Aksı Projesi, Europa Nostra Ödülü'nden bahsetti. Sözlerini bitirdikten sonra Bursa ile ilgili hazırlanmış olan film gösterildi.

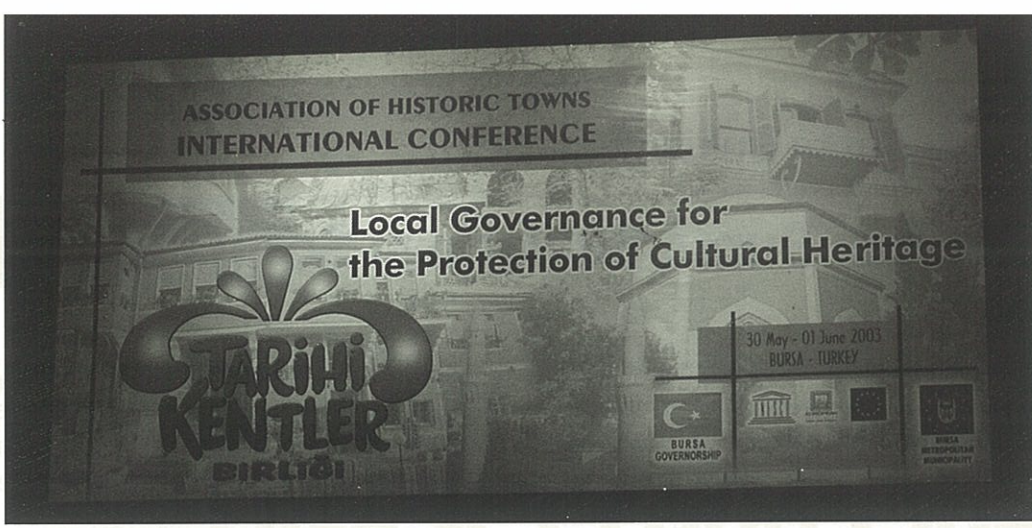
"Panel ve Forum"

Son oturum olan panel ve değerlendirme toplantısının başkanlığını TKB Genel Danışmanı Oktay EKİNCİ, raportörlüğünü de ÇEKÜL Vakfı İletişim Danışmanı Hukukçu Avniye TANSUĞ yaptı. Kapanış oturumunda yer alan Panel'den, şu konuşmacılar bazı mesajlar ilettiler:

UNESCO AÇISINDAN DEĞERLENDİRME...

UNESCO Dünya Mirası Merkezi Direktör Yardımcısı Minja YANG "Tekerleği yeniden keşfetmeye gerek yok..." diyerek başladığı konuşmasında, daha önce de değindiği UNESCO'nun 1962, 1968, 1972 ve 1976'daki tavsiye kararlarını özetledi. YANG, "Sonuçta kültürel koruma ile Disneyland inşa etmiyorsunuz, oturup, demokratik bir biçimde karar almak gerek, neyi, niçin koruyacağız? Bu bağlamda her düzeydeki katılımcının sorumluluğu önemli, özellikle seçilmişlerin... Kültürel yaratıcılık önemli bu aşamada, geriye değil, ileriye bakarak karar almak gerek... Önce bir 'vaha' yaratın, bu merkez olsun. Tarihi alan merkez ise, merkezle ve çevre arasındaki ilişki de çok önemli, düz olmalı aradaki mesafe, dolambaçlı olmamalı... Merkez, çevreden yalıtılmamalı. Korumanın evrim geçiren kuralları var. Tarihi dokuyu anlamak, kentin bileşenlerini araştırmak-incelemek, sosyal, kültürel, ekonomik ve çevresel açıdan korumayı 'sürekli ve dengeli' kılmak, eşitlik ve erişilebilirliği gözetmek gibi..."

YANG, Vietnam'daki "Huê Kenti"ni örnek vererek, konuşmasını şöyle sürdürdü: "Kentlerin de kimliği vardır. Kent morfolojisi bunu inceler. Huê; Kutsal Kent, Askeri Kent ve Bahçe Kent kimliklerini taşımıştır. Hemşehrilerin kentin 'niçin öyle' olduğunu iyice anlaması ve gelecek uğruna bugünkü yerel topluluğun eğitilmesi gerekir. Bu yapılırken geleneksel malzeme bankaya para yatırır gibi saklanmalıdır. Tabiidir ki, bütün bunlar insan içindir. Bu hususta iyi bir örnek 'Bangkok'u İnsanileştirme' projesidir. Fener ve Balat Projesi'nin kendileri için öneminden bahsederek sözlerini tamamladı: Bir kere İstanbul'un tarihi yarımadası başlı başına bir SİT'tir. Ancak bu SİT, büyüme, turizm, koruma tekniklerinin olmayışı, deprem, ahşap yapıların tahribi gibi etkenlerle tehdit altında. O yüzden kentin kimliğini korumak genel amacı ile öncelikle ahşap evleri yok olmaktan kurtarmak, sonra da toplumsal politikalarla ve toplumsal gelişme eylemlerini yenileyerek, tarihi bölgeyi yeniden canlandırmak, Fener ve Balat'ta planlandığı gibi yeni bir dinamizm yaratmak gerekiyor... Bunun için bakanlıklarınızı sıkıştırın, gerekli yasal düzenlemeleri yapmalarını sağlayın!"

AVRUPA KONSEYİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRME...

Avrupa Konseyi Kültürel Politika ve Politik Hizmetler ve Faaliyetler Dairesi Başkan Yardımcısı Woldfriedrich ELBERT "...Kültürel korumada bugüne kadar alınan dersler önemlidir... Örneğin, Osmanlı Arşivleri'ndeki fermanlardan hoşgörü kavramının gerçek anlamını öğreniyoruz. Padişahın ağzından her türlü kültürün bağrına basıldığını yani. Bu ne kadar çağdaş bir yaklaşım aslında. Tabii bu arşivlerin erişilebilir olması gerekir. Bu bağlamda kültürün yönetimi kavramı da karşımıza çıkıyor. Avrupa Konseyi bu konuda başlattığı çalışmalarla gurur duyabilir... 'Küreselleşme', 'tıkanıklık'... bunların hepsi bizim uydurduğumuz hastalıklardır. Çünkü doğayı bile neredeyse insan yapmakta!..." Eski şehirler ve yeniden inşa süreçlerinden bahsederek sözlerini tamamladı: "...Eski Şehir'de neyi kutsal tutuyorsak, 'Yeni Şehir'de de ona dikkat etmeliyiz. Ama bu 'yeniden inşa' ile karıştırılmamalı. Bir şehri yeniden inşa edemeyiz, ancak yeniyi ona göre inşa edebiliriz. Eski kentler de çağdaş hale getirilmeli. Mimarlık bunu hep gözönüne almalı. Bu bağlamda bir 'görsel terörizm'in varlığından kolaylıkla söz edebiliriz. Çağdaş mimariyi insancıl ve estetik kılmamız gerek. İyi niyetli süslemelerden bıktık artık. Avrupa Konseyi'nin kararlarını tam anlamıyla uygulayın, gerisi kendiliğinden gelir..."

TÜRKİYE AÇISINDAN DEĞERLENDİRME...

TKB Danışma Kurulu Üyesi Prof. Dr. Ruşen KELEŞ iki günlük toplantıda önemli konuları özetledi. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde kurulan "Çevre ve Kültür Müdürlüğü", SİT alanı yönetim planı kavramı, Yücel GÜRSEL'in kültürün yeniden üretilmesi konusundaki mesajı ve dikkat çektiği insan ölçeği (yuvadan eve giden yolun, bir büyüğün elinden tutmadan gidilebilecek nitelikte olması ölçütü), depremde geçerek (Bingöl, Mayıs 2003) 250 gencin ölümüne neden olan yapının kamu eliyle yapılan bir bina olması, kamu otoritelerinin ruhsat almadan inşaat yapamamaları gereği, Pulat TACER'in sözcüğü UNESCO kararlarının çevrilip, kullanımının yaygınlaştırılması konusunun TBMM'nin gündemine getirilmesi ile bu konuda bir izci örgütü kurulması önerisi gibi konuların altını çizerek şöyle devam etti: "...ELBERT'ın Osmanlı padişahlarının toleransından sözlediği, ki bunu Giscard d'Estaing'in de dinlemesini çok isterdim, buradan yola çıkarak, ister merkezi, ister yerel,

iktidarı elinde tutanların kadrolarının davranışları çok önemli... Kültürel korumanın da davranışsallığı... Nitekim, hükümetin, 1. derece SİT alanlarındaki mutlak yapı yasağının kaldırılması yolunda TBMM'ye getirdiği teklif bunun güzel bir örneği. Anayasa Mahkemesi 1983 ve 1986'da yabancılara toprak satışını iptal etmişti, şimdi hükümet bunu da geri getiriyor... Yönetim yargının kararlarına itaat etmelidir, etmiyor... Koruma politikaları kendi içinde ve diğer politikalarla tutarlı olmalıdır. Özellikle politik misyon taşıyanlar bu tip toplantıların başından sonuna kadar salonda kalıp, oturup, tartışılanları dinlemelidirler..." KELEŞ sürdürülebilirlik kavramının üzerinde durarak: "...Bu kavram ve sözcük artık çok dikkatli kullanılmalı hatta hiç kullanılmamalıdır. Yozlaşmanın, az gelişmişliğin sürdürülmesinin kime yararı vardır? Bunun yerine 'sürekli ve dengeli gelişme' demek daha doğru olur. Yasal hazırlıkları yapanlar da buna çok dikkat etmelidir. Terimler önemlidir. 'İstanbul'u pazarlamak' deyimi gibi. Selahattin YILDIRIM, Gandhi'nin deyişini ne kadar isabetli seçmişti, bu dünya herkesin hırsına yetecek kadar büyük değildir..." Sürdürülebilirlik kavramıyla ilgili endişelerinin "yönetişim" için de geçerliliğinden bahsederek sözlerini tamamladı: "...Yönetişim; 'Yöneten ve yönetilen iki tarafını, daha iyi yönetim sağlamak için, saydamlık ve hesap sorulabilirlik için, yönetim çok taraflı hale getirilsin' yaklaşımından doğan bu terim, sanıldığı gibi hiyerarşiyi de yatay hale getirmez. Mutlaka kullanılacaksa, 'çok taraflı yönetim', 'ortak yönetim', 'çok ortaklı yönetim' gibi daha açık terimler kullanılmalıdır. Çünkü küreselleşme devleti küçültürken, yerini kimin alacağını söylemiyor. Yönetişimin yataylığı tartışılır, daha çok dikeydir. Kamu tüzel kişileri tarafından, kamu yararına dönük 'kamu hizmeti' ile 'işletme yönetimi'ni birbirine karıştırmamak gerekir. Küresel özel sektörün çıkarlarının herşeye kapsatılmasıyla sonuçlanabilecek ince bir çizgi bu. Tarihi Kentler Birliği ve ÇEKÜL de 'Kamu-yerel-sivil-özel işbirliğine dayalı strateji' derken, bu konudaki tüm tarafların eşit olduklarını açıklamalıdır ki, taraflar konularını bilsinler..."

TKB Genel Danışmanı, Oktay EKİNCİ'nin, Sonuç Bildirgesi'ne esas oluşturacak notlarını okumasından sonra Erdoğan BİLENSER, kapanış konuşmasını yaptı ve ardından sonuç bildirgesi okundu.

Uluslararası Bursa Buluşması

“Uluslararası Bursa Buluşması Sonuç Bildirgesi”

Tarihi Kentler Birliği'nin, UNESCO'nun desteği ve Avrupa Tarihi Kentler Birliği'nin de temsiliyetiyle, 30-31 Mayıs 2003 günlerinde Bursa'daki tarihi Tayyare Kültür Merkezi'nde ve Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin ev sahipliğinde gerçekleştirdiği; "Kültürel Mirasın Korunması ve Geliştirilmesi İçin Yerel Yönetişim" konulu toplantı katılımcıları; 2 gün süren görüşme ve değerlendirmelerin sonuçları olarak aşağıdaki görüş ve dileklerin "Bursa-2003 Bildirgesi" başlığıyla ilgililere ve ulusal-uluslararası kamuoyuna iletilmesinde fikir birliği içindedirler:

I. KÜLTÜREL VE DOĞAL MİRAS BÜTÜNDÜR

Bursa buluşması, Türkiye gündeminde, doğal sit alanlarındaki yapılaşma kısıtlamalarının gözden geçirildiği bir yeni yasa hazırlığının kamuoyunda tartışıldığı ortamda gerçekleşmiştir...

Bu konudaki değerlendirmelere görüş iletmeyi görev bilen toplantı katılımcıları; kültürel ve doğal mirasın bir bütün olduğunu; tarih ve çevre değerlerinin bütüncül korunması ilkesinin evrensel bir görüş olarak giderek önem kazandığını ve her iki mirasın da aynı özen ve sorumluluk içinde gözetileceği bir kentleşme ve imar politikasının yaşamsal önem kazandığını vurgulamakta; söz konusu yeni yasa hazırlıklarında da bunların ihmal edilmemesi dileklerini bildirmektedirler.

2. TARİHSEL KENTLER, HERKESİN ORTAK MİRASIDIR

Kentler, sadece kendi yaşanmışlık geçmişlerine ait değil; insan uygarlığının ortak değerlerini de barındırırlar... Bu nedenle, kentsel kültürel mirasın ve yerel kimlik değerlerinin yitirilmesi, sadece o kentin ve o kent halkının değil, insanlığın ve gelecek kuşakların kaybıdır.

Bu gerçek, mirasın korunması ve yaşatılmasında, yerel yetkililere özel sorumluluk yüklemekle birlikte, diğer tüm ilgili kesimlere de genel ve etik görevler vermektedir. Günümüzde ise bu gibi çok taraflı sorumluluklarla, ortaklaşa görevlerin yerine getirilmesinde yeni bir yönetim modeli olarak değerlendirilen "yönetişim" kavramının, kültürel mirasın korunmasında da geliştirilmesi önem kazanmıştır.

Toplantı katılımcıları, yerel yönetimlerle merkezi yönetimlerin, kentsel yaşam ve gelecekle ilgili tüm toplumsal ve sektörel kesimlerin, tarihsel ve doğal mirasın korunmasındaki özel ve genel sorumluluklarını birlikte ve etkin bir şekilde yaşama geçirebilecekleri; katılımcı, üretken, kaynak yaratabilen ve demokratik süreçleri geliştirmiş bir yönetim kültürünün yaygınlaşmasında istekli ve kolaylaştırıcı olmaları gerektiğini anımsatmaktadır.

3. "ULUSLARARASI SÖZLER" TUTULMALIDIR

Günümüzde tarihsel ve doğal mirasın korunmasını olumsuz etkileyen bir çok davranışın nasıl düzeltilmesi gerektiği, başta UNESCO belgeleri ve Birleşmiş Milletler antlaşmaları olmak üzere, kültür ve çevre alanındaki uluslararası sözleşmelerde en gelişkin ifadelerle yer almaktadır...

Tüm ülkelerin ve özellikle bu sözleşmelerde imzası olan devletleri yöneten hükümetlerin, hem kendi ulusları, hem de insanlık adına verdikleri bu sözleri yerine getirmeleri için de uluslararası bir işbirliğinin gereği ortaya çıkmıştır.

Toplantı katılımcıları, bu konuda da öncelikle sivil toplum kuruluşlarının iletişim ve eylem birliği içinde olmalarının önemini vurgulamakta, hükümetlerin insanlığa karşı görevlerini yerine getirmelerinde daha etkin bir toplumsal denetimin gerekliliğinin altını çizmektedirler.

4. ARTIK "EYLEM PLANLARI" ZAMANIDIR

Kültürel zenginliklerin neden ve nasıl korunmaları yönünde de aynı uluslararası birikimin yeterli bir kuramsal alt yapı oluşturduğunu saptayan toplantı katılımcılarının, bu aşamadan sonraki ivedi eylem önerileri ise; artık "uygulamaya dönük öneri ve çalışma takvimlerinin" belirlenmesidir...

En küçük kasabadan, metropollere ve ülke ölçeğine kadar, her kademedeki yerel yönetimler, sivil, kamu ve özel kurumlar ile tüm ilgili kesimler, öncelikle kendi olanaklarını devreye sokarak ve başka kaynakları da harekete geçirerek, tarihsel ve doğal mirası yaşatma projelerini saptamalı ve belirlenecek zamanlamalar içinde de gerçekleştirilmesini hedeflemelidir...

Bu konuda örneklerin hızlı ve yaygın olarak ortaya çıkmasının, hem korumanın yaşama geçmesine, hem de toplumdaki koruma bilincinin hızla yükselmesine hizmet edeceğini vurgulayan toplantı katılımcıları; Türkiye Tarihi Kentler Birliği'nin 02 Şubat 2003 tarihli Ankara-Beypazarı Bildirgesi'nde ilan ve teklif ettiği: "Korumanın 5 Yılı" kampanyasının da önemli bir adım olarak hükümetçe de desteklenmesi gerektiğini belirtmektedirler...

Bursa Sonrası

UNESCO'nun Önemi

Fikret TOKSÖZ

Tarihi Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi

Bursa'da 30 Mayıs-1 Haziran 2003 tarihleri arasında yapılan "*Kültürel Mirasın Korunması ve Geliştirilmesi için Yerel Yönetişim*" başlıklı uluslararası seminer bir kaç bakımdan önem taşıyor. Bunlardan birincisi, Tarihi Kentler Birliği'nin uluslararası arenada kendisini duyurmasıdır. İkincisi ise, TKB'nin UNESCO ile işbirliği yolunda adımlar atmasıdır. Toplantıya UNESCO Dünya Mirası Merkezi Başkan Yardımcısı Sayın Minja Yang'ın katılması, Türkiye'deki koruma politikalarının UNESCO ölçütleriyle değerlendirilmesine yol açtı. Belki de, bu toplantının daha kalıcı sonucu pek çok kişinin UNESCO'nun ne anlama geldiğini öğrenmek oldu.

Seminer arasında MARDİN'in gündeme gelmesi, daha sonra da İstanbul'un özel durumunun görüşülmesi tarihi ve kültürel mirasa nasıl bakmamız gerektiğini öğretti. Mardin'in Dünya Mirası Listesi'ne alınamama ile bu listeye daha önce girmiş olan İstanbul'la Ürgüp'ün listeden çıkarılma konularına gelmiş olmasının nedenleri açıklandığı zaman Türkiye'nin bu güne kadar izlediği politikaların (aslında doğru niteleme politikanın yokluğudur) ne kadar yetersiz olduğu açıkça ortaya çıktı.

Kolayını yapıp yetkilileri ve Ankara'yı suçlamadan önce kendi konumumuza bakmakta yarar var. İstanbul'un Dünya Mirası Listesi'nde olması hepimiz için bir övünç kaynağıydı. Bir bakıma, İstanbul söz konusu oldu mu, birbirimize ve hele de yabancılara karşı UNESCO'dan dem vurup caka satıyorduk. Dünya Mirası Listesi'nde olmayı İstanbul için bir soyluluk unvanı gibi algılıyorduk: Bir kez lord ünvanını aldık mı, ömür boyu bunu gururla taşıyacaktık. Hiç birimizin aklına lord olmanın gerekleri var mıdır, bunları yerine getirme yükümlülüğü nedir gibi sorular gelmiyordu.

Son yıllarda UNESCO'nun yöntemlerinde ve politikalarında önemli değişiklikler olduğunu Minja Yang'tan öğrendik. Bunlar UNESCO'da ülkemizi temsil edenler tarafından biliniyordu muhakkak. Ancak kol kırılır yen içinde kalır anlayışıyla, tüm UNESCO istemleri belki de Dışişleri Bakanlığı'yla Kültür Bakanlığı'nın dosyalarında birer devlet sırrı olarak kaldı. Bu işle ilgilenenler de, ICOMOS gibi örgütlerde görev yapanlar da seslerini duyuramadı herhalde.

Acı gerçek şu: Türkiye, İstanbul ve Ürgüp için bir "*Yönetim ve Eylem Planı*" hazırlayıp bunu UNESCO'ya sunmak durumunda. Yoksa UNESCO ilk toplantısında kentlerimizi listeden çıkarıp "*Tehlike İçindeki Miras Listesi*"ne koyacak. Deyim yerindeyse İstanbul küme düşecek.

İstanbul'da sık sık kaldırımları söküp yenileyecek kadar parası olan belediyelerin yeterli ödeneğimiz yok mazeretlerine artık kimse inanmaz. Bunu önceden söylüyorum ki, yarın kimse sıra sözü edilen dosyayı hazırlamaya gelince topu taca atmaya çalışmasın.

Şimdi başta ilgili bakanlık olmak üzere, İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile İstanbul Valiliği'ne bir an önce bu planı yaptırmak üzere hemen işe başlamalıdır. Yoksa, Minja Yang'ın da vurguladığı gibi Nepal ve Vietnam gibi ülkelerin de gerisine düşeceğiz.

Bu iş için sivil toplum son zamanlarda resmi kuruluşları harekete geçirmek üzere kolları sıvadı, işin önemini anlatmaya çalışıyorlar. İşte Bursa Toplantısı'nın en somut sonucu budur.

Ne iyi oldu şu Tarihi Kentler Birliği'ni kurmak...

TARİH BURSA'DA BULUŞACAK

Bursa Hakimiyet Gazetesi, 10 Mayıs 2003, s.5

Büyükşehir Belediye Başkanı Erdoğan Bilenser'in başkanlığını yaptığı ve 100 belediyenin üye olduğu Tarihi Kentler Birliği, 31 Mayıs-1 Haziran tarihlerinde Avrupa Tarihi Kentler Birliği üyelerini ağırlayacak. Bursa'nın ev sahipliği yapacağı toplantıda, UNESCO'nun dünyada 800 yerleşim merkezine verdiği "Dünya Kültür Mirası" unvanına aday olan Mardin ve Bursa Cumalıkızık'ın tanıtımı da yapılacak. Toplantıda ayrıca Anakara'nın, Anadolu'da bir çok medeniyetin doğuşuna beşiklik yaptığı tarihi kimliği, Altındağ Belediyesi'nin yapacağı tanıtımla Avrupa Birliği Konseyi üyelerine anlatılacak Toplantıya TBMM Başkanı Bülent Arınç da katılacak.

Büyükşehir belediye başkanı ve Tarihi Kentler Birliği Başkanı Erdoğan Bilenser, 2 günlük toplantıda, Avrupa'da ve Türkiye'de birçok tarihi şehirde yapılan başarılı uygulamaları görme, imkanı olacağını söyledi. Başkan Bilenser, "Bu toplantıda kültürel mirasın korunmasıyla ilgili fikir alışverişleri olacaktır. Avrupa ve Türkiye'deki uygulamaları göreceğiz. Değişik ülkelerden gelen 500 yöneticiye, Bursa Kent Müzesi'ni, Muradiyedeki Fabrika-yı Humayun Kültür Müzesi'ni gezdireceğiz, Temenyeri'ndeki Hünkar Köşkü'nün açılışını yapacağız, Cumalıkızık'ı gezdireceğiz. Ayrıca Ulucami, Fransız Kilisesi Kültür Evi ve Irgandı Köprüsü gibi tarihi mekanları gezdirip Botanik Parkı'ndaki İskender Efendi Konağı'nda kebab ikram edeceğiz. Bu toplantıda hem Osmanlı'nın başkenti olan Bursa'da sanayiye rağmen kültür mirasının korunmasının örneklerini göstereceğiz, hem de tarihsel mirasımızı görücüye çıkaracağız" dedi.

LOBİ OLANAĞI

Bilenser, toplantıda, 9 yerleşim merkezinin sahip olduğu Dünya Kültür Mirası ünvanına aday olan Mardin ve Bursa Cumalıkızık hakkında çok kapsamlı bilgiler verileceğini kaydetti. Bilenser, Cumalıkızık'ın ahşap ağırlıklı mimari dalında UNESCO tarafından tescillenmesi için Kültür Bakanlığı'nın 6 yıl önce yaptığı başvurunun takip edileceğini ve zirvede lobi yapma olanağı bulacaklarını sözlerine ekledi.

Ay sonunda yapılacak toplantıyla ilgili hazırlıkları gözden geçirmek için bir araya gelen Tarihi Kentler Birliği Encümeni'nin gündemiyle ilgili Oktay Ekinci ve Prof. Dr. Metin Sözen bilgi verdi. Ekinci, Türkiye'de 100 belediyenin Tarihi Kentler Birliği üyesi olduğuna dikkat çekerek, aralarında Çorum ve Uşak gibi vilayetlerle birlikte toplam 15 belediyenin üyelik başvurularını değerlendirdiklerini söyledi.

Tarih Bursa'da buluşacak

Avrupa Tarihi Kentler Birliği Bursa'da toplanacak. UNESCO'nun merkezine verdiği 'Dünya Kültür Mirası' unvanına aday Cumalıkızık'ın tanıtımı da yapılacak.

● Serkan İNCEOĞLU

Büyükşehir Belediye Başkanı Erdoğan Bilenser'in başkanlığını yaptığı ve 100 belediyenin üye olduğu Tarihi Kentler Birliği, 31 Mayıs-1 Haziran tarihlerinde Avrupa Tarihi Kentler Birliği üyelerini ağırlayacak. Bursa'nın ev sahipliği yapacağı toplantıda, UNESCO'nun dünyada 800 yerleşim merkezine verdiği "Dünya Kültür Mirası" unvanına aday olan Mardin ve Bursa Cumalıkızık'ın tanıtımı da yapılacak. Toplantıda ayrıca Anakara'nın, Anadolu'da bir çok medeniyetin doğuşuna beşiklik yaptığı tarihi kimliği, Altındağ Belediyesi'nin yapacağı tanıtımla Avrupa Birliği Konseyi üyelerine anlatılacak Toplantıya TBMM Başkanı Bülent Arınç da katılacak.

Toplantıda hem Osmanlı'nın başkenti olan Bursa'da sanayiye rağmen kültür mirasının korunmasının örneklerini göstereceğiz, hem de tarihsel mirasımızı görücüye çıkaracağız" dedi.

Lobi olanağı

Bilenser, toplantıda, 9 yerleşim merkezinin sahip olduğu Dünya Kültür Mirası ünvanına aday olan Mardin ve Bursa Cumalıkızık hakkında çok kapsamlı bilgiler verileceğini kaydetti. Bilenser, Cumalıkızık'ın ahşap ağırlıklı mimari dalında UNESCO tarafından tescillenmesi için Kültür Bakanlığı'nın 6 yıl önce yaptığı başvurunun takip edileceğini ve zirvede lobi yapma olanağı bulacaklarını sözlerine ekledi.

DÜNYAYA DUYURU

Oktay Ekinci, 1 Haziran'da yapılacak Tarihi Kentler Birliği Meclis Toplantısı'nda 15 belediyenin üyelik durumunun karara bağlanacağını kaydetti. Ekinci, üye belediyelerin bundan sonra yazışmalarında kendi amblemlerinin yanı sıra Avrupa Tarihi Kentler Birliği-logosunu da kullanarak farklı hedeflere sahip olduklarını kamu oyuna gösterebileceklerini söyledi.

Prof. Dr. Metin Sözen ise toplantıya UNESCO Kültür Sekreteri'nin gelmesi nedeniyle Dünya Kültür Mirası ünvanına sahip belediyelerin bu unvanı koruma konusunda yaptıkları çalışmalarını anlatma fırsatı bulacağını belirtti. Bir şehrin kültürel kimliğinin korunmasının çok büyük önemi olduğuna dikkat çeken Prof. Dr. Sözen, "Bursa sanayiye rağmen kültürünü ve tarihini korumasını başarmıştır. Bu başarı Avrupa'daki tarihi korumacı yerel yöneticilerin de katılacağı bir toplantı ile bütün dünyaya duyurulabilecektir" diye konuştu.

AVRUPA'YI AĞIRLAYACAĞIZ

Bursa Haber Gazetesi, 10 Mayıs 2003, s.8

Büyükşehir Belediye Başkanı Erdoğan Bilenser'in başkanlığını yaptığı ve 100 belediyenin üye olduğu Tarihi Kentler Birliği, 31 Mayıs-1 Haziran tarihlerinde Avrupa Tarihi Kentler Birliği'ni ağırlayacak. Toplantıda "Dünya Kültür Mirası" unvanına aday olan Mardin ile Cumalıkızık Köyü'nün tanıtımı yapılacak.

Bursa Avrupa'yı Ağırlayacak

Kültürel mirasın korunması amacıyla 2000 yılında Bursa'da hayata geçirilen Türkiye Tarihi Kentler Birliği, üçüncü kuruluş yıldönümünü de Bursa'da kutlayacak. 30 Mayıs-1 Haziran arasında Bursa'da gerçekleştirilecek Tarihi Kentler Birliği toplantısında Bursa'nın tarihi ve turistik yerleri de görücüye çıkacak. Toplantı öncesinde dün belediye binasında biraraya gelen Türkiye Tarihi Kentler Birliği Encümeni ve Danışma Üyeleri, kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesi için yerel yönetim konularını görüştü. İki günlük toplantıda Avrupa'da ve Türkiye'de birçok tarihi şehirde yapılan başarılı çalışmaları görme imkanlarının olacağını söyleyen Büyükşehir Belediye Başkanı Erdoğan Bilenser toplantıda kültürel mirasın korunması ile ilgili fikir alışverişinde bulunulacağını ve Bursa'nı tarihi ve turistik yerlerinin gezileceğini vurguladı. Bilenser ayrıca, Cumalıkızık'ın ahşap ağırlıklı dalında UNESCO tarafından tescillenmesi için Kültür Bakanlığı'nın 6 yıl önce yaptığı müracaatının takibinin gerçekleştirileceğini ve zirvede lobi yapma imkanı bulunacağını belirtti. Toplantıda ayrıca Ankara'nın Anadolu'da birçok medeniyetin doğuşuna beşiklik yaptığı tarihi kimliği, Altındağ Belediyesi'nin yapacağı tanıtımla Avrupa Birliği Konseyi üyelerine anlatacağını ifade eden Bilenser, "Bu toplantıda kültürel mirasın korunması ile alakalı bir fikir alış veriş olacak. Avrupa'daki Türkiye'deki uygulamaları göreceğiz. Değişik ülkelerden gelen 500 yerel yöneticiye, Bursa'daki Kent Müzesi'ni Muradiye'deki Fabrika-yı Hümayun Kültür Merkezi'ni gezdireceğiz, Temenyeri'ndeki Hünkar Köşkü'nün açılışını yapacağız. Cumalıkızık'ı gezdireceğiz. Ayrıca, Ulucami, Fransız Kilisesi Kültür Evi ve Irgandı Köprüsü gibi tarihi mekanları gezdirip Botanik Parkı'ndaki Efendi Konağı'nda kebab ikram edeceğiz. Bu toplantıda hem Osmanlı'nın başkenti olan Bursa'da sanayiye rağmen kültür mirasının korunmasının örneklerini göstereceğiz, hem de tarihsel mirasımızı görücüye çıkaracağız" dedi. Bilenser, Bursa'daki toplantıda, Türkiye'de 9 yerleşim merkezinin sahip olduğu Dünya Kültür Mirası unvanına aday olan Mardin ile Bursa'daki Cumalıkızık Köyü hakkında çok kapsamlı bilgiler verileceğini kaydetti. Ay sonunda yapılacak toplantıyla ilgili hazırlıkları gözden geçirmek için bir araya gelen Tarihi Kentler Birliği Encümeni'nin gündemi hakkında ise Oktay Ekinci ve Prof. Dr. Metin Sözen bilgi verdiler. Ekinci, Türkiye'de 100 belediyenin Tarihi Kentler Birliği üyesi olduğuna dikkat çekerek, aralarında Çorum ve Uşak gibi vilayetlerle birlikte toplam 14 belediyenin üyelik durumunun karara bağlanacağını belirtti. Oktay Ekinci, üye belediyelerin bundan sonra yazışmalarında kendi amblemlerinin yanı sıra Avrupa Tarihi kentler Birliği logosunu da kullanarak farklı hedeflere sahip olduklarını kamuoyuna sergileyebileceklerini söyledi. Prof. Dr. Metin Sözen ise toplantıya UNESCO Kültür Sekreteri'nin gelmesi sebebiyle, Dünya Kültür Mirası unvanına sahip belediyelerin bu unvanı koruma konusunda yaptıkları çalışmaların anlatılma imkanı olacağını belirtti.

AVRUPA'yı ağırlayacağız

Avrupa Tarihi Kentler Birliği Bilenser'in başkanlığında Bursa'da toplanacak

BÜYÜKŞEHİR Belediye Başkanı Erdoğan Bilenser'in başkanlığını yaptığı ve 100 belediyenin üye olduğu Tarihi Kentler Birliği, 31 Mayıs-1 Haziran tarihlerinde Avrupa Tarihi Kentler Birliği üyelerini ağırlayacak. Toplantıda, "Dünya Kültür Mirası" unvanına aday olan Mardin ile Cumalıkızık Köyü'nün tanıtımı yapılacak.

■ Sibel TURAN'ın haberi 8. sayfada

Bursa Avrupa'yı ağırlayacak

Kültürel mirasın korunması amacıyla 2000 yılında Bursa'da hayata geçirilen Türkiye Tarihi Kentler Birliği, üçüncü kuruluş yıldönümünü de Bursa'da kutlayacak. 30 Mayıs-1 Haziran arasında Bursa'da gerçekleştirilecek Tarihi Kentler Birliği toplantısında Bursa'nın tarihi ve turistik yerleri de görücüye çıkacak. Toplantı öncesinde dün Belediye binasında biraraya gelen Türkiye Tarihi Kentler Birliği Encümeni ve Danışma Üyeleri, kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesi için yerel yönetim konularını görüştü. İki günlük toplantıda Avrupa'da ve Türkiye'de birçok tarihi şehirde yapılan başarılı çalışmaları görme imkanlarının olacağını söyleyen Büyükşehir Belediye Başkanı Erdoğan Bilenser, toplantıda kültürel mirasın korunması ile ilgili fikir alışverişinde bulunulacağını ve Bursa'nın tarihi ve turistik yerlerinin gezileceğini vurguladı. Bilenser ayrıca, Cumalıkızık'ın ahşap ağırlıklı dalında UNESCO tarafından tescillenmesi için Kültür Bakanlığı'nın 6 yıl önce yaptığı müracaatının takibinin gerçekleştirileceğini ve zirvede lobi yapma imkanı bulunacağını belirtti. Toplantıda Ankara'nın Anadolu'da birçok medeniyetin doğuşuna beşiklik yaptığı tarihi kimliği, Altındağ Belediyesi'nin yapacağı tanıtımla Avrupa Birliği Konseyi üyelerine anlatacağını ifade eden Bilenser, "Bu toplantıda kültürel mirasın korunması ile alakalı bir fikir alış veriş olacak. Avrupa'daki Türkiye'deki uygulamaları göreceğiz. Değişik ülkelerden gelen 500 yerel yöneticiye, Bursa'daki Kent Müzesi'ni, Muradiye'deki Fabrika-yı Hümayun Kültür Merkezi'ni gezdireceğiz. Temenyeri'ndeki Hünkar Köşkü'nün açılışını yapacağız. Cumalıkızık'ı gezdireceğiz. Ayrıca, Ulucami, Fransız Kilisesi Kültür Evi ve Irgandı Köprüsü gibi tarihi mekanları gezdirip Botanik Parkı'ndaki Efendi Konağı'nda kebab ikram edeceğiz. Bu toplantıda hem Osmanlı'nın başkenti olan Bursa'da sanayiye rağmen kültür mirasının korunmasının örneklerini göstereceğiz, hem de tarihsel mirasımızı görücüye çıkaracağız" dedi. Bilenser, Bursa'daki toplantıda, Türkiye'de 9 yerleşim merkezinin sahip olduğu Dünya Kültür Mirası unvanına aday olan Mardin ile Bursa'daki Cumalıkızık Köyü hakkında çok kapsamlı bilgiler verileceğini kaydetti. Ay sonunda yapılacak toplantıyla ilgili hazırlıkları gözden geçirmek için bir araya gelen Tarihi Kentler Birliği Encümeni'nin gündemi hakkında ise Oktay Ekinci ve Prof. Dr. Metin Sözen bilgi verdiler. Ekinci, Türkiye'de 100 belediyenin Tarihi Kentler Birliği üyesi olduğuna dikkat çekerek, aralarında Çorum ve Uşak gibi vilayetlerle birlikte toplam 14 belediyenin üyelik durumunun karara bağlanacağını belirtti. Oktay Ekinci, üye belediyelerin bundan sonra yazışmalarında kendi amblemlerinin yanı sıra Avrupa Tarihi kentler Birliği logosunu da kullanarak farklı hedeflere sahip olduklarını kamuoyuna sergileyebileceklerini söyledi. Prof. Dr. Metin Sözen ise toplantıya UNESCO Kültür Sekreteri'nin gelmesi sebebiyle, Dünya Kültür Mirası unvanına sahip belediyelerin bu unvanı koruma konusunda yaptıkları çalışmaların anlatılma imkanı olacağını belirtti.

Ekinci, 1 Haziran'da yapılacak Tarihi Kentler Birliği meclis toplantısında 14 belediyenin üyelik durumunun karara bağlanacağını belirtti. Oktay Ekinci, üye belediyelerin bundan sonra yazışmalarında kendi amblemlerinin yanı sıra Avrupa Tarihi kentler Birliği logosunu da kullanarak farklı hedeflere sahip olduklarını kamuoyuna sergileyebileceklerini söyledi. Prof. Dr. Metin Sözen ise toplantıya UNESCO Kültür Sekreteri'nin gelmesi sebebiyle, Dünya Kültür Mirası unvanına sahip belediyelerin bu unvanı koruma konusunda yaptıkları çalışmaların anlatılma imkanı olacağını belirtti.

Ekinci, 1 Haziran'da yapılacak Tarihi Kentler Birliği meclis toplantısında 14 belediyenin üyelik durumunun karara bağlanacağını belirtti. Oktay Ekinci, üye belediyelerin bundan sonra yazışmalarında kendi amblemlerinin yanı sıra Avrupa Tarihi kentler Birliği logosunu da kullanarak farklı hedeflere sahip olduklarını kamuoyuna sergileyebileceklerini söyledi. Prof. Dr. Metin Sözen ise toplantıya UNESCO Kültür Sekreteri'nin gelmesi sebebiyle, Dünya Kültür Mirası unvanına sahip belediyelerin bu unvanı koruma konusunda yaptıkları çalışmaların anlatılma imkanı olacağını belirtti.

Onuncu ses

Tarihi Kentler Birliği

NAIL GÜRELİ

Faks: 0212 505 63 02

Tarihi Kentler Birliği'nin Uluslararası Bursa Buluşması'ndayız. Toplantıda, İngiltere, Portekiz, Bulgaristan, Makedonya temsilcilerinin ardından bizim Kayserili Mehmet Osmanbaş kürsüye çıkıyor. Osmanbaş, Mimar Sinan'ın doğduğu yer olan Ağırnas'ın Belediye Başkanı. Tipik Kayserili sevimliliği ve şivesiyle söze başlıyor:

"Tarihi Kentler Birliği sayesinde biz de Ağırnas olarak tarihteki yerimizi aldık. Erciyes Üniversitesi'ne gidiyoruz, hükümete gidiyoruz; Tarihi Kentler Birliği üyesiyiz, Unesco diyoruz, her işimizi yaptırıyoruz."

Kayserili Mehmet Osmanbaş'ın baş tacı ettiği bu Tarihi Kentler Birliği neyin nesî?

Avrupa Konseyi'nin 1999 Ekim'inde Strasbourg'da düzenlediği toplantıda Avrupa Tarihi Kentler Birliği'nin kurulması kararlaştırılmıştı. Amaç, adından da anlaşılacağı gibi, tarihi kentlerin korunmasıydı. Çünkü, birçok uluslararası sözleşmede de belirtildiği üzere, "sürdürülebilir kent kimliğinin" oluşması ve yaşaması, "tarihsel kimliğin korunması", geçmişle gelecek arasında köprü kurulmasıyla sağlanabilirdi.

Strasbourg toplantısına Türkiye adına katılan Bursa Büyükşehir Belediyesi'ne Türkiye Tarihi Kentler Birliği'nin kurulması çalışmalarını yürütme görevi verildi. Ve 22 Temmuz 2000'de Bursa'da yapılan toplantıyla Tarihi Kentler Birliği resmen kurulmuş oldu. İçişleri Bakanlığı'nın "himayesinde" tarihi kimliği olan 12 ilin valisinin, 54 belediye başkanının ve ÇEKÜL Vakfı ile Mimarlar Odası'nın katılımıyla yapılan çalışmalar sonunda bugünlere gelindi. Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Erdoğan Bilenser'in başkanlığını yaptığı Tarihi Kentler Birliği'nin 3. kuruluş yıldönümü geçen hafta Uluslararası Bursa Buluşması'yla kutlandı.

Avrupa Tarihi Kentler Birliği'nin web sitesindeki (<http://www.historic-towns.org/eaht.home>) geçen haftaki bilgilere göre, birliğe 10 ülkeden 373 tarihi kent tam üye bulunuyor. En çok üye ise, 115 tarihi kentle Türkiye'de. Örneğin Slovenya'nın 11 tarihi kenti üye olabilmiş. Çeşitli ülkelerden 178 kent sırada bekliyor. Yani AVRUPA Tarihi Kentler Birliği'ne büyük çoğunlukla girmiş durumdayız tarihi kentler bakımından. Ayrıca daha girecek kentlerimiz de var.

Bu tarih zenginliğinden ne ölçüde yararlanabildiğimiz ise, ayrı konu. İşte, Tarihi Kentler Birliği'nin amaçlarından biri de bu hazineyi koruyup değerlendirmek. Ayrıntılı bilgiyi Avrupa'nın web sitesinin yanı sıra bizim sitede de (<http://tarihiKentlerBirligi.org>) bulabilirsiniz.

Bir şîr

Dizelerimiz Mehmet Emin Acun'un Yüreğim Ayakta kitabındaki Sen şîrinden: "Kokun peşinden kör gibi koşuran kokun / Rengin gönlüme comak sokan rengin / Herkesi bakıran rüzgar gibi esiyorsun / Ve beni deli ediyorsun"

TARİHİ KENTLER BİRLİĞİ

Milliyet Gazetesi, 11 Haziran 2003, s.19

Tarihi Kentler Birliği'nin Uluslararası Bursa Buluşması'ndayız. Toplantıda, İngiltere, Portekiz, Bulgaristan, Makedonya temsilcilerinin ardından bizim Kayserili Mehmet Osmanbaşoğlu kürsüye çıkıyor. Osmanbaşoğlu, Mimar Sinan'ın doğduğu yer olan Ağırnas'ın Belediye Başkanı. Tipik Kayserili sevimliliği ve şivesiyle söze başlıyor: "Tarihi Kentler Birliği sayesinde biz de Ağırnas olarak tarihteki yerimizi aldık. Erciyes Üniversitesi'ne gidiyoruz, hükümete gidiyoruz; Tarihi Kentler Birliği üyesiyiz, Unesco diyoruz, her işimizi yaptırıyoruz."

Kayserili Mehmet Osmanbaşoğlu'nun baştacı ettiği bu Tarihi Kentler Birliği neyin nesî?

Avrupa Konseyi'nin 1999 Ekim'inde Strasbourg'da düzenlediği toplantıda Avrupa Tarihi Kentler Birliği'nin kurulması kararlaştırılmıştı. Amaç, adından da anlaşılacağı gibi, tarihi kentlerin korunmasıydı. Çünkü, birçok uluslararası sözleşmede de belirtildiği üzere, "sürdürülebilir kent kimliğinin" oluşması ve yaşaması, "tarihsel kimliğin korunması", geçmişle gelecek arasında köprü kurulmasıyla sağlanabilirdi.

Strasbourg toplantısına Türkiye adına katılan Bursa Büyükşehir Belediyesi'ne Türkiye Tarihi Kentler Birliği'nin kurulması çalışmalarını yürütme görevi verildi. Ve 22 Temmuz 2000'de Bursa'da yapılan toplantıyla Tarihi Kentler Birliği resmen kurulmuş oldu. İçişleri Bakanlığı'nın "himayesinde" tarihi kimliği olan 12 ilin valisinin, 54 belediye başkanının ve ÇEKÜL Vakfı ile Mimarlar Odası'nın katılımıyla yapılan çalışmalar sonunda bugünlere gelindi. Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Erdoğan Bilenser'in başkanlığını yaptığı Tarihi Kentler Birliği'nin 3. kuruluş yıldönümü geçen hafta Uluslararası Bursa Buluşması'yla kutlandı.

Avrupa Tarihi Kentler Birliği'nin web sitesindeki (<http://www.historic-towns.org/eaht.home>) geçen haftaki bilgilere göre, birliğe 10 ülkeden 373 tarihi kent tam üye bulunuyor. En çok üye ise,

115 tarihi kentle Türkiye'de. Örneğin Slovenya'nın 11 tarihi kenti üye olabilmiş. Çeşitli ülkelerden 178 kent sırada bekliyor. Yani Avrupa Tarihi Kentler Birliği'ne büyük çoğunlukla girmiş durumdayız tarihi kentler bakımından. Ayrıca daha girecek kentlerimiz de var.

Bu tarih zenginliğinden ne ölçüde yararlanabildiğimiz ise, ayrı konu. İşte, Tarihi Kentler Birliği'nin amaçlarından biri de bu hazineyi koruyup değerlendirmek. Ayrıntılı bilgiyi Avrupa'nın web sitesinin yanı sıra bizim sitede de (<http://tarihiKentlerBirligi.org>) bulabilirsiniz.

Van Buluşması

Anadolu'nun Denizi Van Gölü

"Geçmişten Geleceğe Yaşama Kültürü...
Somut Olmayan Miras"

Derleyen: Ece Aksakoğlu, Yunus Sözen, Avniye Tansuğ

Fotoğraflar: Görkem Kızılkayak

11 Temmuz 2003 Cuma günü, Van Kültür Merkezi'nin salonundayız. TKB Danışma Kurulu üyeleri ve 115 belediye yetkilisinin yanı sıra milletvekilleri, bakanlık yetkilileri, Van'a komşu illerin vali ve kaymakamları, 100.Yıl Üniversitesi öğretim üyeleri ve TKB çalışmalarına yakın ilgi gösteren Vanlılar günün ilk saatlerinde toplantı salonundaki yerlerini aldılar.

Rahmi AYGÜN'ün sunduğu toplantıda ilk söz, her TKB toplantısında olduğu gibi evsahibi kentin belediye başkanındaydı.

HAVZAMIZ, GELECEĞİMİZDİR...

Van Belediye Başkanı Şahabettin ÖZARSLANER tüm davetlilere "hoşgeldiniz" diyerek başladığı konuşmasına şöyle devam etti: "...Yerel yönetimler olarak üstlendiğimiz önemli kimliğimizin farkındayız. Dünya global sisteminin

önemli göstergelerinden biri olan yerel yönetim işlevi, takdir edilir ki, kentine bir kimlik kazandırmak, ileri, seviyeli, demokratik bir oluşum içine çekmek, refah ve huzurlu bir ortam yaratmak, halkın ve sağduyunun sesi olmak, onlara hizmet etmektir... Bunun yanında sahip olduğu kültürel, tarihsel, otantik ve doğal değerlerine sahip çıkmak, onu dünya kamuoyuna duyurmak ve kalıcı bir eser bırakmaktır. Yeni nesil için yarınlara emin ve güvenilir bir kent belde bırakmaktır..." dedi. Van Gölü'nün kirlilikten kurtarılması için bir çağrı yapan ÖZARSLANER, "Gelin Ortadoğu ve dünyanın yakın gelecekteki turizm merkezi Van Gölü Havzası ve çevresi ile dünyanın 4. büyük gölünü kirlilikten kurtaralım. Tarih ve kültür mozaigi bölgemizdeki binlerce yıllık kültürel ve tarihsel mirası koruyalım ve geliştirelim. Birbirimize sahip çıkmalı ve uygarlık yolunda yarışmalıyız..." diyerek sözlerini tamamladı.

MİMARİ, YAŞAMIN ÜRÜNÜDÜR...

İkinci konuşmacı olarak kürsüye çıkan Mimarlar Odası Van Şubesi Başkanı Sönmez KARABULUT da koordinasyon ve işbirliği eksikliğinden yakındı.

Bu buluşmanın iyi sonuçlar doğurmasını beklediğini söyleyerek

sözlerine devam etti: "...Mimari, toplumların kültürlerinin daima aynası niteliğindedir. Mimari değerlerde toplumun gelenek, örf, adet, inanç, ekonomik ve kültürel yapısını görmek mümkündür. Günümüzde çağdaş mimariyi uygularken eski mimari ve doğal değerleri koruyup gelecek kuşaklara aktarılması bir zorunluluktur... Mimarlar Odası Van Şubesi olarak 100.Yıl Üniversitesi ile birlikte bölgedeki yapılara ait bir çok proje hazırlayıp ilgili bakanlıklara sunmuş bulunmaktayız. Bu projelerden bazılarının uygulanmasına başlanmış, diğer projelerin de bir an önce başlamasını ümit etmekteyiz..."

BAŞKAN'IN MESAJI...

SÖNMEZ'in konuşmasının ardından mazereti nedeniyle Van'a gelemeyen TKB Başkanı, Erdoğan BİLENSER'in ilettiği mesaj okundu: "Tarihi Kentler Birliğimiz kurulduğu 2000 yılından bu yana hızla gelişti ve birbirinden başarılı etkinlikleri ve birliktelikleri, sizlerin de desteği ve çabasıyla gerçekleştirdi. En son Mayıs ayında Bursa'da gerçekleştirdiğimiz Uluslararası Toplantımızın, sonuç bildirgesinde de belirttiğimiz gibi, birliğimiz tarihsel ve kültürel mirasın korunması konusunda verilen 'uluslararası sözlerin' tutulmasına katkıda bulunmaya devam edecektir. Yine çok başarılı olacağına inandığım 'Tarihi Kentler Birliği Van Buluşması'nı Van Belediyesi ve Van Valiliği'nin evsahipliğinde gerçekleştiriyoruz. Maalesef, daha önce belirlenmiş olan programım nedeniyle sizlerin aranızda bulunamıyorum. Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği'nin kültürel gündeminde önem kazanan 'somut olmayan kültürel miras' kavramının ele alındığı bu etkinliğimiz, Ankara Beypazarı Bildirgemizde ilan ettiğimiz 'Korumanın 5 Yılı Kampanyası'nın önemli bir adımı olacaktır. Bu etkinliğimizin gerçekleştirilmesini sağlayan başta Van Valisi Sn. Hikmet TAN'a, Van Belediye Başkanı Sn. Şahabettin ÖZARSLANER'e, ÇEKÜL Vakfı Başkanı değerli hocamız Sn. Prof. Dr. Metin SÖZEN'e, Tarihi Kentler Birliği Genel Danışmanımız Sn. Oktay EKİNCİ'ye, Tarihi Kentler Birliği üyesi değerli meslektaşlarıma, bilimsel katkıyı sağlayan Van 100. Yıl Üniversitesine ve Rektörü Sn. Prof. Dr. Yücel AŞKIN'a ve tüm katılımcılara teşekkür ediyorum. Toplantının başarılı geçmesini diler, en içten saygılarımı sunarım."

ANADOLU'NUN KİMLİĞİNİ TAŞIMAK...

TKB Başkanı Erdoğan BİLENSER'in mesajının okunmasının ardından TKB Başkan Vekili Dr. Bekir KUMBUL şunları söyledi: "...TKB Anadolu'yu buluşturan, bizim harcamız olan bir değerimizdir. 2000 yılında doğan bu bilinç her yıl Anadolu'yu sarıyor, büyüyor. Kimlikli kentleri yaratabilmek için bu kimliği önce kendimizin tanıması, kavraması ondan sonra Anadolu'ya yayması gerekir. AB diyorsak, ona kültürümüzle, kendi kültürel kimliğimizle üye olmamız gerekir. Dünya coğrafyası üzerinde otuzdan fazla medeniyetin yaşadığı ve her medeniyetin kendine özgü özelliklerini yansıttığı bir coğrafyada, geçmişin değerlerini bugüne yansıtıp geleceğe ışık tutmaya çalışıyoruz. Bu 3 aylık toplantılar bizi birbirimize yaklaştırmıştır..."

Van Buluşması

Antalyalılar dergisinde, 'Nereden ne zaman gelmiş olursan ol Antalyalı'sın ve kültürünü yansıt' diyoruz. Bir çoğumuz geçmişle ilgili en fazla dördüncü nesli biliriz. Öyle mi olmalı? Yukarıdan yavaş yavaş, birer birer kopacak bu değerler; onların gelenek görenekleri, yaptıkları, tüm bunlar yazılmalı. TKB üyelerine öneriyorum; 'geçmişten geleceğe kentimiz', bu görüşle sahiplenme duygusu artıyor. Sahiplenme, kültüre sahip çıkmayı, korumayı getiriyor yani somut olmayan mirasımızın tarihimize birlikte günümüze taşınmasını sağlıyor... Sürdürülebilir kalkınmanın temeli, sürdürülebilir çevre ve çevreye sahip çıkmak, temel değerlerimizi, kültürümüzü ortaya çıkarmaktır. Kültürel globalizm; değişik kültürlerin insanlar tarafından algılanabilmesi, yaşanabilmesi, tüm insanlığın ortak mirası, tüm insanlığa mal edilmesi, onu ortaya çıkarıp insanlığa sergilemektir. Kimlikli, kişilikli kentler arkasından kimlikli Anadolu'yu yaratmalı ve bu kimlikle mirasa sahip çıkılmalıdır.."

VAN'IN DEĞERLERİ HEPİMİZDİR...

Toplantının diğer evsahibi Van Valisi Hikmet TAN ise, "Bugün hayatımın en mutlu günü" diye başladığı konuşmasında önemli bir dönüm noktasında bulunduğunu bunun için çok mutlu olduğunu söyleyerek, "Tarihi ve kültürel değerleri korumak ve gelecek nesillere harap olmadan aktarmak için çaba gösteren tüm kurum ve kuruluşlara destek olmak gerekiyor. Bunun için elimden gelen desteği vermeye hazırım. Özellikle Van Gölü'nün kirlilikten kurtarılması için sürdürülen çalışmalarda Belediye'mizin Almanya'dan almak istediği dış kredi için gereken desteği verdim" dedi. Hikmet TAN, sözlerine şöyle devam etti: "...TKB'ye, bu fırsatı sundukları için şükranlarımı sunarım. Van Buluşması Bursa toplantısında belirlendi, tarihi yakın olduğu için de bazı aksaklıklar yaşanmış olabilir, bunu bir dahakine telafi edeceğiz... Biz bu buluşmadan ne bekliyoruz? Özellikle Van Gölü Havzası ile ilgili düşünceleri ve sorunları dile getiren, ayrıca çözüm önerileri de getirecek, önümüzü bilim ve kültürle açacak bir toplantıdayız... Antalya Belediye Başkanı'mız ve bizim Belediye Başkanı'mızın da dile getirdiği gibi, öncelikle bizler, kendi öz kimliğimizi tüm Türkiye'ye ve sonra dünyaya tanıtmak durumundayız. Bunu da özellikle havzamızın sorun ve çözümlerini gün ışığına çıkarmakla başlayabiliriz. Biz ilimizin bir kongre merkezi olması için çalışmalara başladık, inanç turizmi konusunda ısrarla duruyoruz çünkü bana göre inanç, insanları ayırmaz, birleştirir. Van'ın bir kongre merkezi olması konusunda sıkıntılar çekiyoruz ancak bu sıkıntılar sadece Van'a ait sıkıntılar olmadığı için, burada Bitlis Valisi ile de ortak çalışmaya başlayacağız... Van Gölü Havzası'nın diğer bir sorunu ise çekilmez hale gelen 'üvez sineği' sorunudur. Temmuz, Ağustos aylarında oturmak mümkün değil. Bu sorunun havza boyutunda çözülmesi gerekir ki bunu iki il olarak çözeceğiz..."

Van Gölü Havzası'nın kültür, turizm ve sanatsal değerlerinin kitlelere tanıtılması için yapılması gerekenler var. İran ile 250 km'lik bir sınırimız var. Bu insanlar bizimle ortak çalışmak, alış veriş, ticaret yapmak, sporda ortak olmak istiyorlar. İran Büyükelçiliği'nden, Urumiye Valisi ve Azerbaycan'daki ilgililerden Van arasında 'hava köprüsü' kuralım teklifi geldi. Onlar bizlerle herşeyi yapmaya hazır. Kapıköy-İran arası 30 km yolun düzeltilmesi gerekiyor. İran bu konuda çalışmaya başladı. Van-Hoy-Kapıköy arası transit karayolu geçişinin sağlanması için çalışıyorum. Sayın milletvekilimizin de bu konunun üzerine düşmesini istiyorum. Tatvan-Van deniz yolu, Van İran demiryolu veya Türki Cumhuriyetlerle Van arası demiryolu, Tatvan-Gevaş-Edremit-Van, Tatvan-Erciş-Van arası demiryollarının projelerinin geliştirilmesi lazım.

Milletvekilimizin bunun da arkasında olup, konuyu izlemesini istiyorum. Belediye Başkanımız projelere daha çok destek gerektiği konusunda söylediklerini ben de destekliyorum. Almanya'dan gelen teknik heyetlerle valilik olarak bu projeyi desteklediğimizi söyledik. Milletvekillerimiz bu konuyu takip etsin ve yarım kalan bu arıtma projesini tamamlasınlar istiyorum... Bir ay önce Mustafa SARI, İnci Kefali'nin göç yollarını tanıtan, yumurtlamak üzere derenin içine göçü gösteren bir belgesel hazırladı ve bu belgesel tüm televizyonlarda yayınlandı. Bu Van'ın değerini dünyaya tanıtmak için en iyi yoldur..."

Van Valisi Hikmet TAN'ın konuşmasının ardından çay molası verildi. Çay molası sırasında toplantı salonunun fuayesinde TKB'ye üye belediyeler tarafından hazırlanan sergi gezildi.

"Kültür Havzalarında Yaşamın Değerleri Erbaa, Ödemiş, Edirne ve Avanos"

11 Temmuz 2003 Cuma günü öğle yemeğinden sonra geçilen "Kültür Havzalarında Yaşamın Değerleri" konulu I. oturumun yönetimini TKB Başkan Vekili ve Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Bekir KUMBUL yaptı.

KALKINMA STRATEJİLERİNİN ÖNEMİ...

İlk sözü "Kelkit Havzası'nda Gelenekler ve Yaşam" konulu konuşmasıyla Erbaa Belediye Başkanı Ahmet YENİHAN aldı. Sözlerine yeni kalkınma stratejilerinden bahsederek başlayan YENİHAN, yerel kalkınmanın ve sivil toplumun bu kalkınma vizyonundaki öneminden bahsederek devam etti. Kelkit Platformu'nun başarısından bahsederek havza düzeyinde nasıl geleneklere, yaşama saygılı, duyarlı bir strateji geliştirdiklerini anlattı ve "...Doğru kalkınma anlamındaki kamu-sivil-yerel-özel birlikteliğinin en güzel örneklerinden biri, ÇEKÜL Vakfı'nın destekleriyle, bölgenin yıllardan beri getirdiği kültür ve doğal varlıkları kaybedilmeden gerçekleştirilecektir. Kelkit Platformu projesi salt teknik bir çalışma değildir. Bölgenin ruhunu, kimliğini özümseyen, eşit ortaklık ve katılıma dayalı bir yaklaşımdır. Sonuç olarak Kelkit Platformu alışıla gelmiş olduğu gibi 'tavandan tabana' veya 'tabandan tavana' yaygınlaştırılmak gibi yanlış bir sistem için değil, bölgedeki kamu-sivil-yerel-özel birlikteliğinde ve toplumu oluşturan bütün yaş, cinsiyet ve meslek guruplarını da içine alarak Türkiye'ye değil dünyaya örnek olma iddiasındadır..." diyerek sözlerini tamamladı.

MANİLERLE KÜÇÜKMENDERES...

Oturumun ikinci konuşmacısı Ödemiş Belediye Başkanı Mehmet ERİŞ ise "Küçükmenderes Havzası'nda Gelenekler ve Yaşam" konulu konuşmasında, havzalarının tarihinden, yöredeki önemli günlerden, zengin folklor kültüründen, ilçedeki tarihi anıtlardan bahsetti. Ayrıca sadece Ödemiş'e özgü "evlenme", "asker uğurlama", "geçici taşınma" ve "halk ilaçları" gibi gelenek ve görenekleri de anlatan ERİŞ, havzanın kültürel zenginliklerini tanıtan bir film gösterimi eşliğinde yöreye ait şivesiyle okuduğu mani ve şiirlerle sunumunu tamamladı. Bunlardan bir kaçı şöyleydi:

"Ufacık penceresi

Su dolu tenceresi

Kız istemeye geliyor

Ödemiş'in efesi"

"Ödemiş dedikleri

Kompirdir yedikleri

Hiç aklımdan

çıkıyor

Hadi gari dedikleri"

BALKANLARIN ZENGİN KÜLTÜR MİRASI...

"Trakya ve Balkanlarda Gelenekler ve Yaşam" konulu konuşmasıyla söz alan TKB Encümen Üyesi ve Edirne Belediye Başkanı Cengiz VARNATOPU gelenek ve göreneklerden bahsetmeden önce bölgenin tarihçesiyle ilgili kısa bilgi vermek istediğini söyleyerek sözlerine başladı: "...Trakya'daki zengin kültür mozağı tarih boyunca bu bölgede yaşamış, savaşmış ve doğal afetler geçirmiş bir çok kavmin yarattığı değerler bütünüdür. Balkan Yarımadası'nın güneydoğu kesiminde yaşamış olan Traklar sebebiyle Trakya adını almıştır. Trakya'nın tarihsel gelişimi Balkan

Yarımadası ile aynıdır. Sürekli istilalarla el değiştirmiş olan Trakya Bölgesi'nin en çok işgal edilen şehri Edirne,1361 yılında Osmanlı fethine kadar bir Bizans kalesi olmuştur. Osmanlı döneminde askeri özelliği yanında siyasi bir merkez ve kültür kenti de olmuştur. XIV. yy'da Osmanlı'nın 2. başkenti olan ve balkanların en büyük yerleşimlerinden biri olan Edirne'de, Hristiyan nüfusun yanında 10 tane Müslüman mahallesi de bulunmaktaydı. Başkent olmasıyla ticaret gelişmiş, verimli topraklarıyla ziraat geliştirilmiş ve şehir zenginleşmiştir. 1891 de tarihli bir yayında Rum, Bulgar, Türk, Ermeni, Katolik, Yahudi, Protestanlardan oluşan 916.092 nüfusa sahip, etnik farklılıkların uyum içerisinde yaşadığı bir şehir görülmektedir. Bu ortak kültür, halen sürmekte olan ve Balkanlarda da görülen yemek ve folklor kültürlerinde görülmektedir. Osmanlı Rus ve Balkan savaşları, sonrasında I. Dünya Savaşı, Kurtuluş Savaşı ve Milliyetçilik akımları sebebiyle sosyal, kültürel ve demografik tahribatlar olmuş, Balkan Adası'nda yaşanan renkli çeşitlilik, hoşgörü bir daha geri gelmemek üzere kaybolmuştur. Osmanlı Balkanları merkezîyetçilikle hoşgörü ve koruma politikasıyla yönetmiştir. Osmanlı'nın bu politikası 5 asır Balkanlarda Osmanlı kültürünün hızla yayılmasını ve zenginleşmesi sağlamıştır. Bunun en büyük örneklerini mimari ve dilde görmekteyiz..." VARNATOPU sözlerini "...Günümüzde Avrupa Kültür Mirası denince akla Avrupa Kimliği gelmektedir. Bu Avrupa Kimliği Arnavutu, Bulgarı, Yunanı, Romeni, Boşnağı, Sırpı, Hırvatı, Makedonu ve Türkü ile bütünleşmiş bir ortak kültürdür. Balkan halklarının kişisel ve etnik çatışmaları bırakarak, buradaki 700 yılı aşkın zengin kültürel mirasın sorumluluğu ve bilinci ile barış dolu bir atmosferde yaşamalarını dilerim..." diyerek sözlerini tamamladı.

KAPADOKYA'NIN GERÇEK KİMLİĞİ...

I. oturumun son konuşmacısı olan Avanos Belediye Başkanı M. Seyhan DURU "Kapadokya'da Gelenekler ve Yaşam" konulu konuşmasına Kapadokya'nın sınırlarını ve kültürel zenginliğini anlatarak başladı: "...Kapadokya'nın sınırları denince herkesin aklına Avanos-Ürgüp-Nevşehir üçgeni arasındaki Peri bacalarının bulunduğu alan gelmektedir. Oysaki Yozgat'tan Kırşehir'e Kayseri'den Niğde'ye, Aksaray'a kadar olan bölgeyi kapsamaktadır. Durum böyle olunca Çerkez'inden, Avar'ına, Türkmen'inden Muhacir'ine, Alevi Bektaşî'sine kadar pek çok kültürün yaşadığını görürüz. Bunların yaratıcıları nitelikli, kişilik sahibi, disiplinli, geniş ufuklu, üretici, akıllı ve çalışkan insanlar olduğu için onlara sahip çıkıp korumak da bir insanlık görevi ve borcudur..." M. Seyhan DURU Kapadokya'daki gelenekler, görenekler ve yaşamla ilgili halkın genel yargılarından yakınarak sözlerini "...Maalesef Asmalı Konak ve Kırık Ayna dizilerinden bahsetmek istiyorum, Kapadokya'da böyle bir yaşam, töre, gelenek yok ve senaryoda ki konuların hepsi bizim yaşam biçimimizden, örf ve adetlerimizden, geleneklerimizden çok farklı. Sadece mekan ve coğrafi güzellikler kullanılmakta..." diyerek tamamladı.

Van Buluşması

"Tarihi Kentlerde Yaşamın Değerleri"

Antakya, Midyat, Hasankeyf ve Yalvaç"

DÜZELTMEK İÇİN DEĞİL YIKMAK İÇİN PROJELENDİRME...

Programda adı geçen Muğla Belediye Başkanı Dr. Osman GÜRÜN toplantıya katılmadığı için yerine Hasankeyf Belediye Başkanı A. Vahap KUSEN konuştu: "...Sizlere Hasankeyf'in tarihini, Hasankeyf'i yutacak olan ILISU Baraj Projesi'ni anlatmayacağım. Herkes kentini imar etmek için projeler çizer, bizlerse yok etmek için projeler üretiriz, yaşanmayacak kadar kötü durumdaki kentlerini yaşanır hale getirirler, bizler büyük medeniyetlerin üzerinde yaşadığı kentimizi sulara gömmek için çaba harcarız..." diyerek sözlerine başlayan A. Vahap KUSEN, Hasankeyf'te geçmişte yaşam nasıldı sorusuyla Hasankeyf'i anlatmaya başladı.

Tarihöncesi Yaşam (Mağara Devri) ile başlayıp, 12 bin yıl öncesine dayanan ve mağaralarda yaşayan Hurri Mitani, Sümer, Babil, Asur, Medler vb gibi medeniyetlerden ve şu anda Hasankeyf'te bulunan kalıntılarından bahsettikten sonra sözlerine şöyle devam etti: "...Bu modern kültür ve yaşam Moğollar'ın bölgeye gelmesine kadar devam etmiştir. Bütün bölgeyi istila edip yakıp yıkan Hülagü, Hasankeyf'te yaşayan insanları öldürmekle kalmayıp bir insanlık ve kültür soykırımı yapmıştır. O günden sonra Hasankeyf önemini yitirmiş, yaşama kültürü kötüleşerek günümüze kadar gelmiştir... Korumamız gereken mağaralarımızı, 'mağarada yaşamak ilkeliktir' diyerek, devlet eliyle vatandaşı kaleden indirip, ortaçağın en görkemli kalıntılarını dozerle yerle bir edip yıkarak, mağaraları kaderlerine terk etmişiz. Bu yetmezmiş gibi 40 yıldır süregelen Ilisu Baraj Projesi ile, başkentlilikten

ÇOK KÜLTÜRLÜ YAŞAMLAR...

I. oturumun bitişinde çay molası verildi. 15 dakikalık moladan sonra "Tarihi Kentlerde Yaşamın Değerleri" konulu II. oturuma geçildi. Bu oturumun yönetimini TKB Encümen Üyesi ve Kars Belediye Başkanı Naif ALİBEYOĞLU yaptı. İlk sözü "Antakya'da Çok Kültürlü Komşuluklar" başlığıyla konuşacak olan Antakya Belediye Başkanı İris S. ŞENTÜRK'e verdi. ŞENTÜRK Antakya yöresine ait gelenekler ve göreneklerle ilgili bir konuşma yaptı.

Bir sonraki söz "Midyat'ta Çok Kültürlü Gelenekler" konulu konuşmasını yapması için Midyat Belediye Başkanı Şehmus NASIROĞLU'na verildi. NASIROĞLU, Midyat'ta nasıl dinler arası bir kültür mozaiki olduğunu ve bunun en güzel yansımalarının görüldüğü mimari eserleri tanıttı.

"...Midyat'ta Yezidiler, Hıristiyanlar (Süryaniler), Araplar ve Kürtler yaşar. Araplar daha çok devlet kademelerinde çalışır ve ticaretle uğraşır, Süryaniler ticaret ve özellikle de el dokuma ve zanaatlarında (Telkari ve taş işlemeciliği), Kürtler ve Yezidiler ise daha çok hayvancılık ve tarımla geçimlerini sağlarlar. Midyat'ta yaşam, kültür farklılığının, dini inanç farklılığının, örf ve adet farklılığının, birlikte nasıl hoşgörüyle yaşandığını hissedersiniz. Midyat kültürel çeşitliliğiyle farklı dinlerin mozayığının merkezidir. Aralarında hoşgörü ile yaşadıklarının en güzel göstergesi, bayramlarda değişik dinlere mensup insanların birbirlerinin bayramlarını kutlamaları ve birbirlerini ziyaret etmeleridir..." Sonra sözü bir sonraki konuşmacıya vermek üzere şunları ekledi ve konuşmasını bitirdi: "...Midyat her sabah çan sesleri ve ezan sesinin birbirine karıştığı ve güzelliğe uyandırdığı bir şehirdir. Bizler yaşadığımız sürece her zaman değişik dinlere mensup olan bütün insanlar birbirimize karşı saygılı olduk ve olmaya da devam edeceğiz çünkü atalarımızdan ve babalarımızdan böyle gördük..."

ufak bir yerleşim alanına dönmüş, büyük zenginliklerden açlığa düşmüş, Türkiye'nin en fakir ilçelerinden biri haline gelmişiz... Kanalizasyon sistemimiz olmadığından atık sularımız cadde ve mahalle aralarında başıboş dolaşiyor.

Terör nedeniyle boşalan köylerde tek gelir kaynağımız olan hayvancılık yok oluyor.

İlkel yöntemlerle suladığımız tarlalardaki ilaç ve gübre atıklarıyla en verimli toprakları telef ediyor, Dicle Nehri'ndeki canlıları yok edip, Dicle'nin maviliğini kızıla çeviriyoruz. Bir zamanların üniversite şehriyken şimdi 'eh, okulumuz var' diyebiliyoruz. Medreselerin ve camilerin yapımında kullanılan o güzelim ortaçağ taşlarını sökerek, ahurlarımızı, kümeslerimizi, evlerimizi inşa etmişiz. Ulu meşe ağaçlarını yakarak veya keserek ormanlarımızı telef edip, bölgeyi kupkuru bir çöle çevirmişiz, şebeke suyuyla 10 yıl önce tanışmışız. Arkeolojik alan diyerek, şehrin tümünü 1. ve 2. derece SİT alanı ilan edip tescillemiş, öte yandan bazı hilelerle hukuku yok sayıp, Moğol Hükümdarı Hülagü'nün yaptığından daha kötüsünü yapmaya, Hasankeyf'i sulara gömmek için büyük çaba sarf etmişiz ve halen etmekteyiz. Tarihine, kültürüne sahip çıkmak isteyen insanlarımızı da tehdit edip vatan haini ilan etmişiz... Tüm bunları ortaya koyduğumuzda ortaçağdaki yaşama zenginliğini yok etmiş, iyi bir mirasçı olmadığımız gibi, bu kültür zenginliğinin içinde fukara yaşayıp, yaşama kültürümüzü zehir etmişiz..."

II. oturumun son konuşmacısı olan Yalvaç Belediye Başkanı Tekin BAYRAM "Yalvaç'ta Çok Kültürlü Mahalle Yaşamı" başlıklı bir konuşma yaparak, ilçelerindeki geleneksel şenlikleri, ilçenin tarihçesini, halkın örf ve adetlerini, Yalvaç'taki komşuluk ilişkilerini anlatan bir konuşma yaptı. Bu konuşmadan sonra ALİBEYOĞLU tarafından oturumun kapanışı yapıldı.

Daha sonra Van Kalesi, Eski Van Kenti ve İskele gezisi için Van Kültür Merkezi'nden otobüslerle hareket edildi.

"Aileye Yeni Katılanlar: Akçaabat, Çorum, Osmangazi ve Tire Belediyeleri"

TKB Van Buluşması'nın ikinci gününün ilk oturumunda TKB'ye yeni üye olan belediyelerden Akçaabat, Çorum, Osmangazi ve Tire Belediyeleri çalışmalarını anlatan sunumlar yaptı. İlk olarak kürsüye gelen Akçaabat Belediye Başkanı Şefik TÜRKMEN, sunumuna kentlin demografik özellikleri anlatarak başladı. "...Trabzon'un en büyük ilçesi olan Akçaabat'ta merkez nüfus 39 bin olup, beldelerle birlikte toplam nüfusumuz 125 bini bulmaktadır..." Sebatspor'un süper ligdeki tek ilçe takımı olması ve horonu dünyaya tanıtan ilçe olma özellikleriyle günden güne tanınmaya başladıklarını belirten Başkan, sözlerine ilçelerinin tarihi dokusundan ve buradaki çalışmalardan bahsederek devam etti. 1994'te yeni imar planı yapılan ilçede Orta Mahalle'nin kentsel SİT alanı olarak ilan edildiğini ve burası için bir koruma imar planı yapıldığını belirtti. Başkan Şefik Türkmen, 48 adet tescilli bina ve 4 adet anıt yapının bulunduğu Akçaabat İlçesi'nde, Trabzon Mimarlar Odası ile birlikte koruma için bir vakıf kurma çalışmalarının sürmekte olduğunu belirterek sözlerini tamamladı.

İkinci sunumun sahibi Çorum Belediye Başkan Yardımcısı Ekrem EREN sözlerine başlamadan önce Evliya Çelebi'nin ağzından anlatılan bir Çorum belgeseli sunumu yapıldı. Belgeselden sonra sözlerine Çorum'da yaptıkları koruma projelerinden bahsederek şöyle dedi: "... Eski Çorum olan Dikiciler Havzası'nı koruma altına alarak burayı nostaljik bir hale getireceğiz, kaleyi restore ederek ziyarete ve turizme açacağız..." Başkan Yardımcısı EREN, Kaleiçi'nde oluşmuş olan yeni yerleşimde geleneksel Çorum evlerinin yeniden yorumlanarak inşa edileceğini, düzenlemelerin ardından bu bölgeyi turizme açmak istediklerini ve bu projelerden 2 tanesinin Anıtlar Yüksek Kurulu'nda beklediğini belirterek sözlerini tamamladı.

Bir sonraki sunumda Osmangazi Belediyesi adına Başkan Hilmi ŞENSOY'un yaptığı sunumda belediyelerinin korumaya ne kadar önem verdiklerini anlattı: "...750 bin nüfusu olan Osmangazi'de koruma için 3 trilyon TL bütçe ayrıldı..." Hilmi ŞENSOY, 1997'de 25 köyün Osmangazi Belediyesi'ne bağlanmasıyla önce çarpık yapılaşmayla savaşılmaya başladıklarını ancak 2002'de bu köylerin belediye sınırlarından çıkarılmasıyla projelerini tamamlayamadıklarını belirterek sözlerini tamamladı.

Tire Belediye Başkanı Tayfur ÇİÇEK ilçelerinin tarihteki önemini anlatarak sözlerine başladı: "... Küçük Menderes Havzası'nın Erken Osmanlı ve Beylikler Dönemi'nin en önemli kentlerinden biridir. Şu anda küçük bir yerleşim olmasına rağmen tarihi açıdan çok zengin olan Tire'de birçok korunacak yapı bulunmaktadır..." 1580 ve 2863 sayılı kanunlarla ilgili bilgi aktaran Başkan, Tarihi Kentler Birliği'nin özellikle 2863 sayılı kanunla ilgili çalışmalar yapmasını önerdi. Tire Belediye Başkanı konuyla ilgili bir uygulamaya örneği vererek sözlerini tamamladı: "... Özel mülk olan konakların sahiplerinin noterden mirasçılarını bularak protokoller imzaladık ve Anıtlar Yüksek Kurulu'ndan aldığımız basit onarım izniyle restorasyonlarına başladık..."

Van Buluşması

“Van Gölü Havzası'nın Kültürel Zenginlikleri”

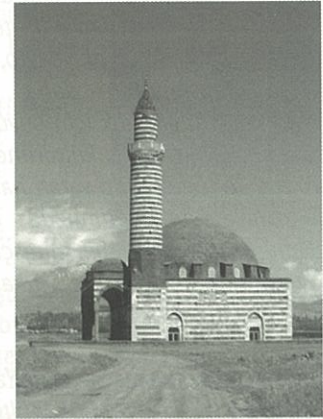
Prof. Dr. Abdüsselam ULUÇAM

100. Yıl Üniversitesi Öğretim Üyesi

Van Gölü Havzası Orta Asya, Kafkaslar, Ortadoğu ve İç Anadolu bölgeleri arasında bir kavşak noktası oluşturmaktadır. Bu yüzden eski çağlardan beri önemli yerleşim alanlarının kurulmasına neden olmuştur. Doğallıkla ülkemizin en zengin kültürel kaynaklarına sahip bulunmaktadır. Arkeolojik araştırmalar sonucu M.Ö. 10 bin yıllarına kadar uzanan yerleşim alanlarında kültür kalıntıları tespit edilmiştir. Hakkari ve çevresinde Paleolitik; Van Gölü çevresinden Malatya'ya kadar uzanan topraklarda Tunç ve Demir Çağları kültürlerinin örnekleri ortaya çıkarılmıştır. Bölgede isim yapmış kültür çevrelerinden Hurri, Trans-Kafkas, Urartu, Roma-Bizans, Vaspurakan Prenslükleri, Selçuklu, Akkoyunlu-Karakoyunlu ve Osmanlı dönemlerine ait pek çok eser mevcuttur.

M.Ö. 10-8 binlere inen tarihi ile en eski yerleşim alanı Hakkari Trişin Yaylası'dır. Van-Tilkitepe, Dilkaya, Karagündüz; M.Ö. beşinci binin ortalarından itibaren şekillenen önemli örneklerdir. Sınırları İran Urumiye'den Malatya'ya; Kafkaslar'dan Suriye'ye kadar uzanan Demir Çağı'nın en güçlü devleti Urartu Dönemi'nden (M.Ö. IX-VI. yy.) kalan yerleşim alanları arasında Tuşpa (Van), Zernakitepe, Çavuştepe, Anzaf, Ayanis, Altuntepe ve Hoşap kaleleri bulunmaktadır.

Ortaçağ ve sonrasında şekillenen Eski Van, Gevaş, Ahlat, Erciş, Adilcevaz, ve Bitlis kaleleri ise, günümüz kentleri arasında da varlıklarını sürdürmektedir.

Bütün kalelerin etrafı savunmaya yönelik kalın surlarla çevrilmiş, içleri kültür ve inançlara göre değişik türden yapılarla donatılmıştır.

Topoğrafik yapısı bakımından da ilginç bir görünüm sergileyen Bitlis'te, yöresel düzgün kesme taşla inşa edilmiş yüzlerce mimarlık abidesi mevcuttur. Ayrıca, Van Gölü'nün kıyısında önemli bir merkez olan Ahlat'ta, Selçuklu döneminden kalma, adeta açık hava müzesi durumundaki mezarlıklarda dönemin en gözde mezar anıtları (kümbet, akit), değişik tipte yüzlerce mezar taşı; kale, cami ve medrese gibi mimari eserleriyle, turizm açısından çok zengin bir potansiyele sahiptir. Arkeolojik kazı ve restorasyon çalışmaları halen devam etmekteyse de yetersizdir.

Geçmişte olduğu gibi, Van Gölü Havzası'nın merkezi durumunda olan Van, M.Ö. 5 binli yıllara tarihlenen Tilki Tepe yerleşmesinden başlayarak, Urartulara başkentlik yapmış, Ortaçağ'da Vaspurakan Krallığı'nı barındırmış, Selçuklu ve Osmanlı devletlerince iskan edilmiş olmasıyla

çok sayıda tarihi esere sahiptir. Eski Van Şehri, 1915'de Rus ve Ermeniler tarafından adeta tarih sahnesinden silinen yaklaşık 80 bin nüfuslu şehrin hazin durumunu önemli bir tarihi mekan olarak gözler önüne sermektedir. Buradaki kazı ve restorasyon çalışmalarının da devlet desteği ile daha etkin bir şekilde yürütülmesi gerekmektedir.

Tarihi yerleşim alanlarındaki mimari anıtlar "*Taşınmaz Kültür Varlığı*" olarak tanımlanmaktadır. Çoğu sanat değeri taşıyan ve günümüze ulaşabilen bu yapılar arasında surlar, tapınaklar, saraylar, manastır ve kiliseler, cami, medrese, imaret, hamam, han, kümbet-türbe, köprü, çeşme-sebil, konak ve evler yer almaktadır. Ayanis, Anzaf ve Çavuştepe'de Urartu tapınakları; Akdamar, Çarpanak, Yanal, Albayrak, Deveboynu ve Altınbaş Kiliseleri; Van Hüsrev Paşa,

Bitlis Şeref Han Külliyesi; Van, Bitlis ve Adilcevaz Ulu Camileri; Hakkari Meydan, Hoşap Evliya Bey, Bitlis Gökmeşan Medreseleri; Rahva (Eleman), Rüstem Paşa ve Hoza Hanları; Ahlat Usta Şakirt, Gevaş Halime Hatun, Erciş Anonim Kümbetleri; Murat, Hoşap, Hurkan ve Bendimahi Köprüleri; Van Çifte Hamamı, havzadaki taşınmaz kültür varlıklarının ilk akla gelen örnekleridir.

Bu abidelerden cami, medrese, türbe, hamam gibi günümüzde de kullanılan veya ziyaret edilen yapılar iyi durumda olduğu halde, diğerleri terkedilmiş ve harap vaziyettedir.

Van Buluşması

"Van Gölü ve İnci Kefali"

Doç. Dr. Mustafa SARI

100. Yıl Üniversitesi Öğretim Üyesi

Van Gölü, 3712 km² yüzey alanı, 171 m ortalama ve 451 m maksimum derinliğe sahip, denizden 1648 m yükseklikte Türkiye'nin en büyük gölüdür. Suları yüksek derecede sodalı ve tuzludur. Bu su yapısı göle bir "soda gölü" özelliği kazandırmaktadır. Göl suyunun pH değeri 9.8 civarındadır. Tuzluluğu ise % 0.19 olarak bildirilmektedir (Kempe et al., 1978). Denizlere göre daha fazla potasyum ve lityum içerir. Göl suyundaki karbonat ve bikarbonat iyonları toplam klorür iyonundan fazla olup deniz suyuyla karşılaştırıldığında karbonat iyonları 100 kat fazladır. Sülfat konsantrasyonu ve fosfat iyonu denizlerle karşılaştırıldığında oldukça yüksektir (Tuğrul ve ark., 1984). Göle dökülen akarsuların kimyasal özellikleri geçtikleri arazinin yapısına bağlı olarak değişmektedir. Akarsularda sodyum en önemli katyon olup, bunun bir kısmı bikarbonat ile dengelenerek Van Gölü'nün bir soda gölüne dönüşmesinde ana rolü oynamaktadır (Degens et al., 1978).

Gölün biyolojik çeşitliliği hem tatlı hem de tuzlu sulardan önemli derecede farklılık göstermektedir. Gölün fitoplankton varlığı Diatome, Bacteriophyta, Cynophyta, Chlorophyta, Flagellata ve Phaeophyta gruplarına ait 103 tür, zooplankton varlığını ise Rotatoria, Cladocera ve Copepoda gruplarından 36 türden oluşmaktadır.

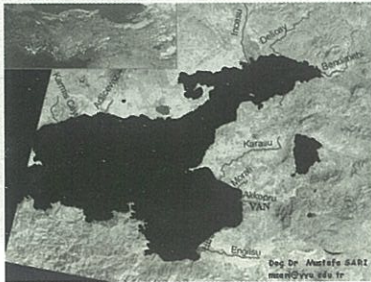
Gölde balık olarak sadece Cyprinidae familyasından bir tür olan inci kefalı (*Chalcalburnus tarichi*, PALLAS 1811) yaşamaktadır. İnci kefalı göçücü bir türdür. Gölde yaşamasına rağmen üremek için göle sularını boşaltan akarsulara göç eder ve üreme sonrasında tekrar göle döner. İnci kefalı genelde planktonlarla beslenen tipik bir planktivordur. Yaz aylarında Tricoptera, Coleoptera, Diptera larvaları, Copepoda ve karasal böceklerle bunların larvaları ile beslenir ve bu dönemde bitkisel kökenli olarak Diatome

ve diğer algleri de tüketir. Kış aylarında ise besininin çoğunluğunu Copepoda ve Diatome oluşturur (Akgül 1980, Danulat and Selçuk 1992, Çetinkaya ve ark. 1995, Sarı 1997a).

İnci kefalı iki farklı sezonda iki farklı avcılık yöntemi ile avlanmaktadır. Balık Nisan-Temmuz ayları arasında üremek amacıyla akarsulara göç etmektedir. Ancak Van Gölü'nün sodalı-tuzlu sularından tatlı su özelliğindeki akarsulara hemen giriş yapamamaktadır. Biyolojisi gereği osmotik ayarlamaların gerçekleşmesi için akarsuların göle döküldüğü "mansap" kısımlarında bir süre beklemektedir. Bu bekleme esnasında mansaplarda büyük sürüler oluşturmaktadır. Birinci avcılık şekli, üreme göçü için mansapta bekleyen balıkların manyat, ırgıp gibi kıyı sürütme ağları ile avlanması şeklinde gerçekleşmektedir. Bu dönemde ayrıca akarsular üzerine kurulan basit tuzaklarla da avcılık yapılmaktadır. Toplam avcılığın %90'ı bu avcılık metoduyla gerçekleşmektedir. Bu avcılık metodu geleneksel olup, eski çağlardan beri yöre halkı balığı hep bu dönemde avlamıştır (Sarı 1997b, Sarı 2001a).

İkinci avcılık şekli ise balığın esas yaşam habitatu olan Van Gölü'nde Eylül-Nisan ayları arasında yapılan "kış balıkçılığı" dır. Bu dönemde balıklar 8-16 m boyundaki tekneler kullanarak, göz genişlikleri 16-20 mm olan fanyalı uzatma ağlarla avcılık yapmaktadırlar. Eylül ayında 15-20 m derinliklerde başlayan avcılık havalının soğuması ile birlikte 50-60 m derinliklere kadar inmekte ancak ilk baharda havalının tekrar ısınmasına paralel olarak 20-30 m derinliklerde yapılmaktadır. Bu avcılık şekli 1970 sonrası gelişmiş olup gittikçe yaygınlaşmaktadır. Ancak halen toplam avcılığın sadece %10'u kış aylarında yapılmaktadır (Sarı 1997b, Sarı 2001a).

Yukarıda açıklandığı gibi Van Gölü suları yüksek derecede sodalı ve tuzludur. Bu sebeple göldeki biyolojik çeşitlilik oldukça sınırlıdır. Gölün bu ekstrem su kalitesinde yaşamaya alışmış, endemik tek balık türü inci kefalıdır. İnci kefalı ülkemiz içsu balıkları üretimini tek başına üçte birini oluşturmaktadır. Diğer taraftan göl çevresinde yaşayan ve çoğunluğu fakir 14 000 insan geçimini inci kefalı balıkçılığından sağlamaktadır. 1960'lı yıllarda sadece 600 ton avlanırken günümüzde bu rakam 15 bin tonlara kadar çıkmıştır. 2000 yılı fiyatları ile yapılan bir hesaplama göre inci kefalının 1.2 trilyon TL cirosu söz konusudur. Eğer tavsiye edilen bilimsel öneriler doğrultusunda balıkçılık yapılırsa yine 2000 yılı fiyatları ile bu ciro en az 6 trilyon TL'ye çıkabilecektir (Sarı, 2000a).

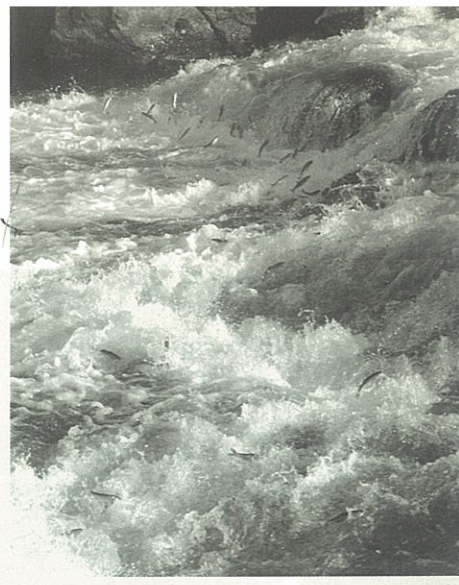

Van Gölü, göle dökülen büyük akarsular ve Türkiye haritasında gölün konumu (LANDSAT ve NOAA uydu görüntüleri)

İnci kefalı Van Gölü'nde yaşamasına rağmen, üremek için Nisan-Temmuz ayları arasında büyük sürüler oluşturarak akarsulara göç eder. Mevcut avcılığın %90'ını bu üreme göçü esnasında yapılmaktadır. Oysa yapılan bilimsel araştırmalar bu avcılık şeklinin popülasyonu tehdit ettiğini vurgulayarak, üreme dönemi balıkçılarının kış balıkçılığına yönlendirilmesi gerektiğine işaret etmektedirler. Aksi takdirde yakın bir gelecekte inci kefalı balıkçılığının çökeceği ve buna bağlı olarak geçinen 14 000 insanın geçim kaynağını kaybedeceği, diğer taraftan endemik bir türün ise neslinin tehlikeye düşeceği ısrarla vurgulanmaktadır. Bu araştırmalar doğrultusunda inci kefalı IUCN tarafından 1996 yılından beri kırmızı listeye dahil edilmiştir.

Van Gölü balıkçılığı 1970'li yıllara kadar Devlet Liman İşletmeleri Genel Müdürlüğü Tatvan Feribot İşletmesi tarafından özel bir kanunla yönetilmiştir. 1971 yılında 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu'nun yürürlüğe girmesi ile Van Gölü balıkçılığı da bu kapsama alınmıştır. Su Ürünleri Kanunu'na uygun olarak bundan sonra her yıl düzenli olarak çıkarılan Su Ürünleri Sirküleri'nde inci kefalı avcılığı ile ilgili bazı düzenlemelere gidilmiştir. 1998 yılına kadar sadece üreme dönemindeki avcılığı düzenlemeye yönelik olarak tarihli sık sık balıkçının isteği doğrultusunda değişen kapalı sezon uygulaması başlatılmıştır. 1999 yılından itibaren ağ gözü genişliklerinin 20 mm'den daha küçük olamayacağı, bir teknede 5000 m'den daha fazla ağ bulunamayacağı gibi hükümler de sirkülerde yer almıştır (TKB, 1999). Kapalı sezon uygulaması 1996 yılına kadar gölün bir kısmında 25 Mayıs-1 Temmuz, diğer bir kısmında ise 15 Mayıs-1 Temmuz olarak uygulanmaktaydı. 1996 yılından itibaren üniversitenin önerisi doğrultusunda kapalı sezon bütün gölde 10 Mayıs-1 Temmuz tarihleri arasında uygulandı. 1999-2000 yıllarında uygulanan 33/1 Numaralı Su Ürünleri Sirküleri'nde ise bu tarih aynı kalmakla birlikte yukarıda bahsedilen ağ gözü genişliği ve ağ sayısına sınırlama getiren hüküm üniversitenin önerisi ile yer aldı. 2001-2002 yıllarında uygulanacak sirkülerde ise kapalı sezon uygulamasının tarihleri üniversite ve ÇEKÜL Vakfı'nın ortak önerisi olan 15 Nisan-1 Temmuz olarak kabul edildi ve 2001 yılında bu şekilde uygulandı.

Van Gölü balıkçılığının yönetsel anlamda bir tek kurum tarafından yönetilmesine ilişkin bir yasal düzenleme olmadığı gibi bu amaçla hizmet gören bir kurumda yoktur. Ancak yasal olarak bütün denizler ve içsuların balıkçılık açısından yönetimi Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na verilmiştir. Kırsalda jandarma, köy ihtiyar heyetleri, orman bekçileri; kentsel mekanlarda polis ve belediye zabıtalari balıkçılığın yönetiminde Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na yardımcı olarak görev yapmaktadır. Su ürünlerinin üretimine yönelik yatırımlarda 8 ayrı bakanlık görevli olduğu gibi,

doğal ortamların kiralanmasında Maliye Bakanlığı yetkilidir. Tüm suların kullanımı ve işletilmesi konusunda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü yetkilendirilmiştir. Ülkemizdeki bu karışık yapıya uygun olarak Van Gölü'nün yönetimi de tam bir kamaşa sergilemektedir. Su Ürünleri Kanunu'nda tüm balıkların üreme döneminde korunması hükme bağlanmışken, Van Gölü mansapları üreme zamanında Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın önerisi ile her yıl (bazı yerler 5 yılda bir) Maliye Bakanlığı Milli Emlak Müdürlüğü tarafından kiraya verilmektedir. Yine ilgili kanunda akarsulardan tarımsal ve diğer amaçlı yararlanmalarda akarsu kaynaklarında bulunan su ürünlerine zarar vermeyecek bir uygulamaya gidilmesi hükme bağlanmasına rağmen, göle sularını boşaltan ve inci kefalının üreme habitatlarını oluşturan akarsular tarımsal sulama amacıyla tamamen dere yatağından alınmaktadır. Kapalı sezonun denetlenmesi yasa ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na verildiği halde bu denetlemeler ciddi biçimde aksamakta ve ancak STK-üniversite-jandarma-polis işbirliği ile yürütülebilmektedir.

İnci kefalının korunması çalışmaları 2001 yılında Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Küresel Çevre Fonu Küçük Destek Programı (UNDP-GEF-SGP) tarafından da desteklenmiştir. Proje Av ve Yaban Hayatını Koruma Geliştirme ve Tanıtma Vakfı önderliğinde, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Ziraat Fakültesi Su Ürünleri Bölümü, ÇEKÜL Vakfı, Kırsal Çevre ve Ormancılık Sorunları Araştırma Derneği ve Türk Deniz Araştırmaları Vakfı (TÜDAV) işbirliği ile hazırlandı. Doç. Dr. Mustafa SARI ve Asaf ERTAN'ın yürütücülüğünü üstlendiği proje kapsamında balıkçılar doğru balıkçılık teknikleri ve kış balıkçılığına geçiş için eğitilmekte; Muradiye Sulama Birliğinin işbirliği ile suyun ekolojik paylaşımı amacıyla doğru sulamak teknikleri konusunda seçilen 5 köyde sulama eğitimi yapılmaktadır. Kış balıkçılığına geçişte teknik donanıma sahip can güvenliği olan teknelerin inşası için "*Van Gölü Balıkçı Teknesi Prototip Projesi*" gerçekleştirilerek balıkçılara tanıtımı yapılmaya başlanmıştır. Diğer taraftan proje kapsamında yerel bir sivil toplum kuruluşu oluşturmak amacıyla Gönüllü İnci Grubu üyelerinin proje ortağı STK'lar tarafından eğitimi sürdürülmektedir.

Van Buluşması

"Van Kedisi"

Prof. Dr. Zahit AĞAOĞLU
100. Yıl Üniversitesi Öğretim Üyesi

Van Kedisi'nin Tarihçesi

Kedilerin evcilleştirme işleminin MÖ 3000 yıllarında başladığı, MÖ 1600 yıllarında ise tamamen evcilleştirildiği ileri sürülmektedir. Kedilerin evcilleştirilmesinde farelerle mücadele, dini inanışlar ve talih olayları önemli rol oynamıştır.

Mısır'da kutsal sayılan ve bir tanrıça olarak kabul edilerek Bastet olarak adlandırılan kedilerin öldürülmeleri idam sebebi olarak kabul edilmiştir.

Günümüzün evcil kedilerinin ataları Avrupa ve Afrika yaban kedisi olarak kabul görmektedir.

Van kedileri ile ilgili olarak Charles Texier'in yaptığı araştırmalarda bu kedinin anavatanı Altay dağlarının etekleri ve Buhtarma şehri olarak gösterilmektedir.

Van kedilerine ait ilk bilgiler Hitit mücevherleri ve mühürlerinde karşımıza çıkmaktadır. Daha sonra Romalıların bu bölgeleri ele geçirmelerinden sonra roma savaş araçlarında Van kedisinin resimlerine rastlanmaktadır.

Dünya kedi ırkları arasında özel bir yere sahip olan Van kedisi; bir gözü turkuaz mavisi, diğer gözü kehribar sarısı, uzun fildişi beyaz tüyleri ve sevecen mizaçları ile insanların büyük bir beğenisini kazanmıştır. Bu güzel fiziksel özelliklerinden dolayı çağlar boyunca Anadolu'da ve tüm

dünyada insanların dikkatini çekmektedir. Özellikle neslinin azalmasından dolayı son yıllarda büyük bir ilgi toplamaktadır. Van kedilerinin neslinin hızla azalmasının nedenleri arasında hızla artan şehirleşme, yöre halkının sosyal ve ekonomik durumu, salgın ve bulaşıcı hastalıklar başta gelmektedir. Bunların dışında mevcut kedilerin bilinçsizce ve rasgele çiftleşmeleri nedeniyle başta kalıtsal özellikleri olmak üzere bu hayvanların soyları yozlaşmakta ve Van kedisi özelliğini kaybetmektedir. Bunun sonucu olarak Van kedisinin değişik varyeteleri ortaya çıkmaktadır.

100.Yıl Üniversitesi'ne bağlı Van Kedisi Araştırma Merkezi; Van kedisinin gittikçe azalan neslini korumak ve ıslah etmek, sayılarını artırmak amacıyla; bilimsel araştırmalar yapmak, saf Van kedilerinin üretilmesini sağlamak, sağlık problemlerine çözüm bulmak, genetik özelliklerini ortaya çıkarmak, laboratuvar, barınak, kedi ev ve köyleri gibi tesisler kurmak suretiyle kaybolmaya yüz tutmuş olan bu genetik mirasa sahip çıkarak yörenin folklorik değer ve zenginliklerine katkıda bulunmak amacıyla 1992 yılında kurulmuştur.

Merkezin çalışma alanı yukarıdaki genel hükümler ve amaçlar doğrultusunda: başta Van Gölü Havzası olmak üzere Türkiye ve Dünyaya yayılmış olan Van kedilerinin problemleriyle ilgili çalışmalar yapmaktadır.

Bu amaçla Van kedisi Araştırma Merkezi bünyesinde "*Van Kedisi Ana-Yavru Sağlık Dispanseri*" kurulmuştur. Dispanserimize müracaat eden kedi sahiplerinin kedileri için soy kütüğü, kimlik kartı ve sağlık durumlarını takip etmek için "*Beyaz Kart*" verilmektedir. Dispanserimize bu kartla başvuran bütün kedilerin her türlü muayene ve sağlık kontrolleri hiçbir ücret alınmadan yapılmaktadır. Bugüne kadar toplam 365 kedi sahibine bu kartlardan verilmiştir.

Çeşitli basın ve yayın organları ile yapılan röportajlar sonucunda il dışında bulunan Van kedilerinin de envanteri çıkarılmış olup, değişik nedenlerle merkezimize mektup veya telefon ile ulaşan kedi sahiplerine de her türlü yardımda bulunmaya çalışılmaktadır. 4 yıl Ankarada ve yurtdışında Petshop fuarlarına katıldık. 30 araştırma merkezi, doktora tezleri yazdık ve bir çoğu uluslararası düzeyde dergilerde yayınlandı. Bu sayede sadece kedi değil, Van yöresi de tatılmış oldu. İngiltere İşçi Partisi vekili sembolik çekler gönderdi ve hala gönderiyor. Ancak bu destek bizim vekillerimizden gelmiyor.

Birlikte hataları itiraf ederek kalkınmayı kamu-yerel-stk ve o yöre insanı olarak birlikte yapmaya karar verdik.

Merkezimiz tarafından belirli dönemlerde aşı kampanyaları düzenlenmekte ve kediler için çok öldürücü olabilen bakteriyel ve viral hastalıklara karşı ithal aşular (Feligen CRP; Rabisin gibi) ücretsiz olarak bütün Van kedilerine yapılmaktadır.

Van Kedisi Araştırma Merkezi, Van Valiliği ve Van Belediyesi'nin düzenlediği kedi güzellik yarışmaları ile Van kedisinin tanıtımı yapılmaya çalışılmaktadır. Bu çalışma aynı zamanda kedi besleyen ailelerin hem bilinçlendirilme hem de insanların bakma ve beslenmesine teşvik etmeye yöneliktir. Ayrıca bu yarışmalar yurtiçi ve yurtdışı basında ilgiyle takip edilmekte ve Van kedilerinin tanıtımına katkıda bulunmaktadır.

Merkezimiz ile Türk Standartları Enstitüsü (TSE) arasında yapılan çalışmalar neticesinde Van Kedileri için belli standartlar ortaya konulmuştur. Bu çalışma ile Van kedilerinin göz renkleri, tüy uzunlukları ve vücut yüksekliği gibi kriterler belirli standartlara oturtulmuştur.

Yine merkezimizin Posta İşletmeleri Genel Müdürlüğü nezdindeki girişimleri sonucu 1997 yılında üzerindeki Van Kedisinin resminin bulunduğu "*anma pulu*" çıkartılmıştır.

Her yıl Ankara'da düzenlenmekte olan "*International Pet Show*" fuarına katılmak suretiyle Van kedilerinin tanıtımı gerçekleştirilmektedir.

Merkezimiz tarafından Van kedilerinin fizyolojik bir takım özellikleri ortaya çıkartılmaya çalışılmıştır. Ancak bugüne kadar kesinlikle Van kedileri üzerinde deneysel bir çalışma merkezimiz tarafından yapılmamış ve yapılmayacaktır.

100.Yıl Üniversitesi Rektörlüğü tarafından Van kedisi Araştırma Merkezi bünyesine 2000 yılı başında 65 kedi ile devredilen "*Van Kedisi Evi*"nde bugün itibari ile 38 dişi, 21 erkek ve 26 yavru olmak üzere toplam 85 adet kedi bulunmaktadır. Bu dönem içerisinde Kedi Evinde barındırılan tüm kedilerin karma ve kuduz aşuları yapılmış olup rutin olarak kedilerin sağlık taramaları yapılmaktadır.

Van ili içinde ve il dışından değişik gerekçelerle Kedi Evine bırakılmak istenen kediler aşılı olup olmamaları dikkate alınmaksızın 15 gün süreyle karantina odalarına alınarak gözetim altında tutulmakta ve sağlıklı oldukları tespit edilen kedilerin Kedi Evi bünyesinde barındırılan diğer kedilerle beraber olmalarına izin verilmektedir.

Kedi evini ziyaret etmek isteyen yerli ve yabancı turistlere her türlü kolaylık gösterilerek Van kedilerinin ve Kedi Evinin Türkiye ve dünyaya tanıtılması sağlanmaktadır. Halen Araştırma merkezi 3 profesör, 2 yardımcı doçent iki hizmetli ile Kedi Evinin tüm ihtiyaçları özveriyle karşılanmaya çalışılmaktadır. Ayrıca 100.Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesinin alet, malzeme, laboratuvar ve diğer tüm imkanlarından yararlanılmaktadır.

Van Buluşması

"Van'ın Yeraltı Su Kanalları (Kehrizler)"

Yrd. Doç. Dr. Şahabettin ÖZTÜRK
100. Yıl Üniversitesi Öğretim Üyesi

Kehrizler tarihte ilk kez, Orta Asya'da "Kares" adıyla yer altında tesis edilmiştir. Orta Çağ'da, Çin 'de başlayarak Anadolu'ya kadar uzanan tarihi İpek Yolu boyunca kervanların su ihtiyacını karşılamak üzere, belli aralıklarla çok sayıda kehrizlerin inşa edildiği bilinmektedir. Günümüzde Orta Asya'nın değişik bölgelerinde kehrizler kullanılmaktadır. Tarihi İpek Yolunun kavşağında bulunan ve Orta Asya su geleneği esintisine uygun yapıda olan kehrizler Van ilinde inşa edilmişlerdir. Van'ın doğusunda bulunan Ereğ Dağı eteği ile Van Gölü kıyısı arasındaki yaklaşık 50.00 km.lik topoğrafik kot farkı Van'da kehriz yapılarının oluşmasına yardımcı olmuştur.

Kehrizler ülkemizde yalnızca Van ve Şanlıurfa illerinde görülmektedir. Şanlıurfa'da bulunan Eski Kehriz ve Yeni Kehrizden; Eski Kehrizin debisi az olduğundan, şehir merkezine ulaşmadan tükenir. Yeni Kehriz ise şehrin kuzeybatısında bulunan Akça Köyü tepesinin eteklerinden ortaya çıkıp, şehir merkezindeki Su Meydanı'na kadar ulaştıktan sonra üç kola ayrılarak, çok sayıdaki çeşmenin su ihtiyacını sağlar².

Çöl ve çok sıcak iklim şartlarında, su kaybını önlemek amacıyla yapılan kehrizlerin, Van'da çok sayıda bulunması ilginçtir. Kehrizlerin tamamı toprak altında inşa olmaları ve büyük bölümü günümüzde mevcut olmamasından dolayı plan topolojisini belirlememize yardımcı olmamaktadır. Van şehir merkezinde sayıları 36 ile 48 arasında değişen kehrizlerden günümüzde güzergahları tespit edilenlerin sayısı 22 adettir. Şehir dışındaki Saray ilçesinde yarı akar durumda olan bir kehriz, Özalp ilçesinin merkezinde ve Aşağı Dönerdere ile Yukarı Dönerdere köylerindeki kehrizler ile Van şehir merkezinin Taşkonak (Kasrik) Köyü'ndeki kehrizlere ait kalıntılara rastlamak mümkündür³. Kehrizlerin Van da ilk kez hangi dönemde inşa edildiği kesin olarak bilinmemektedir. Buna karşın Urartu döneminde inşa edildiğine dair görüşler vardır⁴.

Osmanlı döneminde Van'ın her türlü su ihtiyacının kehrizlerden karşılandığı bilinmektedir. Kehriz tesisleri özel kanallar yardımıyla yer altı sızma suları güzergahlar boyunca toplayarak, Van'ın değişik mahallelerine ulaşır. Kehriz kanal uzunlukları, 5 ile 15 km, kanal derinlikleri 6.00 ile 20.00 m, debileri ise 15 ile 140 lt/sn arasında değişmektedir.

Kehrizler 1970'li yıllara kadar çıktığı yerde içme suyu olarak kullanılmış ve kanallar yardımıyla bahçe ve tarla sulama ihtiyacını karşılamıştır. Bunun yanı sıra ender su yapı yapılarının seçtiği sokaklarda psikolojik olarak ses ve ferahlık etkisi, sosyolojik olarak ayak üstü sohbet ve dayanışma etkisi; Şehircilik olarak güzellik ve temizlik etkisini yansıtır. Yakın zamana kadar işler durumda olan kehrizler bir çok cadde (Eski İskele Caddesi) ve sokağı söğüt ve kavak ağaçları ile birlikte donatarak, şehri süslemekteydi.

1980 yılına kadar günümüz Van şehri içinde bulunan Zeki Adıgüzel Hamamı ile Soydan Hamamı'nın suları kehrizlerden temin edilirdi. Son zamanlara kadar kehriz suyunu kullanan kahvehanelerin, diğer kahvehanelere göre ayrıcalıklı olduğu, çaylarının Van halkı tarafından tercih edildiği bilinmektedir.

Kehrizlerin periyodik, aylık ve yıllık bakım ve onarımları Osmanlı döneminde vakıf ya da kenkan adı verilen özel görevli ekipler tarafından yapıldığı bilinmektedir. Cumhuriyet Dönemi'nde ise bu görev 1965 yılına kadar Van Belediyesi tarafından işletilmiştir. Daha sonraki yıllarda ise kehrizlerin bakım ve onarım görevi D.S.İ. XVIII. Bölge Müdürlüğü'nce yapılmıştır. Bu amaçla DSİ bünyesinde kurulan "Kenkan" ekipleri tarafından ildeki tüm kehrizlerin periyodik olarak bakım, temizlik ve onarım çalışmaları⁵ devam ettirilmiştir. Kenkan ekiplerinin tamamı 1985 yılında emekliye ayrılarak, DSİ tarafından yeni kadro tahsis edilmemiştir. Günümüzde Tepebaşı Mahallesi'ndeki askeri alan içinde kalan Sofu ve Eski Yeni Kehrizleri'ne ait 99 adet kuyu ile birkaç yarı akar durumda olan kehrizin dışında diğer kehrizler işlemez durumdadır.

1960 yılına kadar günümüz Van şehrinin her türlü su ihtiyacının tamamı, 1980 yılına kadar ise Van şehrinin su ihtiyacının yarısını sağlayan kehrizler son 20 yıllık yoğun altyapı çalışmalarının (yol, su, kanalizasyon, PTT gibi...) yanı sıra, yoğun imar çalışmaları ve kentin "Koruma Amaçlı İmar Planı"nın hazırlanmamasından dolayı kehriz kanallarının büyük bir bölümü nün çöküp işlemez hale gelmesine sebep olmuştur. Bu olumsuzluktan sivil mimarlık örneklerinden tarihi Van evlerinin tamamı, çok sayıda dükkan, pazar yeri, çarşılar, görsel değeri olan cadde ve sokaklardan hiçbir örnek günümüze ulaşamamıştır. Temennimiz Belediye ve DSİ görevlilerinin günümüzdeki yarı akar konumda olan bu ender yer altı tesislerinin bakım ve onarımını yaparak, gelecek kuşaklara sağlıklı bir şekilde aktarılmasını sağlamaktır.

1 İbrahim Kanlı, "Kehrizler", Dünyada Van, S.20, Ankara, 1999, 22-26; Özel, a.g.m., 7.

2 A. Çihat Kürkçüoğlu, Şanlıurfa Su Müzesi, 1993, 12-13.

3 Bilgiler D.S.İ. XVIII. Bölge Müdürlüğü'ndeki yetkililerden alınmıştır.

4 Ögünç, a.g.e., 14.

5 Van bölgesinde kehrizlerin yanı sıra her türlü kuyu açan temizlik, bakım ve onarımları yapan tecrübeli şahıslara kenkan ismi verilir. Kenkan ekibi dört kişiden oluşur. Bunlar; kenkan, kenkan yardımcısı, çarçık ve kovacıdır. Kenkanların kullandıkları araç ve gereçler; ahşap çark, kendir halatı, karpit feneri, özel kazma-kürek, kask, çizme, eldiven, kova ve giysi tulumudur.

Kenkan; bakım, onarım ve temizliği yapacak kuyu ya da kehrizden sorumlu tecrübeli ustadır. Yapılacak işi planlar, yer altındaki toprağın yapısını iyi bilir, ön sezgiyi güçlü disiplin sahibi çalışmaya yürüten baş ustadır.

Kenkan Yardımcısı; karpit feneri, kazma, kürek, eldiven ile kovacı çalışmaya hazırlayan ve kenkan ile kehrize inip, kehrizdeki toprağı kovaya doldurur, yukarıya senelenerek gönderen kişidir.

Çarçık; Ahşaptan yapılan çarçık kovacı ile birlikte kuran, çarçık yöneten ve kovacıya direktifler vererek olabilecek kazaları önleyen kişidir.

Kovacı; Çarçık ile birlikte çarçık kuran, çalışma öncesi hazırlıkları yapan, kovacı yukan çeken kişidir.

"Van Buluşması Sonuç Bildirgesi"

"Geçmişten Geleceğe Yaşama Kültürü... Somut Olmayan Miras"

Tarihi Kentler Birliği'nin (TKB) 10-13.07.2003 tarihlerinde Van Belediyesi ile Van Valiliği'nin ev sahipliği ve Van 100. Yıl Üniversitesi uzmanları ile TKB Danışma Kurulu, ÇEKÜL, Mimarlar Odası Van Şubesi ve TKB üyesi belediyelerin bilimsel ve kurumsal katkılarıyla gerçekleştirdiği "Van Buluşması"nın son oturumu olan FORUM'da dile getirilen değerlendirmeler ile tüm oturumlardaki görüş ve önerilerin; "VAN GÖLÜ BİLDİRGESİ" olarak derlenmesi ve bu buluşmanın genel tespit ve dilekleri olarak ilgili kurum ve kişilere iletilmesi, katılımcıların ortak kararı olarak kabul edilmiştir.

"Geçmişten Geleceğe Yaşama Kültürü"nü sürdürebilmek için, UNESCO ve Avrupa Konseyi kültürel gündemlerine paralel olarak; "Somut Olmayan Miras" temasıyla gerçekleştirilen toplantının sonuçları özetle şöyledir:

ANADOLU KÜLTÜRLERİ, ULUSAL ONURUMUZDUR:

TKB ve toplantı katılımcıları, Anadolu'yu dünyanın en zengin uygarlık coğrafyası yapan ve büyük Atatürk'ün; "5000 yıldır bu topraklardayız" sözüyle birlikte; "Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli költürdür" vurgulamalarına da kaynak oluşturan tüm tarihsel dönemlere ve bu yurttaki filiz verip gelişen tüm költürlere sahip çıkarak kucaklamayı, Türkiye Cumhuriyeti'nin yurttaşları ve onurlu vatandaşları olmanın tartışılmaz koşulu kabul etmektedirler.

Van Gölü Havzası da, İ.Ö. 10.000'lere kadar uzanan yerleşim alanlarında, HURRİ, TRANS-KAFKAS, URARTU, ROMA-BİZANS, VASPUKAKAN PRENSLİKLERİ, SELÇUKLU, AKKOYUNLU-KARAKOYUNLU ve OSMANLI dönemlerine ait olmak üzere, Hıristiyanlığın, Müslümanlığın ve tarih içindeki diğer değişik inanç ve költürlerini de yansıtan, zengin ve köklü bir UYGARLIKLAR HAVZASI olarak, ulusal onurumuz ve evrensel değerimizdir.

TKB Van Buluşması katılımcıları, aynı zamanda insanlığın ortak mirası olan tüm bu değerleri oluşturan her türlü költürü ve geçmişe ait tüm yaşanmışlık belgelerini ayırım yapmadan ve aynı içtenlikle sahiplenmeyi ve korumayı, Atatürk'ün "Anadolu uygarlıklarından kök alan çağdaş Cumhuriyet" ilkesini de yaşama geçirmenin öncelikli görevleri arasında görmekte ve savunmaktadır.

KÜLTÜRÜ YARATAN, YAŞAMDIR:

Günümüzde kimlikli kentleşmenin yanı sıra, kimlikli bir ulus olabilmek ve dünya topluluğunda kimlikli değerlerle saygın bir yer alabilmek için giderek daha da önem kazanan ve TKB'nin de kuruluş amaç ve hedeflerini oluşturan "Tarihsel ve Kültürel Miras"ın temelinde, bu zenginliği yaratan ve geliştiren yaşama költürleri, insani davranışlar, akıl ve düşünce zenginliği ile toplumsal yaşamın tarihsel yasalarını oluşturan gelenekler, müzik, eğlence, beslenme, giyim, dil ve yazı, folklor, yöresel mekan költürleri ve UNESCO'nun da; "insanlığa ait sözlü ve somut olmayan miras" olarak vurguladığı toplumsal tarihin tüm anı değerleri ile inanç ve sosyal ilişkiler çeşitliliği vardır.

TKB ve Van buluşmasına katılımcıları, "Somut Olmayan Miras" olarak tanımlanan tüm bu değerlerin binlerce yıllık kazanımlar oldukları bilinci içinde, aynı kazanımların geleceğe de esin kaynağı olacak birikimlerini koruma ve çağdaş dünya ile gelecek için değerlendirme hedefinin, ülkemiz költürel zenginliğini korumayı amaçlayan yasalarımızda ve ilgili kurumların görevleri arasında artık yer alması gerektiğini önemle gündeme getirmektedirler.

VAN GÖLÜ HAVZASI, EVRENSEL DEĞERİMİZDİR:

Toplantılarda bir kez daha açıklanan ve yukarıda özetlenen uygarlıklar zincirinin derinliği uzmanlarca belgelenen tüm tarih, költür, yaşam ve doğa değerleriyle birlikte; her biri geçmişin önemli merkezlerini oluşturmuş Bitlis, Tatvan, Ahlat, Adilcevaz, Erciş, Doğu Beyazıt, Çaldıran, Muradiye, Saray, Özalp, Edremit, Gürpınar, Hoşap, Gevaş, Bahçesaray, Çatak, Başkale, ve Van yerleşimlerini kucaklayan, Van Gölü Havzası'nın geçmişten geleceğe uygarlık ve gelişme kaynaklarının korunması ve sürdürülmesi yönündeki proje ve çabalara ilgili kurumlar etkin destek vermelidir.

Bu bağlamda, dünyada yalnız Van Gölü ve gölle buluşan akarsularda yaşamını bulan İnci Kefali'nin korunması ile buna yönelik yöresel balıkçılığın ve yerel-toplumsal ekonominin güçlendirilerek gözetilmesi; 100.Yıl Üniversitesi'nde özel bir enstitüsü de kurulan Van Kedisi'nin neslinin korunması ve dünyaya bir "doğal költür miras" zenginliği olarak tanıtılıp sunulması;

Yine Van yöresine özgü bir uygarlık mirası olan; tarihsel su kanalları "Kehriz"lerin korunması ve değerlendirilmesi için çalışmaların yoğunlaşması ve bütün bu doğal özgünlüklerle birlikte daha da anlam kazanan, tarih içindeki tüm költürlerin simgesi ve tanıklıklarını yansıtan anıtsal ve sivil mimari zenginlikler ile eski yerleşme dokularının elde kalabilen tüm örneklerinin, bundan böyle daha fazla eksilmeden ve yıpranmalarına karşı da önlemler alınarak Van Gölü Havzasının kimlik ve kalkınma kaynakları olarak sahiplenilip değerlendirilmesi;

Bu amaca yönelik olarak ise Van Valiliği ile Van Belediyesi'nin ortak çabaları ve 100.Yıl Üniversitesi'nin bilimsel katkılarının, ilgili tüm yerel kurumlar, sivil kuruluşlar ve merkezi hükümetin etkin işbirliğiyle kalıcı ve ürün verici eylem planlarıyla uygulamalara dönüşmesi, katılımcıların ortak dileğidir.

"Tarihi Kentler Birliği"

Prof. Dr. Coşkun ÖZDEMİR

Uzun yıllardır büyük devrimci M. K. Atatürk'ün 1923'te başlattığı çağdaş uygarlık atılımının, bir bilim toplumu olma hedefinin politikacılar tarafından baltalandığını söylemek sanırım abartma olmaz. Yazık ki yarım asırdan beri siyasetçinin bize başlıca armağanı birbiri ardısıra gelen düş kırıklıkları olmuştur.

Bugün tepeden tırnağa kire pasa ve yolsuzluklara bulaşmış bir toplumda yaşıyoruz. Hemen tüm kurumların yozlaşmadan yakasını kurtaramadığı bir ülkede üç yıldan beri gelişen büyüyen partiler üstünde ve siyaset dışında kalmayı başaran bir birlik var. Umut veren, iç açıcı bir oluşum; Tarihi Kentler Birliği. ÇEKÜL Vakfı'nın öncülüğünde filizlenmiş olan bu birliğe Vakıf başkanı Prof. Metin SÖZEN ve ÇEKÜL'ün ve birliğin baş danışmanı Y. Mimar Oktay EKİNCİ; bu çalışkan ve birikimli iki insan öncülük ve önderlik ediyorlar. Bence Türkiye'deki en güzel en olumlu gelişmeye, ilerlemeye açık, giderek gücünü arttıran çağdaş bir örgütlenme gerçekleşiyor. Bu birliğin katılımcılarını bölgelerinde sahip oldukları tarih ve kültür varlıklarının değerine inanan, onları tüm ülkenin ve insanlığın ortak mirası olarak korumayı benimseyen il ve ilçelerin vali ve belediye başkanları oluşturuyor. Ne mutlu onlara ki siyasal kimliklerini bir yana bırakarak bu topluluğa katılıyor ve ortak ve soylu bir hedef için emeklerini çabalarını bir araya getiriyorlar. Bu uygarlık tarih ve kültür zengini ülkede kültür ve tarih varlıklarını korumak için inançla çalışan, bunun için yüreğini ortaya koyan özverili başkanları tanıyor ve dinliyorsunuz. Sanki yüzyıllardır süre gelen ihmalkarlıklara, bilgisizlik ve bilinçsizliğe karşı durmak istercesine çabalayan, ortaya çıkan engellerle yılmıyıp düşmeyen, dayanışma duygusunu yitirmeyen insanları tanıyorsunuz orada. Kentlerinin kültür varlıklarını özenle hazırlanmış audiovisuel görüntülerle sunuyorlar. Bu güzelim yurdun tarif edilmez güzelliklerini 11.000 yıl öncesine dayanan tarih değerlerini, bu eşsiz hazineyi böylesine kapsamlı bir şekilde ortaya koymakta bu kadar geç kalışımıza hayıflanmaktan kendinizi alamıyorsunuz. Ama işte yukarıda adını andığım, her türlü övgüye hak kazanan insanların öncülüğünde bu coğrafyada yer almış tüm tarihsel dönemlere ve burada gelişen tüm kültürlerle sahip çıkmayı amaçlayan bu birlik ortaya çıkıyor ve büyük bir umudun belirleyicisi oluyor.

Van ilinde 10-13 temmuz tarihlerinde yapılan son toplantıda halkın haklı olarak deniz diye andığı Van Gölü'nün özellikleri ile birlikte sorunlarını 100. Yıl Üniversitesi Su Ürünleri Bölümü'nden Doç. Dr. Mustafa SARI'dan dinliyoruz. Sadece bu suda yaşama şansı bulan inci kefalinin macerası: yumurtalarını sağlıklı bir yere, dere ağzlarına koyabilmek için gösterdiği inanılmaz çaba iyice duygulandırıyor insanı. Hem bu benzersiz varlık hem de iyi bilinen ve doğal kültür mirası olarak kabul edilen Van Kedisini yaşatmak için birer enstitüsü kurulduğunu öğreniyoruz. ÇEKÜL Vakfı Van koordinatörü Prof. Abdüsselam ULUÇAM'dan ve arkeolog Prof. Oktay BELLİ'den Van'ın tarihi zenginliklerini dinliyoruz. Urartu Uygarlığı'nı bu defa yakından tanıma fırsatını buluyoruz. Ünlü Van Kalesi'ndeki yazıtlardan haberdar oluyoruz. İlin övgü ile anılan valisi Hikmet TAN ve belediye başkanı Şehabettin ÖZARSLANER toplantıları aralıksız izliyor ve tüm davranışları ile Van Gölü havzasının bir evrensel değerimiz olduğunu çok iyi algıladıklarını gösteriyorlar. Urfa Belediye başkanı Ahmet BAHÇIVAN'ın da bu toplantıya katılmasından büyük memnurluk duydum. Yazık ki doğduğum şehir olan Urfa'da yapılmış olan toplantıya katılma fırsatı bulamamıştım. Benim gibiler Van'da olduğu gibi Şanlıurfa 'da Kehriz adı verilen yer altı su kanallarının varlığını ilk defa öğreniyor ya da anılarını tazeliyorlar. Belediye başkanları ve valiler birer birer gerçekten birbirinden ilginç ve öğretici sesli ve görüntülü sunuşlar yapıyorlar.

Türkiye'nin ilk kadın belediye başkanı İris ŞENTÜRK'ü dinliyoruz. Ondand çeşitli din ve etnik kökenden gelen insanların günlük yaşamlarını olduğu gibi eğlencelerini de örnek bir dayanışma ve beraberlik içinde sürdürdüklerini öğreniyoruz. Çizilen öyle iç açıcı bir tablo ki; bir an inanmak için fazla güzel olduğunu düşünüyorsunuz ama sonra böyle bir başkanı seçebilen bir halkın bu güzelliği de yaratabileceğine inanmak ağır basıyor. İzmir belediyesi kent kitaplığı ve onun zengin dergisi ve yayınlarıyla çıkıyor karşınıza, Bursa Osmangazi kültür mirasının korunması için 3 trilyon ayırabilen başarılı bir belediye, Ödemiş'i, Tire'yi, Edirne'yi, Erbaa'yı, Demre'yi, Avanos'u, Hititler'in bölgesi Çorum'u, Midyat'ı, Bitlis'i, Batman'ı, Yalvaç'ı, birinci lige yükselen Akçaabat'ı ilgi ile izliyoruz. Bu eşsiz coğrafyada görülecek, öğrenilecek ve yazık ki bu toplumda pek azımızın bildiği ne kadar çok şey var. Van'dan başka Bitlis ve Batman valilerin de katıldığı konuşmacılar somut olan ve olmayan kültür mirasını işliyorlar. Nihayet yürek yakan bir konuşmayı Hasankeyf'ten A. Vahap KUSEN'den dinliyoruz. Vakti ile Moğollar'ın istilasına uğrayarak tahrip edilmiş olan Hasankeyf bu defa içeriden bir saldırıya uğruyor. Bu benzetmeyi yapan yüreği yanık belediye başkanı.

UYGARLIKLARIN İZİNDE...

OKTAY EKİNCİ

Vali Hikmet Tan, Tarihi Kentler Bildirgesi'ni 'çağdaş uygarlık rehberi' ilan etti

Van Gölü'nün anayasası

"Bu bildirge, bölgemizdeki kamu, sivil ve özel tüm çalışmaların anayasası olmuştur; titizlikle uyulacağına söz veriyorum..."

11-13 Temmuz 2003 günlerinde yapılan "Tarihi Kentler Birliği (TKB) Van Buluşması", ev sahipliğindeki içtenliği unutulmayacak Vali Hikmet Tan'ın bu sözleriyle tamamlandı.

"Van Gölü Bildirgesi" olarak ilan edilen kararlara yine ev sahibi olarak imza atan Belediye Başkanı Şahabettin Özarslaner de şunları söylüyordu: "Tarihimizi ve doğamızı geleceğe de taşımak için bizlere destek ve umut veren herkese teşekkür ediyoruz..."

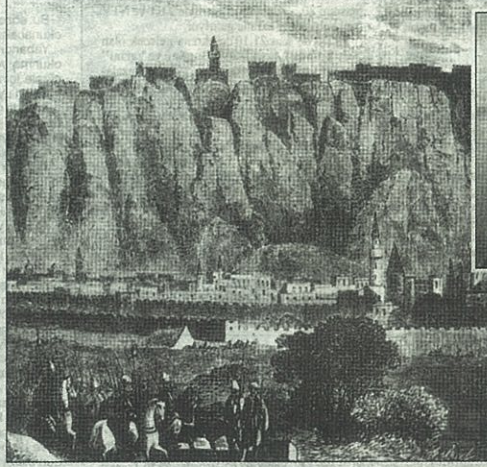
TKB Başkanvekili ve Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Bekir Kumbul'un aynı teşekkürü; "Türkiye'nin tüm yörelerinde ortak tarihimizin coşkusuyla topluyoruz" diyerek yanıtladığı buluşma için Mimarlar Odası Van Şubesi Başkanı Sönmez Karabulut ise şu değerlendirmeyi yaptı: "Geçmişimizi birlikte seyerek yarınları düşlemek, bizleri daha da yüreklendiriyor..."

Özverili bilimsellik

UNESCO ve Avrupa Konseyi gündemleri de gözetilerek; "Somut Olmayan Kültürel Miras" temasıyla gerçekleşen toplantılara Van Gölü Havzası'nın tarih ve çevre değerlerini de tanıtan bilimsel katkıyı, "Yüzüncü Yıl Üniversitesi" uzmanları yaptılar...

Prof. Dr. Metin Sözen'in her birinin alınlarından öpercesine: "Bu toprakların doğru kullanılmasına bilgi ve birikimlerini armağan eden Anadolu kahramanları" unvanıyla tanıttığı Prof. Dr. Abdüsselam Uluçam, Prof. Dr. Zahit Ağa-oğlu, Doç. Dr. Mustafa Sarı, Yard. Doç. Dr. Şahabettin Öztürk ve sanatçı Enver Özkaraman'ın sunuşları, doğunun dar olanaklarına inat sürdürülen "özverili bir bilimsellik" akademik gösterisi gibiydi...

Örnek bir yurtseverlikte

SANATIN DOĞAYA İMZASI - Kıyıda 1 km uzaklıktaki Akdamar Adası'na 18 920'lerde Kral I. Qakik'in yaptırdığı ünlü kilise. İncil, Tevrat ve günlük yaşamdan sahnelerin betimlediği taş kabartmalı duvarlarıyla Ermeni sanatının anıtsal örneği... (üstte)

ÜÇ BİN YILIN PANORAMASI- Billen en eski Urartu yazıtının da bulunduğu Van Kalesi, 10 9. yüzyıldan bu yana kent tarihinin tanığı ve bekçisi... Bu resim, Osmanlı döneminin artık hemen hiç kalmayan peyzajını yansıtıyor... (solda)

ürtilen bu araştırmalardan belli ki haberi olmayan Van milletvekili Yekta Haydaroğlu'nun (AKP); "Bölgemizin tarihine alt bir broşür bile bulamadım..." demesine ise yılların Van'ın geçmişine adanmış Prof. Dr. Oktay Belli şu yanıtı verdi: "Temel sorunuz da işte budur... 40 yıllık emeklerimizin sayısız yayınından dünya yararlanırken siyasetçilerimiz bizi izlemiyorlar bile..."

'Yaşamın' sözcükleri

Buluşmada, "farklı bölgelerin" tanıtım ve değerlendirmelerini ise TKB üyesi belediye başkanları sundular.

Ahmet Yenihan (Erbaa), Mehmet Eriş (Ödemiş), Cengiz Varnatopu (Edirne), M. Seyhan Duru (Avanos), İris Şentürk (Antalya) Şehmus Nasroğlu (Midyat), Tekin Bayram (Yalvaç), Abdülvahap

Kusen (Hasankeyf) ve Naif Alibe-yoğlu (Kars), yurdun her yöresindeki "yaşama kültürünü" kendi kentlerinden örneklerle anlattılar. Tarihçi Sabri Yetkin de İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin "Kent Klaplığı" yayınlarında somut olmayan kültürün nasıl belgelendiğini açıkladı...

Aynı gün bir parti toplantısına da katılmak üzere Van'a gelen Milli Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik de söz alarak; "ev sahibi ilin milletvekili" sıfatıyla TKB'ye teşekkür etti ve "aynı fikirleri paylaştığımı" açıkladı.

Ortak kararlar

Mahalli İdareler Genel Müdürü Kayhan Kavas, Batman Valisi Efkân Ala, Kültür Varlıkları ve Müze-ler Genel Müdür Yard. Yalçın Kurt ile milletvekilleri, bürokratlar, kaymakamların katıldıkları ve Gökhan

Ölmez yönetimindeki CMS firmasının başarılı organizasyonlarıyla gerçekleşen buluşmanın sonuçları, "Van Gölü Bildirgesi"nde özellikle şöyle vurgulanıyor:

● Anadolu, onurumuzdur: Van Gölü Havzası, 10 10.000'lere kadar uzanan yerleşim alanlarında, Hurri, Trans-Kafkas, Urartu, Roma-Bizans, Vaspurakan Prenslikleri, Selçuklu, Akkoyunlu- Karakoyunlu ve Osmanlı dönemlerini barındıran bir "Uygarlıklar Havzası" olarak ulusal onurumuz ve evrensel değerimizdir.

Katılımcılar, bu değerlere "kültürel ayırım yapmadan" sahip çıkmayı, "Atatürk'ün Anadolu uygarlıklarından kök alan çağdaş Cumhuriyet" ilkesine bağlılığın da öncelikli koşulu saymaktadırlar...

● Kültürü yaratan, yaşamdır: Kimlikli bir gelecek için korunması gereken "Tarihsel Miras"ın temelinde, bu zenginliği yaratan "yaş-

ma kültürleri" ve çeşitliliği vardır. Katılımcılar, "Somut Olmayan Miras" olarak tanımlanan tüm bu değerleri de gözeterek bir koruma hukukunun gereğini önemle gündeme getirmektedirler.

● Havzamız evrensel değeri: Her biri geçmişin önemli merkezlerini oluşturmuş Bitlis, Tatvan, Ahlat, Adilcevaz, Erciş, Doğu Beyazıt, Cılduran, Muradiye, Saray, Özalp, Edremit, Gürpınar, Hoşap, Gevaş, Bahçeşaray, Çatak, Başka- le ve Van yerleşimlerinde uygarlık kaynaklarının sürdürülmesine tüm kurumlar destek vermelidir.

Bu bağlamda, öncelikle İnci Ke-fali'nin korunup halk ekonomisine kazandırılması; Van Kedis'i'nin yasatılması; tarihsel su kanalları "Kehriz"lerin yitirilmemesi, tüm mimari zenginliklerin ve eski kent dokularının artık yıpranmaması için etkin önlemler alınması, zati-licilerin ortak çabasıdır.

"VAN GÖLÜ'NÜN ANAYASASI"

Cumhuriyet Gazetesi, 24 Temmuz 2003, s.15

"Bu bildirge, bölgemizdeki kamu, sivil ve özel tüm çalışmaların anayasası olmuştur; titizlikle uyulacağına söz veriyorum..."

11-13 Temmuz 2003 günlerinde yapılan "Tarihi Kentler Birliği (TKB) Van Buluşması", ev sahipliğindeki içtenliği unutulmayacak Vali Hikmet Tan 'ın bu sözleriyle tamamlandı.

"Van Gölü Bildirgesi" olarak ilan edilen kararlara yine ev sahibi olarak imza atan Belediye Başkanı Şahabettin Özarslaner de şunları söylüyordu: "Tarihimizi ve doğamızı geleceğe de taşımak için bizlere destek ve umut veren herkese teşekkür ediyoruz..."

TKB Başkanvekili ve Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Bekir Kumbul 'un aynı teşekkürü; "Türkiye'nin tüm yörelerinde ortak tarihimizin coşkusuyla topluyoruz" diyerek yanıtladığı buluşma için Mimarlar Odası Van Şubesi Başkanı Sönmez Karabulut ise şu değerlendirmeyi yaptı: "Geçmişimizi birlikte seyerek yarınları düşlemek, bizleri daha da yüreklendiriyor..."

Özverili bilimsellik

UNESCO ve Avrupa Konseyi gündemleri de gözetilerek; "Somut Olmayan Kültürel Miras" temasıyla gerçekleşen toplantılara Van Gölü Havzası'nın tarih ve çevre değerlerini de tanıtan bilimsel katkıyı, "Yüzüncü Yıl Üniversitesi" uzmanları yaptılar...

Prof. Dr. Metin Sözen 'in her birinin alınlarından öpercesine; "Bu toprakların doğru kullanılmasına bilgi ve birikimlerini armağan eden Anadolu kahramanları" unvanıyla tanıttığı Prof. Dr. Abdüsselam Uluçam, Prof. Dr. Zahit Ağaoglu, Doç. Dr. Mustafa Sarı, Yard. Doç. Dr. Şahabettin Öztürk ve sanatçı Enver Özkahraman 'ın sunuşları, doğunun dar olanaklarına inat sürdürülen "özverili bir bilimselliğin" akademik gösterisi gibiydi...

Örnek bir yurtseverlikle üretilen bu araştırmalardan belli ki haberi olmayan Van milletvekili Yekta Haydaroglu 'nun (AKP); "Bölgemizin tarihine ait bir broşür bile bulamadım..." demesine ise yıllarını Van'ın geçmişine adanmış Prof. Dr. Oktay Belli şu yanıtı verdi: "Temel sorunumuz da işte budur... 40 yıllık emeklerimizin sayısız yayınından dünya yararlanırken siyasetçilerimiz bizi izlemiyorlar bile..."

"Yaşamın" sözcüleri

Buluşmada, "farklı bölgelerin" tanıtım ve değerlendirmelerini ise TKB üyesi belediye başkanları sundular.

Ahmet Yenihan (Erbaa), Mehmet Eriş (Ödemiş), Cengiz Varnatopu (Edirne), M. Seyhan Duru (Avanos), İris Şentürk (Antakya) Şehmus Nasıroğlu (Midyat), Tekin Bayram (Yalvaç), Abdulvahap Kusen (Hasankeyf) ve Naif Alibeyoğlu (Kars), yurdun her yöresindeki "yaşama kültürünü" kendi kentlerinden örneklerle anlattılar. Tarihçi Sabri Yetkin de İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin "Kent Kitaplığı" yayınlarında somut olmayan kültürün nasıl belgelendiğini açıkladı...

Aynı gün bir parti toplantısına da katılmak üzere Van'a gelen Milli Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik de söz alarak; "ev sahibi ilin milletvekili" sıfatıyla TKB'ye teşekkür etti ve "aynı fikirleri paylaştığını" açıkladı.

Ortak kararlar

Mahalli İdareler Genel Müdürü Kayhan Kavas, Batman Valisi Efkân Ala, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdür Yard. Yalçın Kurt ile milletvekilleri, bürokratlar, kaymakamların katıldıkları ve Gökhan Ölmez yönetimindeki CMS firmasının başarılı organizasyonlarıyla gerçekleşen buluşmanın sonuçları, "Van Gölü Bildirgesi"nde özetle şöyle vurgulanıyor:

Anadolu, onurumuzdur

Van Gölü Havzası, İÖ 10.000'lere kadar uzanan yerleşim alanlarında, Hurri, Trans- Kafkas, Urartu, Roma- Bizans, Vaspurakan Prenslükleri, Selçuklu, Akkoyunlu- Karakoyunlu ve Osmanlı dönemlerini barındıran bir "Uygarlıklar Havzası" olarak ulusal onurumuz ve evrensel değerimizdir.

Katılımcılar, bu değerlere "kültürel ayırım yapmadan" sahip çıkmayı, "Atatürk'ün Anadolu uygarlıklarından kök alan çağdaş Cumhuriyet" ilkesine bağlılığın da öncelikli koşulu saymaktadırlar...

Kültürü yaratan, yaşamdır

Kimlikli bir gelecek için korunması gereken "Tarihsel Miras"ın temelinde, bu zenginliği yaratan "yaşama kültürleri" ve çeşitliliği vardır.

Katılımcılar, "Somut Olmayan Miras" olarak tanımlanan tüm bu değerleri de gözetecek bir koruma hukukunun gereğini önemle gündeme getirmektedirler.

Havzanın evrensel değeri

Her biri geçmişin önemli merkezlerini oluşturmuş Bitlis, Tatvan, Ahlat, Adilcevaz, Erciş, Doğu Beyazıt, Çaldıran, Muradiye, Saray, Özalp, Edremit, Gürpınar, Hoşap, Gevaş, Bahçesaray, Çatak, Başkale ve Van yerleşimlerindeki uygarlık kaynaklarının sürdürülmesine tüm kurumlar destek vermelidir.

Bu bağlamda, öncelikle İnci Kefali 'nin korunup halk ekonomisine kazandırılması; Van Kedisi 'nin yaşatılması; tarihsel su kanalları "Kehriz" lerin yitirilmemesi, tüm mimari zenginliklerin ve eski kent dokularının artık yıpranmamaları için etkin önlemler alınması, katılımcıların ortak dileğidir.

Yeni üyeler Bursa'daki mecliste kabul edildiler; Van'da 'yürüyüşe' katıldılar

Cumhuriyeti'nin yurttaşı ve onurlu vatandaşları olmanın tartışılmaz koşulu kabul edildiği ifade edilen açıklamada, "Van Gölü Havzası çeşitli tarih dönemlerine ait olmak üzere, Hıristiyanlığın, Müslümanlığın ve tarih içindeki diğer değişik inanç ve kültürlerini de yansıtan, köklü ve zengin bir uygarlık havzası olarak, ulusal onurumuz ve evrensel değerimizdir. TKB Van Buluşması katılımcıları, aynı zamanda insanlığın ortak mirası olan tüm bu değerleri oluşturan her türlü kültürü ve geçmişe ait tüm yaşamışlık belgelerini ayırım yapmadan ve aynı içtenlikle sahiplenmeyi ve korumayı, Atatürk'ün 'Anadolu uygarlıklarından kök alan çağdaş Cumhuriyet' ilkesini de yaşama geçirmenin öncelikli görevleri arasında görmekte ve savunmaktadır" denildi.

TARİHİ KENTLER BİRLİĞİ TOPLANTISI BAŞLADI

Van'da 'Tarihi Kentler Birliği' toplantısı 70 belediye başkanı ile çok sayıda davetlinin katılımıyla başladı.

Kültür Müdürlüğü Tiyatro Salonu'nda başlayan toplantıya, AK Parti Van Milletvekili Yekta Haydaroğlu, Batman, Bitlis valileri, 70 belediye başkanı, ÇEKÜL Vakfı Başkanı Metin Sözen ve çok sayıda davetli katıldı.

mücadelenin başlatılması gerektiğini vurgulayan Başkan Özarslaner, "Ülkemiz, modern ve demokrasinin gerektirdiği dönüşümleri yapabilecek ekonomik, kültürel ve entelektüel bir birikime sahip ülke olarak çağrı yakalama mücadelesine girmek zorundadır" dedi.

Toplantıda Tarihi Kentler Birliği (TKB) Başkan Vekili Dr. Bekir Kumbul ise TKB'nin 3 yıl içerisinde gerçekleştirdiklerini özetledi. Kumbul, Anadolu'yu uyuyan bir deve benzeterek, "Bu

Haydaroğlu da, Van Gölü havzasının tarihi ve kültürel yoğunluğuna karşılık, tanıtımının yapılmamasından yakındı. Haydaroğlu, Van Gölü havzası tarihi, kültürel ve turistik alanları tanıtımının 2004 yılı programına alındığını da açıkladı.

Van Valisi Hikmet Tan ise yaptığı konuşmada, Van ve çevresinin yaşadığı çeşitli sıkıntıları dile getirdi. Van'ın, İran'la 250 kilometrelik bir sınırın bulunduğunu hatırlatan Vali Tan, "İran İslam Cumhuriyeti bizimle kucaklaşmak istiyor. Spor, kültürel, ticaret ve sosyal yönden bizimle iş yapmaya çalışıyorlar. Bizimde bunu mutlaka gerçekleştirmemiz

sahipliği yapmanın gururunu yaşıyorum" dedi. Konuşmaların ardından verilen arada, sergi salonunda açılan resim sergisi, Van kilimi ve Bahçesaray ağaç oymacılığı ürünleri gezilerek incelendi. Salon ortasına kurulan kilim tezgahında genç kızlar, ziyaretçilere kilimin yapılışını anlattı.

Toplantıda, 'Van Gölü Havzası'nda Tarih, Kültür Çevre' konulu panel yapıldı. Paneli Başkanlığı'nı ÇEKÜL Vakfı Başkanı Metin Sözen yaparken, Prof. Dr. Abdurrahman Uluçam, Prof. Dr. Mustafa Prof. Dr. Zahir Ağaoğlu Doç. Dr. Şahabettin Çelebi panelist olarak katıldı.

Tarihi ken

VAN - Tarihi Kentler Birliği tarafından düzenlenen toplantı, Van Belediyesi ile Van Valiliği'nin evsahipliği yaptığı, Yüzüncü Yıl Üniversitesi uzmanları ile TKB Danışma Kurulu, ÇEKÜL Vakfı, Mimarlar Odası Van Şubesi ve TKB üyesi belediyelerin bilimsel ve kurumsal katkı sağladıkları "Van Buluşması" sonrası oturumlardaki görüş ve önerileri "Van Gölü Bildirgesi" adı altında yayımlandı. Van Valiliği Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü tarafından yayınlanan sonuç bildirgesinde, toplantının, geçmişten geleceğe yaşama kültürünü sürdürebilmek için, UNESCO ve Avrupa Konseyi kültürel gündemlerine paralel olarak; "Somut Olmayan Miras" temasıyla gerçekleştirildiği belirtildi. TKB ve toplantı katılımcılarının, Anadolu'yu dünyanın en zengin uygarlık coğrafyası yapan ve büyük Atatürk'ün "5000 yıldır bu topraklardayız" sözüyle birlikte, yurttan filiz verip gelişen tüm kültürlerle sahip çıkarak kucaklamayı, Türkiye Cumhuriyeti'nin yurttan ve onurlu vatandaşları olmanın tartışılmaz koşulu kabul edildiği ifade edilen açıklamada, "Van Gölü Havzası çeşitli tarih dönemlerine ait olmak üzere, Hıristiyanlığın, Müslümanlığın ve tarih içindeki diğer değişik inanç ve kültürlerini de yansıtan, köklü ve zengin bir uygarlık havzası olarak, ulusal onurumuz ve evrensel değerimizdir. TKB Van Buluşması katılımcıları, aynı zamanda insanlığın ortak mirası olan tüm bu değerleri oluşturan her türlü kültürü ve geçmişe ait tüm yaşamışlık belgelerini ayırıp yapmadan ve aynı içtenlikle sahiplenmeyi ve korumayı, Atatürk'ün 'Anadolu uygarlıklarından kök alan çağdaş Cumhuriyet' ilkesini de yaşama geçirmenin öncelikli görevleri arasında görmekte ve savunmaktadır" denildi.

"TARİHİ KENTLER BİRLİĞİ BİLDİRGESİ AÇIKLANDI"

Diyarbakır Söz Gazetesi, 21 Temmuz 2003, s. 8

VAN- Tarihi Kentler Birliği (TKB) tarafından geçtiğimiz hafta içinde düzenlenen, Van Belediyesi ile Van Valiliği'nin ev sahipliği yaptığı, Yüzüncü Yıl Üniversitesi uzmanları ile TKB Danışma Kurulu, ÇEKÜL Vakfı, Mimarlar Odası Van Şubesi ve TKB üyesi belediyelerin bilimsel ve kurumsal katkı sağladıkları "Van Buluşması" sonrası oturumlardaki görüş ve önerileri "Van Gölü Bildirgesi" adı altında yayımlandı. Van Valiliği Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü tarafından yayınlanan sonuç bildirgesinde, toplantının, geçmişten geleceğe yaşama kültürünü sürdürebilmek için, UNESCO ve Avrupa Konseyi kültürel gündemlerine paralel olarak; "Somut Olmayan Miras" temasıyla gerçekleştirildiği belirtildi. TKB ve toplantı katılımcılarının, Anadolu'yu dünyanın en zengin uygarlık coğrafyası yapan ve büyük Atatürk'ün "5000 yıldır bu topraklardayız" sözüyle birlikte, yurttan filiz verip gelişen tüm kültürlerle sahip çıkarak kucaklamayı, Türkiye Cumhuriyeti'nin yurttan ve onurlu vatandaşları olmanın tartışılmaz koşulu kabul edildiği ifade edilen açıklamada, "Van Gölü Havzası çeşitli tarih dönemlerine ait olmak üzere, Hıristiyanlığın, Müslümanlığın ve tarih içindeki diğer değişik inanç ve kültürlerini de yansıtan, köklü ve zengin bir uygarlık havzası olarak, ulusal onurumuz ve evrensel değerimizdir. TKB Van Buluşması katılımcıları, aynı zamanda insanlığın ortak mirası olan tüm bu değerleri oluşturan her türlü kültürü ve geçmişe ait tüm yaşamışlık belgelerini ayırıp yapmadan ve aynı içtenlikle sahiplenmeyi ve korumayı, Atatürk'ün 'Anadolu uygarlıklarından kök alan çağdaş Cumhuriyet' ilkesini de yaşama geçirmenin öncelikli görevleri arasında görmekte ve savunmaktadır" denildi.

"TARİHİ KENTLER BİRLİĞİ TOPLANTISI BAŞLADI"

Yeni Ses Gazetesi, 14 Temmuz 2003, s.4

Van'da Tarihi Kentler Birliği toplantısı 70 belediye başkanı ile çok sayıda davetlinin katılımıyla başladı. Kültür Müdürlüğü Tiyatro Salonu'nda başlayan toplantıya, AK Parti Van Milletvekili Yekta Haydaroğlu, Batman, Bitlis valileri, 70 belediye başkanı, ÇEKÜL Vakfı Başkanı Metin Sözen ve çok sayıda davetli katıldı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan Van Belediye Başkanı Şahabettin Özarslaner, çağrı yakalamanın önemine değindi. Bunun için mücadelenin başlatılması gerektiğini de vurgulayan Başkan Özarslaner, "Ülkemiz, modern ve çağdaş demokrasinin gerektirdiği dönüşümleri yapabilecek ekonomik, kültürel ve entelektüel bir birikime sahip ülke olarak çağrı yakalama mücadelesine girmek zorundadır" dedi.

Toplantıda Tarihi Kentler Birliği (TKB) Başkan Vekili Dr. Bekir Kumbul ise TKB'nin 3 yıl içerisinde gerçekleştirdiklerini özetledi. Kumbul, Anadolu'yu uyuyan bir deve benzeterek, "Bu dev bir gün uyanacak ve ayağa kalkacaktır. O uyanış yakındır. Artık birlik olarak Avrupa Tarihi Kentler Birliği'ne de üye olduk. Çalışmalarımız aralıksız devam ediyor" şeklinde konuştu.

"TARİHİ KENTLER VAN'DA BULUŞUYOR"

Sark Yıldızı Gazetesi, 8 Temmuz 2003, s. 7

Van Valiliği ile Belediye Başkanlığı'nın organize ettiği "Van Gölü Havzası'nda Kültür ve Çevre Değerleri" konulu tarihi kentler buluşmasının 10-13 Temmuz tarihleri arasında yapılacağı belirtildi.

Van Valiliği Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü'nden yapılan açıklamaya göre, Birleşmiş Milletler'in 2002 kültürel miras yılı etkinlikleri çerçevesinde 16-17 Eylül 2002'de İstanbul'da gerçekleştirilen Kültür Bakanları 3. Yuvarlak Masa Toplantısı'nın ana temasının "Somut Olmayan Miras Kültürel Çeşitliliğin Anayasası" olarak belirlendiği belirtildi.

İstanbul'da yapılan toplantı da ilan edilen "İstanbul Bildirgesi"nde ise UNESCO'nun da insanlığın "Somut olmayan mirasın baş yapıtlarının ilan edilmesi" girişiminde bulunduğu anımsatılan açıklamada, "Küreselleşme" sürecinin bu mirasın tekdüzeleşmesini ciddi tehdit ettiğinin vurgulandığı kaydedildi.

Açıklamada, "Tarihi Kentler Birliği'ne üye belediyelerin başkanlarınınca, yurdun farklı bölgelerinden somut olmayan mirasın anlatılıp, değerlendirileceği oturumlarda, konunun değişik açılardan uzmanları da bilimsel katkılarda bulunacaklar. Somut olmayan mirasın anlamı ile korunması ve yaşatması yönündeki çabalara ışık tutacak ilke ve hedefler belirlenecektir. Ayrıca, Tarihi Kentler Birliği etkinlikleri gelenekleri doğrultusunda, ev sahibi kent ve yöresinin tarihsel ve doğal mirası ele alınarak "Van Gölü Havzası'nda Kültür ve Çevre Değerleri" konusundaki tespit, gözlem ve durum değerlendirmesi yapılacaktır" denildi.

Tarihi kentler Van'da buluşuyor

Van Valiliği ile Belediye Başkanlığı'nın organize ettiği "Van Gölü Havzası'nda Kültür ve Çevre Değerleri" konulu tarihi kentler buluşmasının 10-13 Temmuz tarihleri arasında yapılacağı belirtildi.

Van Valiliği Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü'nden yapılan açıklamaya göre, Birleşmiş Milletler'in 2002 kültürel miras yılı etkinlikleri çerçevesinde 16-17 Eylül 2002'de İstanbul'da gerçekleştirilen Kültür Bakanları 3. Yuvarlak Masa Toplantısı'nın ana temasının "Somut Olmayan Kültürel Miras-Kültürel Çeşitliliğin Anayasası" olarak belirlendiği belirtildi.

İstanbul'da yapılan toplantıda ilan edilen "İstanbul Bildirgesi"nde ise UNESCO'nun da insanlığın "Somut olmayan mirasın baş yapıtlarının ilan edilmesi" girişiminde bulunduğu anımsatılan açıklamada, Küreselleşme sürecinin bu mirasın tekdüzeleşmesini ciddi tehdit ettiğinin vurgulandığı kaydedildi.

"Açıklamada, "Tarihi Kentler Birliği'ne üye belediyelerin başkanlarınınca, yurdun farklı bölgelerinden somut olmayan mirasın anlatılıp, değerlendirileceği oturumlarda, konunun değişik açılardan uzmanları da bilimsel katkılarda bulunacaklar. Somut olmayan mirasın anlamı ile korunması ve yaşatması yönündeki çabalara ışık tutacak ilke ve hedefler belirlenecektir. Ayrıca, Tarihi Kentler Birliği etkinlikleri gelenekleri doğrultusunda, ev sahibi kent ve yöresinin tarihsel ve doğal mirası ele alınarak "Van Gölü Havzası'nda Kültür ve Çevre Değerleri" konusundaki tespit, gözlem ve durum değerlendirmesi yapılacaktır" denildi.

er birliği bildirgesi açıklandı

Van Valiliği (TKB) tarafından düzenlenen, Van Beahipliği yaptığı, nları ile TKB Da ar Odası Van Şu bilimsel ve ku luşması' sonrası Van Gölü Bil n Valiliği Basın nından yayınl a, geçmişten bilmek için, rel gündem an Miras' te KB ve top tyanın en üyük Ata "sözleriyle birlikte, yurttan filiz verip gelişen tüm kültürleri sahip çıkarak kucaklamayı, Türkiye Cumhuriyeti'nin yurttaşı ve onurlu vatandaşları olmanın tartışılmaz koşulu kabul edildiği ifade edilen açıklamada, "Van Gölü havzası çeşitli tarih dönemlerine ait olmak üzere, Hıristiyanlığın, Müslümanlığın ve tarih içindeki diğer değişik inanç ve kültürlerini de yansıtan, zengin ve köklü bir uygarlıklar havzası olarak, ulusal onurumuz ve evrensel değerimizdir. TKB Van buluşması katılımcıları, aynı zamanda insanlığın ortak mirası olan tüm bu değerleri oluşturan her türlü kültürü ve geçmişe ait tüm yaşamışlık belgelerini ayırmadan ve aynı içtenlikle sahiplenmeyi ve korumayı, Atatürk'ün 'Anadolu uygarlıklarından kök alan çağdaş Cumhuriyet' ilkesini de yaşama geçirmenin öncelikli görevleri arasında görmekte ve savunmaktadır" denildi.

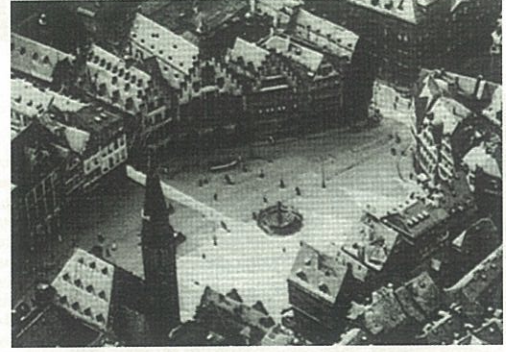
Van Milletvekili Yekta Haydaroglu da, Van Gölü Havzası'nın tarihi ve kültürel yoğunluğuna karşılık, tanıtımının yapılmamasından yakındı. Haydaroglu, Van Gölü Havzası'nın tarihi, kültürel ve turistik alanda 2004 yılı programına alındığını da açıkladı.

Van Valisi Hikmet Tan ise yaptığı konuşmada, Van ve çevresinin yaşadığı çeşitli sıkıntıları dile getirdi. Van'ın İran'la 250 km'lik bir sınırının bulunduğunu hatırlatan Vali Tan, "İran İslam Cumhuriyeti bizimle kucaklaşmak istiyor. Spor, kültürel, ticaret ve sosyal yönden bizimle iş yapmaya çalışıyorlar. Bizim de bunu mutlaka gerçekleştirmemiz lazım. Tebriz Valimizden bana Van-Tebriz arasında hava köprüsü kurulması yönünde teklif geldi. Bunu mutlaka hayata geçirmeliyiz. Tarihi Kentler Birliği'ne 2000 yılında da Bursa'da ev sahipliği yapmıştım. Şimdi de Van'da ev sahipliği yapmanın gururunu yaşıyorum" dedi.

Konuşmaların ardından verilen arada, sergi salonunda açılan resim sergisi, Van kimliği ve Bahçesaray ağaç oymacılığı ürünleri gezilerek incelendi. Salon ortasına kurulan kilim tezgahında genç kızlar, ziyaretçilere kilim yapılışını anlattı. Toplantıda, "Van Gölü Havzası'nda Tarih, Çevre ve Kültür" konulu panel yapıldı. Panele Başkanlığı ÇEKÜL Vakfı Başkanı Prof. Dr. Metin Sözen yaparken, Prof. Dr. Abdüsselam Uluçam, Doç. Dr. Mustafa Sarı, Prof. Dr. Zahit Ağaoglu ve Yrd. Doç. Dr. Şahabettin Öztürk'te panelist olarak katıldı. Panelde, İni Kefali Balığı, Van Kedisi, Van'ın Yeraltı Su Kanalları-Kehrizler, Van'ın tarihi ve kültürel yaşamı konulu bilgiler verildi.

Tarihi Kentler Birliği toplantısının 3 ayrı oturum halinde 2 gün süreceği bildirildi.

Avrupa'dan Tarihi Kentler

Frankfurt'ta Römer Meydanı

Hasan ÇAKIR - Mimar

Frankfurt deyince akla üç tepelikli Römer'in silueti gelir. O siluet eski posta kartlarında Frankfurtun tipik simgesi idi. Yeni posta kartlarında Römer silüetinin arkasında gökdelenler boy gösteriyor. Gökdelen taçları Frankfurt'un yeni simgesi sayılıyor. Sayılıyor ama o kartlardan Römer'in silueti çıkarsa geriye Frankfurt kalıyor.

Römer, üç tepelikli belediye binası, Frankfurt'un özgün simgesi ve kalbidir; dahası hatırasıdır. Frankfurt'un çağırıldığı ruhlara orada meydana çıkar. Varlığıyla bir kenti yüzyıllara serpilmiş anılarına bağlayan sayılı mimari eserden biridir Römer.

Römer (Romalılar) önceleri üçüz binalardan ortadakinin adanmış. Fuara gelen italyan tüccarlar hep o binayı mekân tuttıkları için ahali ona Römer adını takmış. Sonradan belediyenin üçüz binaları da Römer adıyla ünlenmiş.

Frankfurt 6 yüzyıldan beri Römer'den idare ediliyor. Römer'in öne altı yüzyıldan beri Frankfurt'un politika meydanıdır. Frankfurt türlü gösterisini bu meydana yapar. Kralların taç giyme şölenleri de Römerin önünde yapılmış günümüzün seçim gösterileri de orada yapılıyor.

Her bina gibi Römer'de zaman içinde değişmiş. 19 yüzyılın sonunda klasik biçimini almış Üç tepelikli cephe'si 1896-1900 yıllarında Yeni Gotik tarzda yenilenmiş. Sonradan 1930'lu yıllarda Nazi makyajı yapılmış. 22 Mart 1944'e kadar o makyajla görünmüş.

22 Mart 1944'te Frankfurt bombalandı; tarihi kent merkezi yıkıldı.

Kralların taç giyme törenleriyle ünlü Frankfurt Katedrali, ilk Alman Ulusal Meclisinin toplandığı Aziz Paulus Kilisesi, şair Goethe'nin evi gibi anıt binalar ve Römer harap oldu.

Savaş sonrası dönemde Frankfurt'un tartıştığı ana konulardan biri kentin yeniden imarı: Harap olmuş eski kent merkezinin yeniden imarı nasıl olmalı? Her bina, her sokak, her meydan, her köşede tartışılmış.

Yeniden imar tarzı en çok tartışılan bina Römer olmuş:

Kimileri Römer'in olduğu gibi restore edilmesini istiyormuş, kimileri Römer'de dünyaya açık, modern tarzda, radikal bir yenilemeyi; kimileri de başka bir yere yeni bir "belediye sarayı" yapılmasını... Sonunda bir mimari yarışmayla, Römer'in Yeni Gotik mimarisi korunarak modern tarzda imarına karar veriliyor. Römer 1975'te, Nazi makyajından temizlenmiş, 1897'deki Yeni Gotik tarzda, üç tepelikli cephesiyle yeniden meydana çıkıyor ve modern giriş holünü meydana açıyor.

Römer'siz bir Frankfurt belleğini (hafızasını) yitirmiş bir insana dönerdi.

Anılarımızda Yaşayacak

KENTLER DÜŞÜNENİNİ YITİRDİ...

Prof. Dr. Metin SÖZEN
ÇEKÜL Vakfı Başkanı

Ölümler düşündürücüdür... Özellikle ülkemizde büyük bir kesimin, günlük kaygılarla yaşamını yeterince çevresiyle paylaşmaya zaman ayırmadığı ayıramadığı bir dönemde, birilerinin ölümü düşünmesi, üzerinde durulması gereken önemli bir ölçüdür... Bireyin varlığının inceliklerle donatılması, özenle korunması için yüzlerce yıldır savaş verenlerin kaygılarının bir türlü yaygınlaşamadığı-genelleşemediği bu rüzgarlı günlerde, ölümlerin ardından düşünmenin, "gidenin dünyada, yaşamımızda nasıl bir iz bıraktığını" doğru değerlendirmenin, kuşkusuz ayrı bir yeri, ayrı bir anlamı olmalıdır. Böylesi bir ortamda, hemen hemen herkesin kendi bacağından asıldığı, mutlu-mutsuz günleri paylaşmaktan kaçındığı bir ülkede, yine de "hepimizi sarsarak düşünmeye yöneltecek" olayların kararlı bir biçimde altının çizilmesi gerekir. Belleğini yitirmiş "özensiz bir toplum" olduğumuz yargısı kökleşmeden, bu yargıyı değiştirmemiz gerekir. Hiç bir işe yaramayan bitmez tükenmez tartışmalardan, hedefleri belli olmayan eleştirilerden başını kaldıramayan, ölmeden insanları yaptıkları-bıraktıkları değerlerle onurlandırmayı, birikimlerine uygun yerlere taşımayı bilmeyen bir toplum nasıl önünü görür, gelecek kuşakların umut kapılarını nasıl aralar...

Eylül ayı bu tür düşünceleri-duyguları su yüzüne çıkaracak ölümlere tanık oldu. Gazetelerde televizyonlarda tek gün sürecek haberlerden, Türkiye hangi değerleri yitirdiğini öğrenmeye çalıştı. Bazı duyarlı kimliklerin telefonlarıyla, ölenlerin nitelikleri, alanlarında bıraktıkları değerler anımsanmaya çalışıldı. Bu telefonlar Prof. Dr. Raci Bademli'yle de ilgiliydi... Herkes birbirine, onun birikimine ülkenin uzun yıllar gereksinim duyacağını, birikimini tümüyle yazıya dönüştüremeden, "kimseyi ölümüne inandıramadan" aramızdan ayrıldığını söylüyordu...

Ölenin ardından yazı yazarken soğukkanlı olmak zordur. Ancak ölen bu dünyadan "geldiği gibi gitmemişse", söylenecek sözlerin önceliğini saptamak güç değildir. Duygulardan bir noktaya kadar arınmak olasılığı vardır. Örneğin ben "bu ülke ciddi bir ülkedir" dediğimde, nedenini niçinini açık bir dille açıklayanların başında Raci Bademli geliyordu. Önce dünyayı düşünüyordu, ülkesini bunun içine doğru oturtuyordu. Çünkü her olaya, her ölçekte bakma alışkanlığını geliştirmişti. İnsanımızın yaşamını, ülkemizin geleceğini doğru planlamanın, herkesin kaçınılmaz ortak görevi olduğuna inanıyordu...

Onun nerede doğduğu, nerede okuduğu, nerede öğrencilerini eğittiği önemli değildi. Ayakta dik durduğu her toprak parçası, onun için öğrenme-öğretme-paylaşma alanıydı. Ankaralı'ydı. ODTÜ Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nde öğretim üyesiydi. Bunu yeri gelince anlardınız.

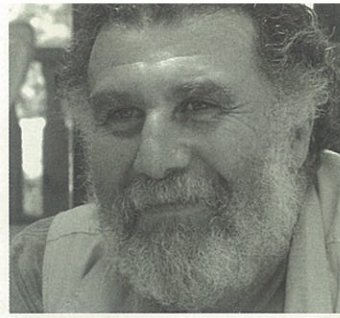
Çünkü dünyanın her yerinde düşüncesini-bilgisini aktardığında, ülkesinin-kentinin-yetiştirdiği kurumun yaşamına ne kattığını belirtmeden edemezdi. Kimlikli kentlerin altüst olduğu bir ülkede kent plancısı olarak o, hep bir "doğru yol bulmak" için çalıştı. Köşeye sıkışıp kalmadan, çözüm yolları aradı. Salt eleştiriyle rahatlamadı... Masa başı kültürüyle, çeviri cümlelerle, dünyadan örnekler vererek rahatlamadı... Kaygısını, "sürekli bir doğruyla perçinlemek" istedi. Türkiye'nin her noktasında, birlikte olduğumuz her değişik yerinde, orası için doğrular bulmaya çalıştı. Bu doğruları bir bütüne, kavranabilir "dün-bugün-yarın ilişkisine" bağlamaya çalıştı.

Beni en çok etkileyen, görünen düşünen yüzünün-varlığının, "Raci Bademli'nin kendi yüzü, kendi varlığı" olmasıydı. Bu yüzün her gün kendini geliştirmesi, doğa-insan-kültür süreci içinde her şeyi birbirinden kopmaz parça olarak ilintili kılması, sonunda ülkesi için bundan "hayırlı" bir sonuç çıkarması, bunu yaşamın doğal bir sorumluluğu olarak nitelemesi, hep farklı bir kimliğe işaretledi.

Ankara'da Dünya Barış Günü'nde toprağa vermeden önce yapılan konuşmalar, onun çok yönlü varlığına göndermeler içeriyordu. Altı yeterince çizilmeyen ise, her ölçekte koruma için verdiği bitmez tükenmez çabalarıydı. "Doğa ve kültürle varolduğuna" sonuna kadar inanarak, doğal ve kültürel mirasın korunması yolunda, tasarımdan uygulamaya, eğitimden hukuksal düzenlemelere uzanan bir genişlikte, bir gün olsun yorgunluk belirtisi, duraksama göstermeden, kendisini-yaşamını adamasını bilmesiydi. Anadolu'da ölümünü duyan herkesin üzüntüsünü artıran, onun gibi insanların sayısının yeterince olmamasıydı. Bu topraklarda yaratılmış uygarlık adına, onun yaşatılması adına her yolu denedi. Her yükü taşıdı. Her alanda yüksünmeden görev aldı.

Soğukkanlı düşünüldüğünde, Gelibolu Yarımadası, Kapadokya, Türkiye'nin her köşesi ona çok şey borçludur... Doğa ve kültürle ilgili bakanlıklar, yerel yönetimler, sivil toplum örgütleri, öğrencileri, arkadaşları, meslektaşları ona çok şey borçludur... Türkiye'de en çok da "onu tanımayanlar" ona çok şey borçludur... Çünkü bu toprakların yaşanılır kılınması için onlar adına onlar bilinçleninceye kadar ülkede bir şeylerin, bazı köklü değerlerin kalması için, tüm yaşamını adanmış bir bilim insanıydı... Ben ise, evlerden sokaklara kentlere havzalara bölgelere ülkeye uzanan yeni bir anlayışı-kimliği egemen kılmak için çıktığımız yolda, düşünen-üreten-destekleyen-güven veren yüzü-varlığı yitirdim...

Raci Bademli bu ülkede yarın anımsanacaksa, "ülkesinin doğasını-insanını-kültürünü doğru yaşatmak için" kendini adanmış böyle özel bir kimlik olarak anımsanacak, yakından tanıyanlar ise hep özleyecek...

"Yaşasın Kentler" Yarışmasına Destek

Uluslararası Mimarlar Birliği tarafından mimarlar ve mimarlık öğrencileri arasında olmak üzere, iki kategoride "Yaşasın Kentler" (Celebration of Cities) temalı bir mimari fikir projesi yarışması düzenlenmiştir.

Yarışma, her mimarın ve her mimarlık öğrencisinin yaşadığı kente dair "keşke yapılırsa, keşke gerçekleşse" dediği ve yaşadığı kentin çevresel niteliğini, kentsel mekanı, kentlilerin gündelik hayatını zenginleştirecek, toplumsal yaşama katkıda bulunacak, kenti daha yaşanılır kılacak "mimarca" bir hayali, bir düşü, bir fikri olduğu inancına dayanmaktadır. Yarışma, mimarların ve mimarlık öğrencilerinin bu hayallerini sergilemelerini, tanıtmalarını, fikirlerini olabilir kılacakları ortamları yaratmayı hedeflemekte, mimarlığı toplumla buluşturmayı ve halkın kente karşı duyarlılığını kıskırtmayı amaçlamaktadır.

UIA, gerçekleştirilebilir fikirlerin, gerçeğe dönüşebilir düşlerin ortaya çıkmasında yerel yönetimlerin öneminin bilincindedir. Bu nedenle, UIA, yerel yönetimlerin ve halkın, mimarlıkla, mimarlarla ve onların meslek kuruluşlarıyla kucaklaşmasını sağlayacak bir ortamın bu yarışma ile yaratılmasını da hedeflemektedir.

Yarışma, ulusal ve uluslararası olmak üzere, iki aşamada ve "mimarlar" ile "mimarlık öğrencileri" arasında olmak üzere, iki kategoride gerçekleştirilecektir. Ulusal yarışma sonunda Ulusal Jüri tarafından seçilecek her kategoriden 5'er eser Uluslararası Yarışmaya katılmak üzere UIA Merkezine gönderilecektir. Bu eserler ve Ulusal Jürinin belirlediği ayrıca her kategoriden 5'er eser, ulusal düzeyde ödüllendirilecektir. Kentlerimizin kimliksizlik başta olmak üzere pek çok sorun yaşamakta olduğu herkesçe dile getirilen bir gerçek olduğu halde, bu sorunlara çözüm önerilerinin ve bulunan çözümlerin oldukça sınırlı kaldığı gözlenmektedir. Bu durumun temel sebeplerinden biri de çözüm önerilerini üretmesi ve hayata geçirmesi gereken tarafların iletişimsizliği, bir araya gelmeyi başaramamasıdır.

İşte, bu yarışma ile, yalnızca uluslararası bir yarışmaya katılmış olmakla yetinmeyip, kentlerimizin sorunlarını ve çözüm önerilerini tüm tarafların katıldığı ortamlarda tartışmak, kentlerimize sahip çıkılmasını sağlamak için bir fırsat yaratılacağını umuyoruz. Tüm yarışma süreci içinde ve yarışma sona erdikten sonra bile, yerel yönetimlerin, sivil inisiyatiflerin, halkın katılımı ile kentlerimizi, kentsel çevremizi, kentleşme süreçlerimizi, kentlerimizdeki toplumsal hayatı sorgulayabileceğimiz platformlar oluşturmayı hedefliyoruz.

Mimarlar Odası, 2004'te 50. kuruluş yılı kutlayacak; 2005'te UIA'nın Dünya Mimarlık Kongresine İstanbul'da ev sahipliği yapacaktır. Bu mimarlık ortamımız için son derece önemli iki yıl boyunca, bu yarışma ile elde edeceğimiz birikimin ülkemizin birçok kentinde sergilenmesini, mimarlığın toplumla, kentliyle, yerel yönetimlerle buluşmasını ve bir kültürel etkinlik olarak mimarlığın hayatı kucaklamasını sağlayacağız.

Tüm meslektaşlarımızı ve mimarlık öğrencilerini bu çabaya katılmaya çağırıyoruz!

ULUSAL JÜRİ

DANIŞMANLAR

- 1- Erdoğan BİLENSER, Tarihi Kentler Birliği Başkanı-Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı
- 2- Sadun EMREALP, Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği Doğu Akdeniz ve Ortadoğu Bölge Teşkilatı (IULA-EMME) Genel Sekreter Yardımcısı - Yerel Gündem 21 Türkiye Programı Koordinatörü
- 3- Yücel GÜRSEL, Mimarlar Odası Genel Başkanı

JÜRİ ÜYELERİ

- 1- Erhan ACAR, Mimar
- 2- Akın ATAÜZ, Şehir Plancısı
- 3- Tamer BAŞBUĞ, Mimar
- 4- İhsan BİLGİN, Mimar
- 5- Oktay EKİNCİ, Mimar
- 6- Han TÜMERTEKİN, Mimar
- 7- Ümit Nevzat UĞUREL, Şehir Plancısı

RAPORTÖRLER

- 1- F. Nuran DURAK, Mimar
- 2- Emine KOMUT, Mimar
- 3- Faruk ŞAHİN, Mimar

ULUSLARARASI JÜRİ

- 1- Jaime LERNER, UIA Başkanı (Brezilya)
 - 2- Vassilis SGOUTAS, Bir Önceki Dönem Başkanı Past President (Yunanistan)
 - 3- Jean Claude RIGUET, Genel Sekreter (Fransa)
 - 4- Donald J. HACKL, Sayman (ABD)
 - 5- Gaetan SIEW, 1. Başkan Yardımcısı, V. Bölge (Mauritius)
 - 6- José L. Cortes DELGADO, 2. Başkan Yardımcısı, III. Bölge (Meksika)
 - 7- Peter HANNA, Başkan Yardımcısı, I. Bölge (İrlanda)
 - 8- Yuri GNEDOVSKI, Başkan Yardımcısı, II. Bölge (Rusya)
 - 9- Louise COX, Başkan Yardımcısı, IV. Bölge (Avustralya)
 - 10- Wolf TOCHTERMANN, Mimar (Almanya) UNESCO İnsan Yerleşimleri Bölümü eski Başkanı ve şu andaki UIA Uluslararası Yarışmalar Komisyonu Direktörü
- Yarışmaya kayıt için son gün : 6 Ekim 2003 -
Proje teslimi : 5 Ocak 2004

Meclis Kararları

T.C.

TARİHİ KENTLER BİRLİĞİ

MECLİS KARARI

Esas No: 2003/01 Karar No: 01

Tarihi Kentler Birliği Meclisi'nin 01.06.2003 günlü OLAĞAN toplantısına ait gündemin 1. maddesini teşkil eden, bir önceki toplantı zaptının görüşülmesi sonucunda;

Tarihi Kentler Birliği, 14.09.2002 tarihinde gerçekleştirilen meclis toplantısı zaptının kabulüne,

Tarihi Kentler Birliği Meclisi'nin 01.06.2003 günlü OLAĞAN toplantısında oybirliği ile karar verildi.

Erdoğan BİLENSER

Tarihi Kentler Birliği

Meclis Başkanı

T.C.

TARİHİ KENTLER BİRLİĞİ

MECLİS KARARI

Esas No: 2003/02 Karar No: 02

1. Birlik Meclisi Asil Katip Üyeliklerine önerilen Şaziye SEZGİNER ve Selim LÜMALI'nın oybirliğiyle kabulüne,
2. Birlik Meclisi Yedek Katip Üyeliklerine önerilen Mudanya Belediye Başkanı Hasan AKTÜRK ve Zeytinbağı Belediye Başkanı Hüseyin KARA'nın oybirliğiyle kabulüne,
3. Birlik Başkanlığı'na önerilen Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Erdoğan BİLENSER'in oybirliğiyle kabulüne,
4. Birlik Başkan Vekilliği'ne önerilen Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Bekir KUMBUL'un oybirliğiyle kabulüne,
5. Birlik Meclis 1.Başkan Vekilliği için önerilen Antakya Belediye Başkanı İris ŞENTÜRK'ün oyçokluğuyla kabulüne,
6. Birlik Meclis 2.Başkan Vekilliği için önerilen Ağırnas Belediye Başkanı Mehmet OSMANBAŞOĞLU'nun oyçokluğuyla kabulüne
7. Birlik Encümen Üyeliklerine önerilen Edirne Belediye Başkanı Cengiz VARNATOPU, Kars Belediye Başkanı Naif ALİBEYOĞLU, Şanlıurfa Belediye Başkanı Ahmet BAHCIVAN, Talas Belediye Başkanı Orhan SAY'ın oyçokluğuyla kabulüne,
8. Bütçe ve Mali İşler Komisyonuna önerilen Van Belediye Başkanı Şahabettin ÖZARSLANER, Bartın Belediye Başkanı Rıza YALÇINKAYA, Yalvaç Belediye Başkanı Tekin BAYRAM, Safranbolu Belediye Başkanı Nihat CEBECİ ve Zile Belediye Başkanı Murat AYVALIOĞLU'nun oybirliğiyle kabulüne,

Tarihi Kentler Birliği Meclisi'nin 01.06.2003 günlü OLAĞAN toplantısında karar verildi.

Erdoğan BİLENSER

Tarihi Kentler Birliği

Meclis Başkanı

T.C.

TARİHİ KENTLER BİRLİĞİ

MECLİS KARARI

Esas No : 2003/03 Karar No: 03

Tarihi Kentler Birliği Meclisi'nin 01.06.2003 günlü OLAĞAN toplantısına ait gündemin 3. maddesini teşkil eden, 14.05.2003 tarih ve 17 sayılı yazı okunarak yapılan görüşmeler sonucunda;

Başkanlık Makamınca sunulan 2002 Yılı Çalışma Raporunun meclis kararımızın eki olarak kabulüne,

Tarihi Kentler Birliği Meclisi'nin 01.06.2003 günlü OLAĞAN toplantısında oybirliği ile karar verildi.

Erdoğan BİLENSER

Tarihi Kentler Birliği

Meclis Başkanı

T.C.

TARİHİ KENTLER BİRLİĞİ

MECLİS KARARI

Esas No : 2003/04 Karar No: 04

Tarihi Kentler Birliği Meclisi'nin 01.06.2003 günlü OLAĞAN toplantısına ait gündemin 4. maddesini teşkil eden, 14.05.2003 tarih ve 18 sayılı yazı ile 09.05.2003 tarih ve 19 sayılı Encümen kararı okunarak yapılan görüşmeler sonucunda;

"Tarihi Kentler Birliği'ne üye olmak için Belediye Meclis kararlarını alarak, başvuru dosyalarını gönderen belediyelerin dosyaları ve özellikleri ile Danışma Kurulu'nun 09.05.2003 tarihli üyelik başvuruları raporunun encümenimizde okunması sonucunda , Tarihi Kentler Birliği Meclisi'nin 5.5.2001 tarihli toplantısında kabul edilen üyelik koşulları ve başvuru kuralları çerçevesinde yapılan değerlendirmede:

BODRUM (Muğla): Belediye Meclis Kararı alınmış; temsilci isimler belirlenmiş ve üyelik kriterlerini gözeten başvurusunu yapmış olan Bodrum Belediyesi'nin üyelik talebi; kentin antik Halikarnas yerleşmesi olmasının yanısıra, tarihi ve yöresel mimariyi ve geleneksel dokuyu koruma konusundaki 1970'lerde başlayan çabalarının birikimleri de dikkate alınarak ve son olarak da tüm kentin koruma amaçlı planlama çalışmasını gerçekleştirdiği bilinen, TKB üyeliğinin olumlu ve yararlı görüldüğüne;

TİRE (İzmir): Belediye Meclis kararı alınmış; temsilci isimler belirlenmiş ve üyelik kriterlerini gözeten başvurusunu yapmış olan Tire Belediyesi'nin üyelik talebi; kentin özgün tarihi ve kültürel dokusunun yaşatılması çabalarının yanısıra, aynı zamanda TKB üyeleri olan Ödemiş ve Birgi ile ortak bir kültür ve çevre havzasını oluşturmaları da dikkate alınarak; TKB üyeliğinin olumlu ve yararlı görüldüğüne;

Meclis Kararları

ALACAHÜYÜK (Çorum): Belediye Meclis kararı alınmış, temsilci üyeleri belirlenmiş ve üyelik kriterlerine uygun başvurusunu yapmış olan Alacahüyük Belediyesi'nin üyelik talebi; Anadolu uygarlıkları tarihindeki çok özel yeri önem taşıdığından yerinde görülmekle birlikte; yerel yönetimin özellikle tarihi ve eski kent dokusunu yeterince gözetmeyen imar anlayışındaki yıllardır süregelen sakıncalı tutumların da gözden geçirilmesi kararlılığı içinde olması gerektiği düşünülerek ve bu hususun TKB üyeliği için taşıdığı değer anımsatılarak; TKB üyeliğinin aynı yönde olumlu süreçlerin başlamasına da etkili olacağı nedeniyle uygun ve yararlı görüldüğüne;

AHLAT (Bitlis): Belediye Meclis Kararı alınmış; temsilci üyeleri belirlenmiş ve üyelik kriterlerine uygun başvurusunu yapmış olan Ahlat Belediyesi'nin üyelik talebi; bulunduğu bölgede çok önemli ve "anıtısal" kimlik taşıyan tarihi odak noktası olması dikkate alınarak ; ancak bu öneme yakışır bir imar ve kentsel yapılanma konusundaki hassasiyetin de devreye girmesi gerektiği anımsatılarak; bu sürecin TKB üyeliğiyle daha da etkin olabileceği görüşünden hareketle; TKB üyeliğinin olumlu ve yararlı görüldüğüne;

AKÇAABAT (Trabzon): Belediye Meclis Kararı alınmış; temsilci üyeleri belirlenmiş; üyelik kriterlerine uygun başvurusunu yapmış olan Akçaabat Belediyesi'nin üyelik talebi; Karadeniz bölgemizdeki özgün sivil mimari örneklerinin aynı geleneksel mimariyi sürdüren bir kentsel doku içinde yaşatılacak şekilde ve mahalle ölçeğinde korunduğu ender yerleşmelerden biri olması ve "Orta Mahalle" adlı bu alanın aynı zamanda SİT statüsünde yaşamını sürdürmesi çabası dikkate alınarak; TKB üyeliğinin olumlu ve yararlı görüldüğüne;

BEYMELEK (Kale-Antalya): Belediye Meclis Kararı alınmış; temsilci üyeleri belirlenmiş ve üyelik kriterlerine uygun başvurusunu yapmış olan Beymelek Belediyesi'nin üyelik talebi; üniversite ile (YTÜ) işbirliği içindeki tarihi-mimari doku tesbit ve yaşatma çabaları da dikkate alınarak ve ayrıca sahip olduğu geleneksel kimlik değerlerinin yaşatılması hedeflerine katkı açısından; TKB üyeliğinin olumlu ve yararlı görüldüğüne;

SİNOP (Merkez) : Belediye Meclis Kararı alınmış ve üyelik kriterlerine uygun başvurusunu yapan Sinop Belediyesi'nin üyelik talebi; bu konudaki diğer eksikliklerini de tamamlaması koşuluyla ve Sinop kentinin tarihsel derinliği ile Karadeniz kıyı kuşağı yerleşmeleri arasındaki özel ve anıtısal konumu dikkate alınarak; TKB üyeliğinin olumlu ve yararlı görüldüğüne;

ESKİGEDİZ (Kütahya): Belediye Meclis kararını almış; temsilci üyelerini belirlemiş ve üyelik kriterlerine uygun başvurusunu yapmış olan Eskigediz Belediyesi'nin üyelik talebi; başvuru eki listede gösterilen tescilli kültür varlığı yapılarının kent bütünü ve dokusu içinde korunmalarının sürdürülmesi ile birlikte diğer tarihsel ve kültürel kimlik değerlerinin yaşatılması yönündeki çabalara da katkıda bulunulacağı dikkate alınarak; TKB üyeliğinin olumlu ve yararlı görüldüğüne;

ÇORUM (Merkez): Belediye Meclis kararı alınmış; temsilcileri belirlenmiş ve üyelik kriterlerine uygun başvurusunu yapmış olan Çorum Belediyesi'nin üyelik talebi; kentin hem kendi tarihsel

köklerinin hem de bulunduğu yöredeki tarihsel yerleşme izlerinin, Anadolu uygarlıkları içindeki merkez ve belirleyici odaklardan biri olması ve bu kentin, sahip olduğu böylesi bir değer ve kimliğiyle korunmasının ulusal ve evrensel değeri de dikkate alınarak; söz konusu hedeflere yapacağı olumlu katkıları nedeniyle de TKB üyeliğinin olumlu ve yararlı görüldüğüne...

AKSARAY (Mérkez): Belediye Meclis kararını almış; temsilcilerini belirlemiş ve üyelik kriterlerine uygun başvurusunu yapmış olan Aksaray Belediyesi'nin üyelik talebi; yakın yıllara kadar Konya'nın ilçesi konumundayken de taşıdığı kendine has tarihsel kimlik değerleri ve özellikle il olduktan sonraki yeni idari merkez yapılanmalarından kaynaklanan imar ve yapılaşma yoğunlaşmasında bu değerlerin korunmasının daha da önem kazandığı dikkate alınarak; TKB üyeliğinin olumlu ve yararlı görüldüğüne;

ŞAHİNBEY (Gaziantep): Belediye meclis kararını henüz almayan; dolayısıyla temsilci üyelerini de henüz belirlemeyen; ancak üyelik kriterlerini gözetilen bir başvuruda bulunarak bu eksikliklerini gidereceğini de belirten Şahinbey Belediyesi'nin; Gaziantep kent bütünü içindeki tarihi merkezin ve yoğun eski dokunun bulunduğu ilçenin belediyesi olması ve tarihi Kale ile çevresindeki anıtısal-sivil yapıların korunmasına yönelik yerel sorumlulukların odağında bulunması dikkate alınarak; ayrıca yerel basındaki "TKB üyeliğini isteyen ve destekleyen" yayınların yarattığı koruma yanlısı kamuoyu desteği ve Mimarlar Odası ile diğer sivil kuruluşlarla, bu konudaki işbirliği süreci değerlendirilerek; belediye meclis kararını da alması durumunda TKB üyeliğinin olumlu ve yararlı görüldüğüne;

ERBAA (Tokat): Belediye Meclis kararını almış; temsilcilerini belirlemiş ve üyelik kriterlerine uygun başvurusunu yapmış olan Erbaa Belediyesi'nin üyelik talebi; Tokat ili ve aynı havzadaki tarihi ve kültürel odaklardan biri olması ve çevresiyle birlikte oluşturduğu uygarlık ve çevre değerlerinin yaşatılması çabalarındaki gelişmeler de dikkate alınarak; TKB üyeliğinin olumlu ve yararlı görüldüğüne;

UŞAK (Merkez): Belediye Meclis Kararını almış; temsilcilerini belirlemiş ve üyelik kriterlerine uygun başvurusunu yapmış olan Uşak Belediyesi'nin üyelik talebi; kentin Ege bölgesindeki antik çağdan günümüze gelen hemen tüm dönemlere ait yerleşme alanlarının merkezinde olması; doğrudan kendi taşıdığı tarihsel kimlik değerleri ve Cumhuriyet dönemine olan kültürel katkıları dikkate alınarak; TKB üyeliğinin olumlu ve yararlı görüldüğüne;

OSMANGAZI (Bursa): Belediye Meclis kararı ve temsilcilerinin belirlenmesi henüz tamamlanmamış olan; ancak üyelik kriterlerine uygun başvurusunu yaparak bu eksiklikleri gidereceğini belirten Osmangazi Belediyesi'nin üyelik talebi; Bursa kent bütünü içindeki tarihi dokunun ve kültürel-mimari mirasın önemli bir bölümünü barındıran bölgelerdeki yerel sorumlulukları dikkate alınarak ve bu değerlerin korunmasına yönelik başlatılan çalışmalar da birlikte değerlendirilerek; söz konusu eksikliklerin tamamlanması koşuluyla TKB üyeliğini olumlu ve yararlı görüldüğüne;

KADIKÖY (İstanbul): Belediye Meclis kararı bulunan; temsilci isimleri belirlenen ve üyelik kriterleri açısından yeterli dosya

bilgileriyle başvuran Kadıköy Belediyesi'nin üyelik talebi için Danışma Kurulu üyelerince yapılan değerlendirmelerde; İstanbul'un Tarihi Yarımada bölgesinden bile daha eski bir yerleşme alanı olarak (Kalkedon) önem taşıyan; ayrıca özellikle son dönem Osmanlı ve erken Cumhuriyet dönemi mimari ve kentsel mirası açısından özgün bir kimlik taşıyan bu ilçedeki, söz konusu tarihi ve kültürel-kentsel değerler ile doğal ve çevresel özelliklerin korunması ve yaşatılması konusunda, İstanbul ve kendisi için hakettiği çabaları yıllardır yeterince göremiyor olması dikkate alınarak; bu tarihi ilçenin Danışma Kurulumuzda da eleştiri konusu yapılan ve korumayı olumsuz etkileyen imar ve kentsel yapılanma süreçlerinden bir an önce uzaklaşabilmesine katkıda bulunulabilmesine olanak sağlanabilmesi açısından Tarihi Kentler Birliği üyeliğinin olumlu sonuçlar verebileceği görüşümüzün de belirtilerek üyelik talebinin Birlik Meclisi'ne sunulmasına;

b) Bu kararın Birlik Meclis Toplantısı'ndan önce yukarıda adları geçen 15 belediyeye dağıtımının yapılmasına ve söz konusu başvurularla ilgili Birlik Meclisi'nde görüşme yapılırken ilgili Belediye Başkanları'nın 01.06.2002 tarihindeki Bursa'da yapılacak Birlik Meclis Toplantısı'nda hazır bulunmalarının ve gerektiğinde kendilerini ve kentlerini tanıtıcı konuşma ya da sunum yapabileceklerinin bildirilmesine, ayrıca Birlik Meclis Toplantısı'na katılmadıkları takdirde üyelik kararlarının olumlu ya da olumsuz olarak giyaplarında alınacağını değerlendirmeleri gerektiğinin de anımsatılmasına, bu encümen kararının Meclis toplantısında okunmasına, konunun müzakere edilmek üzere Birlik Meclisi'ne arzına ;

Denilmekte olup, Encümen Kararında belirtilen şartları yerine getirmiş oldukları görülen adı geçen 15 belediyenin Tarihi Kentler Birliği'ne üyeliklerinin kabulüne;

Tarihi Kentler Birliği Meclisi'nin 01.06.2003 günlü OLAĞAN toplantısında oybirliği ile karar verildi.

Erdoğan BİLENSER
Tarihi Kentler Birliği
Meclis Başkanı

T.C.
TARİHİ KENTLER BİRLİĞİ
MECLİS KARARI

Esas No : 2003/05 Karar No: 05
Tarihi Kentler Birliği Meclisi'nin 01.06.2003 günlü OLAĞAN toplantısına ait gündemin 5. maddesini teşkil eden, 14.05.2002 tarih ve 19 sayılı yazı okunarak yapılan görüşmeler sonucunda;

Tarihi Kentler Birliği Danışma Kurulunca hazırlanan, 09.05.2003 tarih ve 16 sayılı Encümen Kararı ile kabul edilen ve meclisimizce sunulan Tarihi Kentler Birliği "*Koruma Planlama Restorasyon Bilimsel Danışmanlık Hizmetleri Yönetmeliği*"nin (Koruma Danışma Merkezi-KORDAM) meclis kararımızın eki olarak kabulüne,

Tarihi Kentler Birliği Meclisi'nin 01.06.2003 günlü OLAĞAN toplantısında oybirliği ile karar verildi.

Erdoğan BİLENSER
Tarihi Kentler Birliği
Meclis Başkanı

T.C.
TARİHİ KENTLER BİRLİĞİ
MECLİS KARARI

Esas No : 2003/06 Karar No: 06

Tarihi Kentler Birliği Meclisi'nin 01.06.2003 günlü OLAĞAN toplantısına ait gündemin 6. maddesini teşkil eden, 14.05.2003 tarih ve 20 sayılı yazı okunarak yapılan görüşmeler sonucunda; 2002 Mali Yılı Gider Kesin Hesabı oya sunulmuş ve,

200	Yolluklardan	1.102.010.000._TL.
300	Hizmet Alımlarından	163.393.814.335._TL.
400	Tüketim Ml. Ve Malzeme Alımlarından	1.330.474.200._TL.
800	Diğer Ödemelerden	50.000.000._TL.

Olmak üzere 2002 Mali Yılı Giderlerinde toplam 165.876.298.535._TL. harcama yapıldığı tespit edilmiştir.

2002 Mali Yılı Gelir Hesabı oya sunulmuş ve,

2660	Diğer Ücretlerden	126.957.336.300._TL.
2670	Birlik Üye Aidatlarından	64.918.221.000._TL.
2815	Geri Alınacak Paralardan	673.800.000._TL.

Olmak üzere toplam 2002 Mali Yılı Gelir Kesin Hesabı 192.549.357.300._TL. gelir tahsil edildiği tespit edilmiştir.

Tarihi Kentler Birliği'nin 2002 Mali Yılı Kesin Hesabı ve komisyon raporu Meclisimizce incelenmiş olup, Belediye Bütçe ve Muhasebe Usulü Yönetmeliğinin 46. ve 47. maddeleri ile Tüzüğü'nün 75. maddesi, Birlik Tüzüğü'nün 9. maddeleri gereğince sorumlu saymanın ibrasına, Birlik Tüzüğü'nün 11. maddesi gereğince İçişleri Bakanlığı'nın tasdikine sunulmak üzere,

Tarihi Kentler Birliği Meclisi'nin 01.06.2003 günlü OLAĞAN toplantısında oybirliği ile karar verildi.

Erdoğan BİLENSER
Tarihi Kentler Birliği
Meclis Başkanı

Tüzük

Birliğin Adı:

Madde 1: Birliğin Adı "Tarihi Kentler Birliği"dir.

Birliğin Merkezi:

Madde 2: Birliğin Merkezi Bursa'dır.

Birliğin Çalışma Alanları ve Süresi:

Madde 3: Birliğin Faaliyetleri, Birliğe üye belediyelerin yetki alanları ile sınırlı olup, çalışma süresi sınırsızdır.

Çalışma Alanları: Kar amacı gütmeyen Birlik amacını yaşama geçirmek üzere:

- Tarihi kent dokularının ve kentsel - kültürel mirası koruma ve imar konularında birliğe üye belediyeler arasında işbirliği ve deneyim alışverişi sağlar;
- Üye belediyelere belediyeçilik, koruma, kültür, çevre, imar ve tarihi kent konularıyla ilgili bilgi, belge, mevzuat kaynakları sağlar ve aynı konularda eğitime dönük etkinlikler düzenleyerek danışmanlık yapar
- Birliğe bağlı tarihi kent belediyelerinin Avrupa Tarihi Kentler Birliği'ne üye belediyelerle ve İçişleri Bakanlığı'nca belirlenecek konular dahilinde diyalog ve işbirliği kurulmasını sağlar, bu ilişkileri kurar ve kolaylaştırır.
- Birliğe bağlı belediyeler adına ve amaca uygun çalışmalarını düzenler, koordine eder, ortak alımlarda bulunur, yatırımları organize eder, denetler
- Tarihi ve doğal çevreyi, kültürel mirası koruma ve yaşatma yönünde üye belediyelerin girişimlerine destek verir, kaynak bulur, bu gibi girişimleri organize eder, yapar ve yaptırır.
- Amaç ve çalışma alanlarına bağlı uluslar arası ilişkiler kurar ortak çalışmalar yapar, ulusal ve uluslararası katılımcı bilimsel ve kültürel etkinlikler düzenler, tarihi kent ve çevre teknik inceleme gezileri düzenler ve süreli yada süresiz yayın faaliyetlerinde bulunarak üye belediyeleri ve kamuoyunu bilgilendirici programlar düzenler.
- Yasal olanaklar dahilinde ve üye belediyelerdeki kent halkının da tarihi kent dokusunu, doğal - kültürel çevreyi koruma bilincini yükseltmeye yönelik film, multivizyon ve benzeri görsel ,belgesel malzeme hazırlar, hazırlattırır radyo, televizyon yayınları için program düzenleyebilir.
- Birliğe üye kentlerin koruma amaçlı imar planlarını, anıt eserleri çevresinde kentsel tasarım projelerini Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurullarınca tescil edilmiş yapıların rölöve ve projelerini yapar, yaptırır ve bunların uygulamalarında teknik denetim katkısı sağlar.
- Tarihi Kentler Birliği arasında bir bilgi ağı kurar ve geliştirir.
- Kültürel mirası korumanın ekonomik gelişmeyi destekleyeceği inancıyla Tarihi Kentlerin yaşama yeteneğini ve sürdürülebilirliğini destekler.
- Tarihi Kentlerin kültürel miraslarının korunması ve artırılması için uygun kanunların çıkmasını destekler.
- Tarihi Kentler arasında Avrupa kardeşliklerinin kurulmasını teşvik eder ve destekler.
- Amaçları doğrultusunda faaliyet gösterecek şirketler kurar ve işletir.

n) Bu etkinliklerden ortaya çıkabilecek karlar yalnızca Birliğin etkinlikleri için kullanılabilir.

Birliğin Kurucuları:

Madde 4: Eklî listede isimleri bulunan Belediyeler, Birliğin kurucularıdır.

Birliğin Amacı :

Madde 5: Avrupa Birliği Aday Üyesi olan Türkiye'nin de kurucusu olduğu Avrupa Konseyinin "Avrupa: Bir Ortak Miras" kampanyasının 25. yılı kapsamında oluşturduğu Avrupa Tarihi Kentler Birliğinde Türkiye'nin de temsilini güçlü ve etkin bir şekilde sağlamak üzere Tarihi Kentleri bir araya getirmek ve bu kentler arasında kentsel, kültürel ve doğal mirasın bir "Ortak Miras" kavramıyla korunması ve yaşatılması için tarihi kentler birliği kurulmuştur.

Birliğin Organları:

Madde 6: Birliğin Organları şunlardır;

- Birlik Meclisi
- Birlik Encümeni
- Birlik Başkanı

BİRLİK MECLİSİ' NİN KURULUŞU GÖREV VE YETKİLERİ

Birlik Meclisinin Kuruluşu:

Madde 7: Birlik Meclisi; üye belediyelerin Belediye Başkanı veya Meclislerinin belirleyeceği birer üyeden teşekkül eder, asıl üye sayısı kadar ayrıca yedek üye seçilir.

Birlik Meclisinin seçilmiş üyelerinin görev süresi 5 yıldır.

Seçilmiş üyelerin herhangi bir nedenle ayrılması veya asıl üyelerin zorunlu sebeplerle Birlik Meclisine katılmamaları halinde, bu durum, Birlik Meclisi Başkanınca belgelendirildikten sonra seçilmiş bir yedek üye Birlik Meclisine katılır.

Belediye Meclisi Üyeliğini kaybedenler, Birlik Meclisi üyeliğini de kaybetmiş sayılırlar.

Birlik Meclisinin Tabii ve Gözlemci Üyeleri:

Madde 8: TMMOB Mimarlar Odası, ÇEKÜL Vakfı, UNESCO Milli Komitesi Birlik Meclisinin tabii üyeleridir. Bu kuruluşlar birer temsilci ile mecliste temsil edilir. Türkiye Mimarlar ve Mühendisler Odası Birliği'ne bağlı ilgili diğer meslek odaları temsilcileri ile Arkeoloji ve Arkeologlar Derneği temsilcisi, Üniversitelerin mimarlık ve şehircilik bölümleri temsilcileri, Yerel Gündem 21'lerin temsilcileri, EUROPA NOSTRA, WTA, ICOMOS (Uluslararası Anıtlar ve SİT'ler Konseyi) Türkiye Komiteleri gözlemci üye olarak katılabilirler. Bu kuruluşlar birer temsilci ile mecliste gözlemci bulundurabilirler.

Tabii Üyeler, seçilmiş üyeler gibi, Birlik Meclisinin karar ve oylamalarına katılırlar. Gözlemci Üyeler ise Birlik Meclisinde

Birliğin gündemine ilişkin görüşlerini açıklarlar ancak Meclisin karar ve oylamalarına katılamazlar.

Birlik Meclisinin Görev ve Yetkileri:

Madde 9: Birlik Meclisinin görev ve yetkileri şunlardır;

- 1-Birlik Başkanı, Başkan Vekili ve Encümen üyelerini seçmek
- 2-Çalışma Plan ve Programlarını karar bağlamak
- 3-Birliğin bütçe ve kesin hesabını görüşüp karara bağlamak, bütçenin program ve alt programları arasında aktarma yapmak, ek ve olağanüstü ödenek vermek
- 4-Birlik Başkanı tarafından hazırlanıp sunulan bir önceki yıla ait çalışma raporunu incelemek ve kabul etmek. Çalışma raporu, Meclis üye tam sayısının 2/3 çoğunluğu ile kabul edilir. Yeterli görülmez ise, Birlik Başkanı hakkında 1580 sayılı Belediye Kanununun 76. Maddesine göre işlem yapılır.
- 5-Birlik personeline ait kadroların ihdası, değiştirilmesi ve kaldırılması hakkında İçişleri Bakanlığına teklifte bulunmak.
- 6-Birliğe üye Mahalli İdarelerin bir sonraki yıl bütçelerine koyacakları katılma payı oranının gerektiğinde artırılmasına karar vermek
- 7-Birlik adına alınan ve süresi bir yılı aşan ikraz ve istikrazları karara bağlamak
- 8-Taşınmaz malların alım, satım ve trampasına karar vermek
- 9-Şarta bağlı yardımların amacına uygun bir şekilde kullanılmasını izlemek ve bu hususta gereken kararları almak.
- 10-Birlik Başkanı'nın Birlik hizmet ve faaliyetleriyle ilgili konulardaki önerilerini görüşüp karara bağlamak .
- 11- On yıldan fazla süreli ve yıllık 10 Milyon (On milyon) TL'den fazla bedelli kiralama, kiraya verme veya intifa sözleşmelerine izin vermek
- 12-Kuruluş amacında belirtilen görevlerle ilgili olarak yabancı, uluslararası arası kamu kurum ve kuruluşları ile yapılacak işbirliği konusunda karar almak.
- 13- Birlikçe çıkarılacak yönetmelikleri incelemek ve kabul etmek
- 14- Ana Tüzükte değişiklik yapılmasına karar vermek
- 15- Birliğin feshine karar vermek.
- 16-Birbirini takip eden üç toplantıya mazeret olmaksızın katılmayan Meclis üyelerinin istifaya etmiş sayılmalarına karar vermek.
- 17- Başkan tarafından Mecliste görüşülmesi istenen diğer konular hakkında karar vermek .
- 18- Birlik amacına uygun olarak taşınmaz malların şartlı bağışını kabul etmek ve amaca uygun kullanımını sağlamak.
- 19- Maliye Bakanlığı, TSK, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Kültür Bakanlığı, Turizm Bakanlığı, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının mülkiyetinde bulunan taşınmazları kullanma amacına uygun olarak satın almak, bağış kabul etmek, kiralamak, kullanma hakkı tesis etmek yap-işlet -devret modelini uygulamak ve böylece kültür varlıklarının korunarak yaşatılmasına katkıda bulunmak.
- 20- Çevre düzenlemesi yapılmış alanları, restore edilmiş yapıları kullanma amacına uygun olarak tahsis etmek , kiralamak, işletmek.
- 21-Birlik amaçlarına ulaşmak üzere ulusal ve uluslararası kredi kullanmak , elindeki taşınmazları teminat olarak göstermek.

Birlik Meclisi Toplantıları ve Karar Nisabı

Madde 10- Birlik Meclisi her yıl Mayıs ve Eylül aylarında olağan olarak Birlik Merkezinde toplanır. Meclis, Başkanı ve Meclis Üyelerinin üçte birinin, yazılı isteği üzerine olağanüstü olarak toplantıya çağrılabilir. Gerekli nisap sağlanmazsa Başkan tarafından toplantı üç gün sonraya ertelenir. İkinci toplantı üye sayısına bakılmaksızın görüşmelere açılır ve karar verilir. Ancak olağanüstü toplantıda gündemdeki konular dışında başka iş görüşülmez.

Birlik Meclisi üye tam sayısının yarısından bir fazlasıyla toplanır, kararlar toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alınır.

Birlik Meclisinin Kararlarının Kesinleşmesi

Madde 11 - 9 uncu maddenin 2,3,5,7, ve 12. bentlerinde sayılan Birlik Meclisi kararları, Birliğin yetki alanı birden çok ili içine alıyorsa İçişleri Bakanlığı onayı ile kesinleşir. Ayrıca Birlik Meclisinin alacağı tüm kararlar 15 gün içinde bilgi için yetki alanına göre İçişleri Bakanlığına ve üye belediyelere gönderilir.

BİRLİK ENCÜMENİNİN KURULUŞ GÖREV VE YETKİLERİ

Birlik Encümeninin Kuruluşu:

Madde 12 - Birlik Encümeni; Birlik Başkanı, Birlik Genel Sekreteri ve Birlik Saymanı ile Birlik Meclisinin kendi üyeleri arasından 1 yıl süre için seçeceği 4 üye olmak üzere 7 üyeden oluşur.

Birlik Başkanı, Encümenin tabii başkanıdır. Başkanın bulunmadığı hallerde bu görev, Başkan Vekili tarafından yürütülür. Birlik Genel Sekreteri ve Birlik Saymanı Encümenin tabii üyeleridir.

Birlik Encümenin Görev ve Yetkileri:

Madde 13- Birlik Encümeninin Görev ve Yetkileri şunlardır:

- 1- Birlik Başkanı tarafından hazırlanan bütçenin ilk incelemesini yapmak.
- 2- Bütçe kesin hesabı hakkında görüş bildirmek.
- 3- Meclisçe yetki verilmesi halinde bütçenin proje dahilindeki harcama kalemleri arasında aktarma yapmak ,takip etmek ,sonuçlandırmak.
- 4- Birliğin yıllık çalışma ve yatırım programını hazırlamak ve meclisin görüşüne sunmak,
- 5- Aylık cetvelleri incelemek ve karara bağlamak,
- 6- Artırma ve eksiltme şartnameleri ile ihaleleri ve pazarlık kararlarını incelemek ve tasdik etmek.
- 7- Kiralama ve kiraya verme ile ilgili işlemleri yapmak, Birlik Meclisinin yetkisi dışında kalan kiralama ve kiraya verme işlemlerini karara bağlamak.
- 8- Muhasebe hesaplarını denetlemek ve Birlik parasının bütçeye uygun olarak harcanıp harcanmadığını kontrol etmek.
- 9- Bu Tüzükte sayılan görevlerle, çeşitli kanunlarla Birlik meclisine görev olarak verilen konuları, Meclisin toplantı halinde bulunmadığı zamanlarda Meclisin ilk toplantısında onayına sunmak şartıyla görüşüp karara bağlamak.

Birlik Encümeni Toplantı ve Karar Nisabı:

Madde 14- Birlik Encümeni, en az 15 günde bir kere üye tam

sayısının yarısından bir fazlasının iştirakiyle toplanır ve toplantıda bulunanların yarısından bir fazlasının oylarıyla karar verir. Oyların eşitliği halinde, Başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır.

BİRLİK BAŞKANININ GÖREV VE YETKİLERİ

Birlik Başkanı

Madde 15- Birlik Başkanı Birliğe üye Belediyelerin Başkanları arasında, Meclisçe kapalı oy usulü ile, iki yıl için seçilir Birlik Başkanı en çok iki dönem için seçilir ve ataması İçişleri Bakanı'nca yapılır.

Birlik Başkanının Görev ve Yetkileri Şunlardır:

- 1- İdare ve Yargı mercilerinde Birliği temsil etmek veya temsil ettirmek,
- 2- Bütçe Tasarısının, çalışma plan ve programını, kesin hesap cetvellerini, yıl sonu faaliyet raporunu hazırlayıp ilgili makamlara sunmak ve bütçeyi uygulamak,
- 3- Meclis ve Encümen kararlarını uygulamak, sonuçlarını izlemek ve değerlendirmek,
- 4- Meclis ve Encümenin Kararlarını gerektiren 1580 sayılı Belediye Kanununun Belediye Başkanına verdiği görevleri yürütmek ve yetkilerini kullanmak.
- 5- Birlik Bütçesinin ita amirliğini yapmak veya gerektiğinde Birlik Genel Sekreterine ita amirliği yetkisini vermek,
- 6- Birlik gelirinin tahsilini sağlamak, Birliğin alacak ,hak ve menfaatlerini izlemek ve korumak.
- 7- Birlik Meclisini toplantıya çağırarak,
- 8- Birliğin yıllık programını uygulamak,
- 9- Birlik Encümeni'nin de görüşünü alarak Birlikle ilgili konularda Birlik Meclisine teklifte bulunmak,
- 10- Birlik adına şartsız bağışları kabul etmek,
- 11- Birliğin taşınır ve taşınmaz varlığını yönetmek.

BİRLİK GÖREVLİLERİNİN ATANMASI, GÖREV VE YETKİLERİ

Birlik Personelinin atanması:

Madde 16 - Birlik Personeli 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nu ile 23.6.1987 tarihli 19496 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "İl Özel İdareleri ve Belediyelerin Kurdukları Birlikler ile Bunlara Bağlı Döner Sermayeli Müessese ve İşletmelerde İlk defa Memuriyete Atanacaklara Ait Sınav Yönetmeliği"nde belirtilen esaslara göre Birlik Başkanınca atanır ve Birlik Meclisinin Onayına sunulur.

Birlik Genel Sekreterinin Görevleri:

Madde 17 - Birlik Genel Sekreteri Birliğe ait hizmetlerin başkan adına onun direktifi ve sorumluluğu altında yürütülmesini sağlar.

Birlik Başkanı hangi işleri Birlik Genel Sekreterine devrettiğini bir yönerge ile bildirir. Birlik Genel Sekreteri Birlik personelinin birinci sicil disiplin amiridir.

MALİ HÜKÜMLER

Birliğin Gelirleri:

Madde 18- Birliğin Gelirleri şunlardır:

- 1- Birliğe üye Belediyelerin bütçelerinin bir önceki yıl Bütçe Kesin Hesapları eşas alınarak gelirleri toplamının en az %0,005 oranında Genel, Katma ve Özel Bütçelerden yapılacak yardımlar,
- 2- Hizmet Karşılığı alınacak ücretler,
- 3- Her türlü yardım ve bağışlar,
- 4- Gönüllü harcamalara katılma payları,
- 5- Çeşitli gelirler,

Birliğin Giderleri:

Madde 19- Birliğin giderleri şunlardır:

- 1- Kanunlar ve bu Tüzük 'le Birliğe verilen görev ve hizmetleri karşılamak için yapılan harcamalar,
- 2- Birlik İdaresinin yönetim ve personel giderleri
- 3- Birlik Meclisi ve Birlik Encümen Üyeleri ile Başkan ve Başkan Vekili yolluk ve diğer giderleri,
- 4- Özel Kanun, Birlik Meclisi kararı, ilan ve sözleşmelere dayanan harcamalar ve borçlar,
- 5- Çeşitli giderler.

Birlik Bütçesi

Madde 20- Birlik Bütçesi, her yıl Ocak ayı başından Aralık ayı sonuna kadar 1 yıla ait gelir ve gider tahminlerini gösteren ve Birlik gelirlerinin toplanmasına, harcanmasına ve hizmetlerin yapılmasına izin veren Meclis kararına dayanan biri gider bütçesi diğeri gelir bütçesi olmak üzere iki kısımdan oluşan bir program bütçe şeklinde düzenlenir.

Bütçe kararnamesinde; gelir ve gider toplamları, Birlik Encümenine verilen yetkiler, Birlik üyelerinden toplanacak katılma paylarının taksit süreleri ve tahsil tarihleri, Birliğin göreceği hizmetler karşılığı alınacak ücretlere ait tarifeler ile ilgili diğer hususlar maddeler halinde açıklanır. Kararnameye Kanun ve diğer mevzuat hükümlerine aykırı madde konulmaz.

Birlik Meclisi, Birlik Bütçesini Eylül ayı olağan toplantısında görüşerek Bütçe Kararnamesini madde madde, gelir ve gider bütçesini ise bölüm bölüm inceler ve gerekiyorsa değiştirerek kabul eder.

Birlik Bütçesinin Kesinleşmesi:

Madde 21- Birlik Bütçesi; birden çok ilin Mahalli İdare Birimlerinden oluşması nedeniyle İçişleri Bakanlığı'nın onayı ile kesinleşir.

Birlik Bütçesinin Onaylanması:

Madde 22- Birlik Meclisince kabul edilen bütçe, 1580 sayılı Belediye Kanunu'nun 123.Maddesi gereğince tasdike yetkili makama gönderilir. Tasdike yetkili makam bütçeyi, kendisine teslim

tarihinden itibaren bir hafta içinde inceleyerek aynen veya değiştirerek tasdik eder.

Tasdike Yetkili Makamlar

- Bütçe Kararnamesi metninde Kanuna ve diğer mevzuata aykırı bulunan madde ve ibareleri düzeltmeye,
- Birliğin tahsile yetkili bulunmadığı geliri düşmeye,
- Birlik Tüzüğünde belirtilen görevler dışında olan işler için konulan ödenekleri kaldırmaya,
- Bütçeye konulması mecburi giderlere ait ödeneği ilaveye,
- Bütçe gelirleri, Tüzükte belirtilen mecburi hizmetleri görmeye yeterli değilse, hizmet karşılığı alınacak ücretleri günün koşullarına uygun seviyeye yükseltmeye, bu da kafi gelmezse ihtiyari giderden mecburi giderlere ödenek nakline,
- Yıllık Yatırım Programının gerçekleşmesi için gerekli ödenekleri eklemeye, yetkilidir.

Bu suretle aynen veya tadilen tasvip ve tasdik edilen bütçe kesinleşir. Ancak, tasdike yetkili makam tarafından yapılan değişikliklere karşı Birlik Meclisi, İdari Yargıya müracaat edilip edilemeyeceğini karara bağlayabilir.

Birlik Bütçesi, Tasdike yetkili makama verilme tarihinden itibaren 15 gün içinde onaylanmadığı takdirde kesinleşir.

İta Amiri:

Madde 23- Birlik Başkanı, Birlik Bütçesinin ita amiridir. Birlik Başkanı, yazılı olarak ve kapsamını belirtmek şartıyla bu yetkisini Birlik Genel Sekreterine devredebilir.

Saymanın Görevleri:

Madde 24- Saymanın Görevleri Şunlardır:

- Birliğin bütçesini hazırlamak,
- Birliğin gelir ve gider bütçeleri ile ilgili defter kayıtlarını tutmak ve hesap işlerini yapmak,
- Birlik Bütçesine konulan gelirleri tahsil etmek veya ettirmek,
- Birlik gider bütçesindeki ödeneklere ait giderlerin ödenmesini sağlamak,
- Mutemetlere verilen avans ve adlarına açılan kredilerle ilgili gider belgelerini incelemek ve mahsup etmek, mahsup dışı kalan avans ve kredi varsa araştırmak ve mahsubunu sağlamak,
- Bütçe kesin hesaplarını hazırlamak ve yetkili kurumların onayına sunmak,
- Kanun ve diğer mevzuatla belediye saymanlarına verilen diğer görevleri yapmak, Birlik Saymanları, Belediye Muhasebe Usulü Hakkındaki Tüzük ile belediye saymanlarına diğer mevzuatla verilen yükümlülüklerle sorumludur.

Birlik Alım, Satım, İhale ve Hesap İşleri

Madde 25- Birlik, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ve Belediye Muhasebe Usulü Hakkındaki Tüzük ile bu tüzüğün uygulanmasını gösteren

yönetmeliklere tabidir.

Birliğin Tutacağı Defter ve Kayıtlar:

Madde 26- Birlikte, Meclis ve Encümen Karar Defteri ile gelen giden evrak kayıt defteri ve üye kayıt defteri tutulur.

Birlikte, Belediye Muhasebe Usulü Hakkındaki Tüzük ile bu tüzüğe göre çıkarılan yönetmeliğin öngördüğü bütçe ve muhasebe hesapları açılır ve yardımcı defterler tutulur.

Birlik, "Bütçe Giderleri ve Ödenekleri Defteri", "Bütçe Gelirleri Yardımcı Hesapları Defteri", "Avans ve Kredi Defteri, Banka Cari Defteri ve Adi Emanetler Defteri" tutmak zorundadır.

Birliğin gelirleri, bir alındı ile tahsil edilir ve paraları bankada muhafaza edilir.

Birliğin giderleri, Devlet Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nde belirtilen evrak ile yapılır.

Birliğin Üye ve Sorumluluğu:

Madde 27- Birlik adına yapılan her türlü sözleşme ve taahhütlerden birlik tüzel kişiliği sorumludur.

Birliğin mal varlığı ile sınırlı olan bu sorumluluk hiçbir şekilde üye belediye ve kuruluşların tüzel kişiliğini bağlamaz.

Yönetmelik Yapılması:

Madde 28- Bu tüzüğün uygulanmasına ilişkin esaslar yönetmeliklerle düzenlenir. Yönetmelikler Birlik Meclisinin kabulü ve İçişleri Bakanının Onayı ile yürürlüğe girer.

Birliğe Katılma:

Madde 29- Birliğin kuruluşundan sonra Birliğe katılmak isteyen Mahalli İdare Birimleri karar organlarıncaya alınacak katılma kararının Birlik Meclisince Kabulü ve İçişleri Bakanlığının onayı ile üye olurlar.

Üyelikten Çıkarılma:

Madde 30- Üye Mahalli İdare Birimlerinden herhangi birisi bu tüzük ile tespit ve tayin edilen yükümlülüklerini yerine getirmediği takdirde, Birlik Meclisinin Onayı ile Birlikten çıkarılırlar.

Bu takdirde ayrılan üyelerin Birlikteki hak ve alacakları ayrılış tarihinden itibaren iki yıl süre ile bloke edilir ve Birlik Meclisi kararına göre işlem yapılır.

Birliğin Tasfiyesi:

Madde 31- Birlik Meclisinin üye tam sayısının 2/3 çoğunluğun alacağı kararla fes edilebilir.

Birliğin tasfiyesini, Birlik Encümeni yürütür. Tasfiye işlemleri en geç 1 yıl içinde sonuçlandırılır. Birliğin mal varlığı, Birlik Meclisince

alınacak kararlar doğrultusunda ve üye birimlerinin Birlik mal varlığına katılma oranlarına göre, katılma oranları belli değil ise, Mahalli İdare Birimlerinin nüfusları oranında dağıtılır.

Birlik Meclisinin İlk Toplantısı:

Geçici Madde 1- Birlik Meclisi bu Tüzük'ün yürürlüğe girmesinden itibaren en çok bir ay içerisinde merkezinin bulunduğu İlin Valisince belirlenen bir yerde ve günde toplantıya çağrılır.

Yürütme:

Madde 32- Bu Tüzük hükümleri Birlik Başkanı tarafından yürütülür.

Madde 33- Bu Tüzük Yayımı tarihinde Yürürlüğe girer.

BELEDİYE VE BAŞKANIN ADI	1.ASİL ÜYE	2.ASİL ÜYE	ALAN KODU	TEL	FAKS
1 Ahmet Nuri KÖKSAL Akşehir Belediye Başkanlığı Konya	Nuri KÖKSAL	Şener TOKLU	0332	813 29 06	812 68 15
2 Hasan SİPAHIOĞLU Alanya Belediye Başkanlığı Antalya	Hasan SİPAHIOĞLU	Mükerrem ŞAHİN	0242	513 10 02	513 05 02
3 Ali YILDIRIM Amasra Belediye Başkanlığı Bartın	Ali YILDIRIM	Yaşar DENİZCİER	0378	315 10 81	315 19 86
4 Melih GÖKÇEK Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı Ankara	Ahmet ERBAĞ	Malkoç ÇAMĞLU	0312	419 01 01	384 09 64
5 İris Şengül ŞENTÜRK Antakya Belediye Başkanlığı Hatay	İris Şengül ŞENTÜRK	Ahmet SAKER	0326	213 59 51	214 91 99
6 Bekir KUMBUL Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı Antalya	Bekir KUMBUL	Süleyman EVCİLMEN	0242	241 22 81	241 01 46
7 M. Seyhan DURU Avanos Belediye Başkanlığı Nevşehir	Mehmet Seyhan DURU	Zeynep KAYAHAN	0384	511 40 64	511 40 65
8 M.Rıza YALÇINKAYA Bartın Belediye Başkanlığı Bartın	M. Rıza YALÇINKAYA	Fatih KANBUR	0378	227 02 29	227 40 13
9 Akif ERSEZGİN Bergama Belediye Başkanlığı İzmir	Mithat BARUT	Nuri TAŞKIROĞULLARI	0232	633 10 40	633 20 12
10 Mansur YAVAŞ Beypazarı Belediye Başkanlığı Ankara	Mansur YAVAŞ	Hüsnü BAYRAMOĞLU	0312	762 25 10	763 13 58
11 Ahmet KONUŞ Birgi (Ödemiş) Belediye Başkanlığı İzmir	Ahmet KONUŞ	Kemal GÜNER	0252	531 50 04	531 50 04
12 İbrahim BOSTANLI Boğazkale Belediye Başkanlığı Çorum	İbrahim BOSTANLI	Hacı ÖZEL	0364	452 20 21	452 20 21
13 A.Necdet İLGÜN Burdur Belediye Başkanlığı Burdur	A. Necdet İLGÜN	Hasan DUYGULU	0248	233 16 51	233 53 94
14 Erdoğan BİLENSER Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığı Bursa	Erdoğan BİLENSER	Halit DENİZ	0224	234 40 00	234 77 58
15 Ülgür GÖKHAN Çanakkale Belediye Başkanlığı Çanakkale	İsmail ÖZAY	Yaşar Demircan	0286	217 54 02	217 12 28
16 Mehmet GÜRESİNLİ Divriği Belediye Başkanlığı Sivas	Mehmet GÜRESİNLİ	Mustafa ARSLAN	0346	418 11 13	418 10 02
17 Feridun ÇELİK Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanlığı Diyarbakır	Feridun ÇELİK	Vedat ÇETİN	0412	221 13 18	224 41 73
18 Cengiz VARNATOPU Edirne Belediye Başkanlığı Edirne	Cengiz VARNATOPU	Turgut GÜRKAYNAK	0284	213 50 11	212 09 94
19 Hamza YANILMAZ Elazığ Belediye Başkanlığı Elazığ	Hamza YANILMAZ	Mehmet BAYGIN	0424	218 10 05	212 28 82
20 Yılmaz BÜYÜKERŞEN Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanlığı Eskişehir	Yılmaz BÜYÜKERŞEN	Jale Nur SÜLLÜ	0222	231 10 90	220 42 35
21 A.Vahap KUSEN Hasankeyf Belediye Başkanlığı Batman	Abdolvahap KUSEN	Abdullah TARHAN	0488	381 20 14	381 22 49
22 Ahmet PİRİŞTİNA İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı İzmir	Ahmet PİRİŞTİNA	Yelda TUNA	0232	484 21 55	483 80 73
23 Hikmet ERENKAYA İzmit Büyükşehir Belediye Başkanlığı İzmit	Sefa SİRMEN	Salim KUKUL	0262	321 31 40	322 39 78
24 Zeynel A.TURAN İznik Belediye Başkanlığı Bursa	Mümin İŞEL	N.KOYUTÜRK	0224	757 10 10	757 19 08
25 Naif ALİBEYOĞLU Kars Belediye Başkanlığı Kars	Naif ALİBEYOĞLU	Turan ATALAY	0474	212 39 42	223 21 55
26 Turhan TOPÇUOĞLU Kastamonu Belediye Başkanlığı Kastamonu	Turhan TOPÇUOĞLU	Alikerim ÖZDİKMENLİ	0366	214 11 53	214 99 83
27 Mehmet ÖZHASEKİ Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanlığı Kayseri	Hamdi KAHRAMAN	Erkan KANDEMİR	0352	222 49 19	222 67 20
28 Mustafa DEMİR Kemaliye Belediye Başkanlığı Erzincan	Mustafa DEMİR	Sadık YAMAN	0446	751 20 16	751 25 52
29 Selim AŞKIN Kula Belediye Başkanlığı Manisa	Selim AŞKIN	İsmail Hakkı KAŞIKÇI	0236	816 70 10	816 70 02
30 Süleyman CANAN Kütahya Belediye Başkanlığı Kütahya	Süleyman CANAN	Ahmet KARAKAŞ	0274	223 60 36	223 60 44
31 Mehmet Yaşar ÇERÇİ Malatya Belediye Başkanlığı Malatya	Mehmet Y. ÇERÇİ	Rıza ÖZŞİMŞEK	0422	326 55 55	323 29 50
32 Abdülkadir TUTAŞI Mardin Belediye Başkanlığı Mardin	Abdülkadir TUTAŞI	İsmail UĞURLU	0482	212 13 48	212 21 36
33 Fevzi TOPUZ Milas Belediye Başkanlığı Muğla	Fevzi TOPUZ	Ahmet KILBEY	0252	512 51 11	512 36 66
34 Hasan AKTÜRK Mudanya Belediye Başkanlığı Bursa	Hasan AKTÜRK	Rıdvan ÇALIŞKAN	0224	544 78 00	544 16 57

BELEDİYE VE BAŞKANIN ADI	1.ASİL ÜYE	2.ASİL ÜYE	ALAN KODU	TEL	FAKS
35 Mehmet KARAKAŞOĞLU Mudurnu Belediye Başkanlığı Bolu	Mehmet KARAKAŞOĞLU	Mesut BAYTEKİN	0374	421 31 99	421 34 47
36 Osman GÜRÜN Muğla Belediye Başkanlığı Muğla	Osman GÜRÜN	Sami SAYIN	0252	214 15 43	212 07 18
37 Dr. Mehmet TANHAN Nusaybin Belediye Başkanlığı Mardin	Mehmet TANHAN	Celal ATA	0482	415 36 99	415 59 01
38 Bahaettin BULUT Osmaneli Belediye Başkanlığı Bilecik	Bahaettin BULUT	Ali ÇİFTLİKLİ	0228	461 41 31	461 40 18
39 Mehmet ERİŞ Ödemiş Belediye Başkanlığı İzmir	Mehmet ERİŞ	Ufuk AKYOL	0232	544 90 97	545 12 69
40 Osman AKKULAK Pamukkale Belediye Başkanlığı Denizli	Osman AKKULAK	Halit DURMUŞ	0258	272 20 82	272 22 81
41 Nihat CEBECİ Safranbolu Belediye Başkanlığı Karabük	Nihat CEBECİ	Ahmet AYGÜR	0370	712 41 17	712 36 42
42 H.Vefa ÜLGÜR Selçuk Belediye Başkanlığı İzmir	H.Vefa ÜLGÜR	H.Haki DOĞAN	0232	892 69 11	892 69 13
43 Osman SEÇİLMİŞ Sivas Belediye Başkanlığı Sivas	Osman SEÇİLMİŞ	Ali AKSOY	0346	221 16 47	221 16 42
44 Ahmet BAHÇIVAN Şanlıurfa Belediye Başkanlığı Şanlıurfa	Ahmet BAHÇIVAN	Mustafa HEKİMOĞLU	0414	313 16 34	313 32 58
45 Orhan SAY Talas Belediye Başkanlığı Kayseri	Orhan SAY	Sadullah SAYER	0352	437 00 55	437 22 21
46 Halil AYDIN Taraklı Belediye Başkanlığı Sakarya	Halil AYDIN	İsmail AKDOĞAN	0264	491 20 15	491 20 17
47 Burhanettin KOCAMAZ Tarsus Belediye Başkanlığı İçel	Burhanettin KOCAMAZ	Muharrem ŞİMŞEK	0324	624 12 50	622 24 56
48 Hüseyin KARA Zeytinbağı Belediye Başkanlığı Bursa	İbrahim ALEMDAR	Eyüp FERİE	0224	563 21 51	563 20 17
49 Nizamettin AYDIN Tokat Belediye Başkanlığı Tokat	Nizamettin AYDIN	Bahadır SAN	0356	214 11 64	212 07 07
50 Bekir ÖDEMİŞ Ürgüp Belediye Başkanlığı Nevşehir	Bekir ÖDEMİŞ	Orhan ÖZKAN	0384	341 40 08	341 42 26
51 Şehabettin ÖZARSLANER Van Belediye Başkanlığı Van	Şehabettin ÖZARSLANER	İbrahim ŞAHİN	0432	216 73 40	216 20 08
52 Tekin BAYRAM Yalvaç Belediye Başkanlığı Isparta	Tekin BAYRAM	Ercan ÖZCAN	0246	441 24 67	441 50 07
20.11.2000 GÜN 2 SAYILI MECLİS KARARIYLA ÜYE OLAN BELEDİYELER					
53 Hayrettin BARUT Afyon Belediyesi Afyon	Hayrettin BARUT	M. Ülküer ABL	0272	215 22 53	212 09 74
54 Osman Salih ÇELİKEL Akseki Belediyesi Antalya	Osman Salih ÇELİKEL	Selahattin GÖÇÜŞ	0242	678 10 08	678 12 66
55 Hüseyin BAŞ Amasya Belediyesi Amasya	Hüseyin BAŞ	Hayati KOÇUR	0358	218 80 14	218 32 86
56 Mahmut MİRKELEME Birecik Belediyesi Şanlıurfa	K. Nazım KANKILIÇ	Yusuf ERDOĞAN	0414	652 10 07	652 13 92
57 Süleyman YILDIRIM Cizre Belediyesi Şırnak	Süleyman YILDIRIM	Mesut TÜZÜN	0486	616 17 58	616 85 13
58 Mahmut UYKUSUZ Erzurum Büyükşehir Belediyesi Erzurum	Sebahattin AYDIN	Fehmi ARSLAN	0442	218 25 04	218 15 06
59 Ahmet ÇANKAYA Göynük Belediyesi Bolu	Ahmet ÇANKAYA	Şerafettin AKBIYIK	0374	451 60 20	451 24 54
60 Mustafa CANLI Gümüşhane Belediyesi Gümüşhane	Mustafa CANLI	Salim BAŞER	0456	213 10 10	213 73 06
61 Adnan Genç Kale Belediyesi Antalya	Adnan GENÇ	Adem ÖZKAN	0242	871 51 28	871 36 61
62 Şehmus NASIROĞLU Midyat Belediyesi Mardin	Şehmus NASIROĞLU	M. Zeki DEMİRAĞ	0482	462 11 31	462 15 20
63 Fikret ARSLAN Sivrihisar Belediyesi Eskişehir	Fikret ARSLAN	Vahdettin EFE	0222	711 38 20	711 45 27
64 Niyazi SÜRMEN Trabzon Belediyesi Trabzon	Niyazi SÜRMEN	Orhan CİHAN	0462	321 10 23	321 08 01
05.05.2001 GÜN VE 7 SAYILI MECLİS KARARIYLA ÜYE OLAN BELEDİYELER					
65 Kayhan GÜVEN Bilecik Belediye Başkanlığı Bilecik	Kayhan GÜVEN	Sinan BABA	0228	212 10 42	212 18 02
66 Mehmet OSMANBAŞOĞLU Ağırnas Belediyesi (Melik Gazi) Kayseri	Mehmet OSMANBAŞOĞLU	Resul BARKUZ	0352	293 23 15	293 23 13
67 M. Erol KARAKULLUKÇU Datça Belediye Başkanlığı Muğla			0252	712 30 98	712 34 92

BELEDİYE VE BAŞKANIN ADI	1.ASİL ÜYE	2.ASİL ÜYE	ALAN KODU	TEL	FAKS
68 Kamil Bülbül OKUYUCU Karapınar Belediye Başkanlığı Konya	Kamil Bülbül OKUYUCU	Emir YÜKSELER	0332	755 10 63	755 25 16
69 İbrahim ÖZYAVUZ Harran Belediye Başkanlığı Şanlıurfa	İbrahim ÖZYAVUZ	Mustafa IŞIK	0414	441 20 75	441 25 58
70 Mustafa ÖZKAFA Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı Konya	Hasan GÜMÜŞ	Faruk KOÇAK	0332	235 46 00	235 46 30
71 Nurettin SÜZEN Kuyucak Belediye Başkanlığı Antalya	Nurettin SÜZEN	Tevfik EREN	0242	678 10 08	678 12 66
72 Ahmet TÜFEKÇİ Ayvalık Belediye Başkanlığı Balıkesir	Sevinç YILDIRIM	Halil ÖZER	0266	312 10 21	312 32 19
73 Halil AYDOĞDU Söğüt Belediye Başkanlığı Bilecik	Halil AYDOĞDU	Serdar GENÇAY	0228	361 32 76	361 38 66
74 Fuat AKDOĞAN Kuşadası Belediye Başkanlığı Aydın	Fuat AKDOĞAN	Alcan KARTOĞLU	0256	614 10 03	614 15 80
75 Salih KINAY Ziyaret Belediye Başkanlığı Siirt	Salih KINAY	Bedrettin YILDIRAK	0484	565 22 05	565 22 06
76 Yücel YAZICI Ortahisar Belediye Başkanlığı Nevşehir	Dr.Erkal YANDI	Ali KAPTAN	0384	343 32 04	343 30 04
77 Fevzi GÜNAL Göreme Belediye Başkanlığı Nevşehir	Fevzi GÜNAL	Süleyman YÜCEFAYDALANIN	0384	271 21 21	271 21 24
23.05.2002 GÜN VE SAYILI MECLİS KARARIYLA ÜYE OLAN BELEDİYELER					
78 Selçuk DULKADİROĞLU Dulkadirli Belediye Başkanlığı Kırşehir	Selçuk DULKADİROĞLU	Talip GÜZEL	0386	226 21 10	226 21 10
79 Adil AYGÜL Manisa Belediye Başkanlığı Manisa	Adil AYGÜL	Orkun ŞIKTAŞLI	0236	231 45 80	234 15 17
80 M. Ziya KAHRAMAN Altındağ Belediye Başkanlığı Ankara			0312	31189 73	311 70 64
81 Emrullah CİN Viranşehir Belediye Başkanlığı Şanlıurfa	Emrullah CİN		0414	511 30 17	511 35 82
82 A. Kadir UÇAR Side Belediye Başkanlığı Antalya	A. Kadir UÇAR	Namık BOZER	0242	753 10 13	753 33 60
83 Mustafa ÖZER Mustafapaşa Belediye Başkanlığı Ürgüp-Nevşehir	Mustafa ÖZER	Muharrem İÇÖZ	0384	353 50 01	353 55 00
84 M. Ali TÜRKYILMAZ Balaban Belediye Başkanlığı Darende-Malatya	M. Ali TÜRKYILMAZ	Fatih YÜKSEK	0422	635 60 04	635 64 35
85 İsmail Haşim ATEŞ Oduņpazarı Belediye Başkanlığı Eskişehir	İsmail H. ATEŞ	A. İskender BAYAR	0222	217 30 30	227 96 07
86 Halil POSBİYİK Karadeniz Ereğli Belediye Başkanlığı Zonguldak	Halil POSBİYİK	Nurdan OĞUZ	0372	323 28 40	323 28 49
87 Savaş TAŞKIN Uçhisar Belediye Başkanlığı Nevşehir	Savaş TAŞKIN	Süleyman YÜKSEL	0384	219 22 06	219 22 06
88 Ahmet Duran ÜNVERDİ Niksar Belediye Başkanlığı Tokat	Ahmet Duran ÜNVERDİ	Süleyman AKUT	0356	527 81 51	527 63 70
89 Selahattin ARSLAN Mut Belediye Başkanlığı İçel	İ. Servet KARAMAN	A. Kadir ZORLU	0324	774 27 27	774 23 39
90 Mustafa İNÇİ Ağlasun Belediye Başkanlığı Burdur	Mustafa İNÇİ		0248	731 26 42	731 20 90
14.09.2002 GÜN VE SAYILI MECLİS KARARIYLA ÜYE OLAN BELEDİYELER					
91 Ali İLÇAN Foça Belediye Başkanlığı İzmir	Ali İLÇAN	Sedat ERYILMAZ	0232	812 11 27	812 24 22
92 Aytaç DURAK Adana Büyükşehir Belediye Başkanlığı Adana	Aytaç DURAK	Şevki KAYA	0322	454 19 11	454 37 87
93 Sami ÇAY Polatlı Belediye Başkanlığı Ankara	Selami OVACIK	Hürrem GÜRİSOY	0312	623 45 45	623 43 29
94 İsmail AYNUR Altınoluk Belediye Başkanlığı Balıkesir	İsmail AYNUR	Ramazan ÇENGEL	0266	396 15 64	396 15 54
95 Kazım TURAN Ören Belediye Başkanlığı Muğla	Kazım TURAN	Turan DOĞAN	0252	532 26 47	532 26 47
96 Murat AYVALIOĞLU Zile Belediye Başkanlığı Tokat	Murat AYVALIOĞLU	H.Mehmet DAĞISTANLIOĞLU	0356	317 50 80	317 13 89
97 Tuncay KILIÇ Edremit Belediye Başkanlığı Balıkesir	Tuncay KILIÇ	Necati KURTULMUŞ	0266	373 44 24	373 10 94
98 Behçet KAVUN Aydınlar Belediye Başkanlığı Siirt	Behçet KAVUN		0484	461 20 07	461 20 01
99 Ayşe KARADAĞ Derik Belediye Başkanlığı Mardin	Ayşe KARADAĞ		0482	251 30 24	251 30 39
100 Mustafa AKSU Zincidere Belediye Başkanlığı Kayseri	Mustafa AKSU		0352	424 25 26	424 25 28

01.06.2003 GÜN VE 04 SAYILI MECLİS KARARIYLA ÜYE OLAN BELEDİYELER
BELEDİYE VE BAŞKANIN ADI

1.ASİL ÜYE

2.ASİL ÜYE

ALAN
KODU

TEL

FAKS

101	Mazlum AÇAN Bodrum Belediye Başkanlığı Muğla	Mazlum AÇAN	Öktem İREN	0252	316 12 14	316 49 13
102	Tayfur ÇİÇEK Tire Belediye Başkanlığı İzmir	Tayfur ÇİÇEK	Kürşat YUVGUN	0232	512 10 59	511 20 77
103	Hüseyin SAYKAN Alacahüyük Belediye Başkanlığı Çorum	Hüseyin SAYKAN	Yusuf DOĞAN	0364	422 75 15	422 75 17
104	Mevlüt GÜLMEZ Ahlut Belediye Başkanlığı Bitlis	Mevlüt GÜLMEZ	Kemal ARSLAN	0434	412 41 13	412 41 17
105	Şefik TÜRKMEN Akçaabat Belediye Başkanlığı Trabzon	Şefik TÜRKMEN		0462	227 13 00	227 13 11
106	Osman GÜNGÖR Beymelek Belediye Başkanlığı Kale-Antalya	Osman GÜNGÖR	Ramazan ÇOTUR	0242	872 11 10	872 11 14
107	Hamza İNCE Sinop Belediye Başkanlığı Sinop	Hamza İNCE		0368	261 15 10	261 45 06
108	Ekrem TAŞKESDİK Eskigediz Belediye Başkanlığı Kütahya	Ekrem TAŞKESDİK	Yaşar GÜLEN	0312	212 21 98	212 24 65
109	Ömer ABUHANOĞLU Çorum Belediye Başkanlığı Çorum	Ömer ABUHANOĞLU		0364	225 08 10	212 38 00
110	Osman ERTUĞRUL Aksaray Belediye Başkanlığı Aksaray	Kenan ORUÇ	Naim PEREK	0382	213 10 59	213 68 84
111	Yaşar AĞYÜZ Şahinbey Belediye Başkanlığı Gaziantep	Yaşar AĞYÜZ	M. Cemil AÇIKKOL	0342	231 70 31	231 70 40
112	Ahmet YENİHAN Erbaa Belediye Başkanlığı Tokat	Ahmet YENİHAN	İlhan ARDIÇ	0356	715 10 19	715 11 47
113	Ali ERDOĞAN Uşak Belediye Başkanlığı Uşak	Ali ERDOĞAN	Sedat KAMEZ	0276	215 12 82	215 48 81
114	Hilmi ŞENSOY Osmangazi Belediye Başkanlığı Bursa	Hilmi ŞENSOY	Turgut YALKI	0224	220 83 22	225 31 22
115	Selami ÖZTÜRK Kadıköy Belediye Başkanlığı İstanbul	Selami ÖZTÜRK	Nihat KÖKSAL	0216	414 38 53	414 38 56

tarihi kentler birliği'ne nasıl üye olunacak?

Tarihi Kentler Birliği'ne üye olmak isteyen belediyeler hızla artıyor. Ancak, bu üyeliğin, öncelikle bir 'tarihsel kent koruması dayanışması' anlamını taşıyor olması da böylesi bir hedefle bütünleşmeye uygun kentlerin ve belediyelerin Birlik çatısı altında toplanmalarını gerekli kılıyor..

İşte bu durumu değerlendiren Birlik Meclisi, 05/Mayıs /2001 tarihindeki Bursa-2. Olağan Toplantısı'nda konuyu ve üyelik taleplerini ele alarak, Birliğe üyelik için aşığdaki kriterleri belirledi... Meclis Kararı'na göre, belediyeler üyelik için kendi meclis kararlarını da alırlarken, bu kriterlerden hangilerine dayandıklarını belirtecekler ve Birlik Encümeni kanalıyla Birlik Meclisi'ne başvuru yaparken de aynı kriterlerle olan ilişkilerini açıklayan bir raporu meclis kararlarına ekleyecekler...

ÜYELİK KRİTERLERİ

1. Tarihi ve doğal çevre korumasına Yerel yönetim politikalarında önem ve ağırlık verilen kentler; bu konuda kent kültürünü, sivil toplum katılımını ve toplumsal duyarlılığı geliştirme çabaları içindeki kentler;

2. Yerleşme dokusunun önemli ve etkin bir kesimi 'kentsel SİT, arkeolojik SİT, tarihsel SİT ve doğal SİT' olarak tescil edilmiş kentler;

3. Güçlü ve önemli anıtsal yapıları bulunan ve özellikle bu yapılarıyla tanınan kentler;

4. Bir ya da birkaç antik kentle üst üste ve iç içe yaşayan kentler;

5. Diğer ülkelerdeki tarihi kentlerle 'Kardeş Şehir' ilişkisi kurmuş tarihi kentler;

6. Önemli, tarihsel olayların cereyan ettiği tarihsel kentler;

7. Geçmiş uygarlıklara başkentlik yapan kentler;

8. UNESCO'nun Dünya Mirası listesine girmiş kültür değerlerinin bulunduğu kentler;

9. Tarihsel metropoller.

05.05.2001, Meclis Kararı

Introduction

An introductory note from the Head of Association of Historical Towns and Regions and the Mayor of Bursa Metropolitan Municipality- Mr. Erdoğan Bilenser --- Bilenser emphasizes that a new political understanding has formed through the members' party-transcending approach.

Editor's Note

A note by Mr. Oktay Ekinci, the General Advisor and editor of the magazine --- Ekinci describes the latest meetings, International Bursa Meeting and Van Colloquim, and explains the importance of these meetings, presenting these as our log book.

Current Views

This new section in this issue presents various expert views. Article by the Deputy President of the Association and the mayor of Antalya Metropolitan Municipality, Dr. Bekir Kumbul, named "We Shall Protect Cities and Touristic Areas," and another one named "Culture and Nature is on Life Agenda" by Attorney Derviş Parlak, member of the Association's Advisory Board are some of the expert views.

International Bursa Meeting

Summary program and the meeting declaration of the International Bursa Meeting took place between 31 May and 1 June 2003 in Bursa are presented. In the Commentary section, Fikret Toksöz, member of the Association's Advisory Board, reviews the meeting discussions on the importance of UNESCO. In the Reflection section, related media news before and after the Bursa meeting is edited.

Van Meeting

The meeting took place between 11 and 13 July 2003 in Van. Summaries of the discussions were on the cultural and historic values of Van Lake Basin and the papers on the main theme, Intangible Cultural Heritage, take place. In the Commentary section, Dr. Coşkun Özdemir presents his review of the meeting. In the Reflections section, media news about the meeting is edited.

Historical Cities Across Europe

In this section Romer Square is presented by Hasan Cakir.

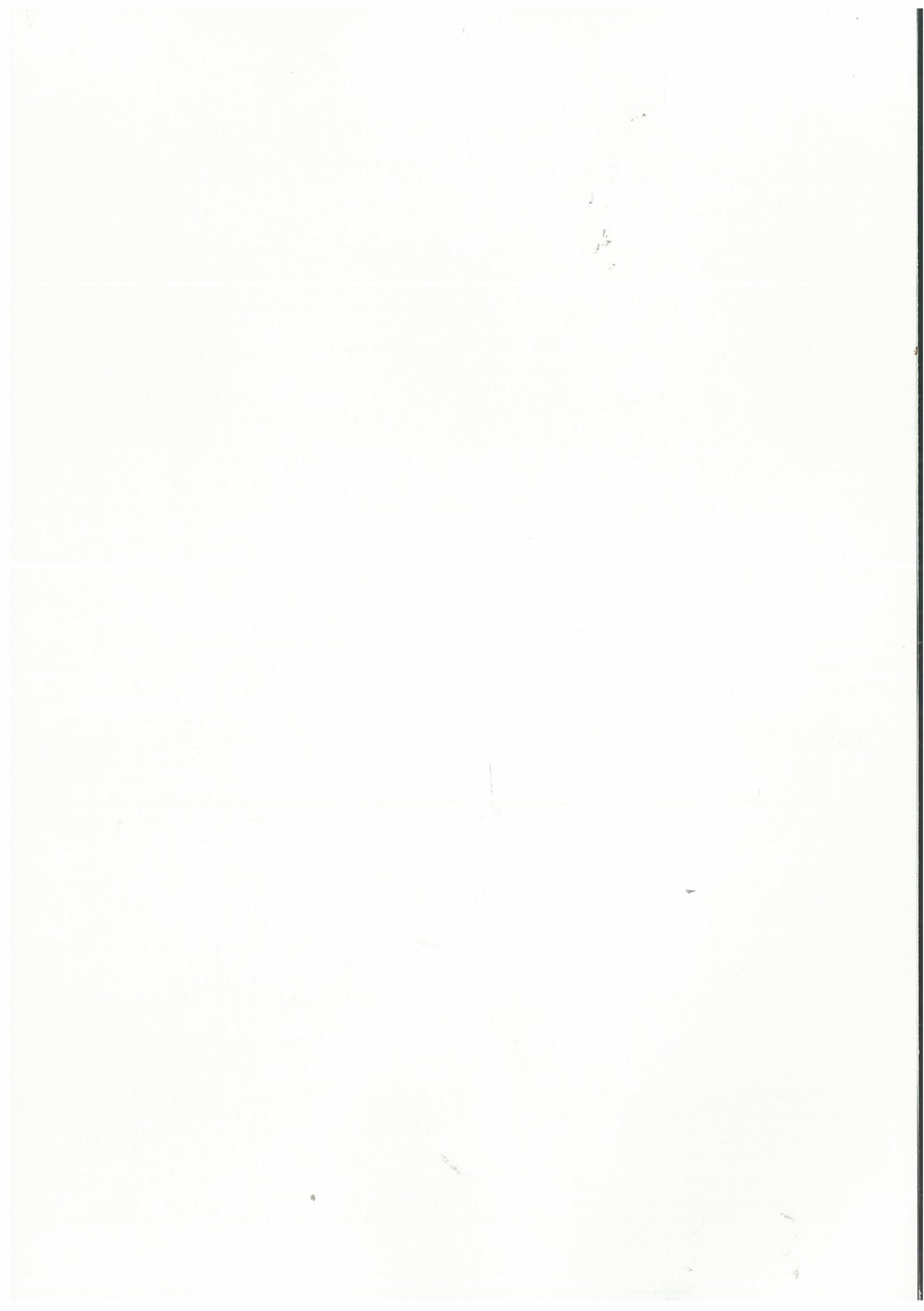
They will Live in Our Memories

We remember Prof. Raci Bademli who passed away recently. He was a professor of Urban and Regional Planning at the Middle East Technical University and member of ÇEKÜL Foundation's Advisory Board.

A competition, named Celebration of Cities, is organized by International Association of Architects. The competition calls for projects of architectural opinions.

Formal Documents

In this section, Statue of Turkey Association of Historical Towns and Regions, Statute of Europe Association of Historical Towns and Regions, important Committee decisions and concerns about the administrative merger between The Republic of Turkey Ministry of Culture and the Ministry of Tourism are outlined.

7 BÖLGE 7 KENT

MUDANYA
MİDYAT
TALAS
BİRGİ
AKSEKİ
KASTAMONU
KEMALİYE

CEKÜL

ÇEVRE VE KÜLTÜR DEĞERLERİNİ KORUMA VE TANITMA VAKFI

Ekrem Tür Sokak No:8 Beşiközü 34435 İstanbul - Tel: (0212) 251 5444 / Faks: (0212) 249 6464 / Web: <http://cekulvakfi.org.tr>